

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

Újhartyán Város Önkormányzata

Újhartyán

HEP 2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	10
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	47
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	75
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	82
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	89
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	96
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	97
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	98
10. A HEP IT részletei.....	98
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	98
2. Jövőképünk	101
3. Megvalósítás	106
4. Elfogadás módja és dátuma	109

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebkvtv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Újhartyán Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (továbbiakban: HEP) célcsoportjai

- mélyszegénységben élők és/vagy romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek,
- fogyatékkal élők.

Az Önkormányzat célja, hogy

- az elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a már meglévő stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.
- az Esélyegyenlőségi Program elkészítésébe bevonja a helyi célcsoportok érdekképviseleit.

A település bemutatása

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

Újhartyán Város a Homokháti Kistérség egyik legszebb települése. A Város rendezett utcákkal, virágos-fás parkokkal rendelkezik, a település belterületét övező külterületen található a több hektáros erdőterület, védett fáival, különleges védett növényeivel, gazdag állat- és növényvilágával.

Újhartyán Város viszonylag fiatal település. A Város területe évezredek óta lakott. Az település nevével először V. Ince pápa 1276. május 20-án Lateránban kelt bullájában találkozunk.

A település szülöttei közül Hartyáni János 1597-ben Pest vármegye alispáni rangjáig emelkedett. A török hódoltság idején Újhartyán elnéptelenedett.

A XVIII. század közepén megindult a jobbágyok spontán betelepülése. 1764-ben I. gr. Grassalkovich Antal német, magyar és kisebb részben szlovák jobbágyokkal szervezetteren is betelepítette a települést.

Újhartyánra földrajzi elhelyezkedésénél fogva leginkább Budapest és Dabas gyakorol vonzerőt. Az M5-ös autópálya megépülésével sokat javultak az ország vérkeringésébe történő bekapcsolódás lehetőségei. Az autópálya közelségében rejlő lehetőségek kihasználása az 1990-es önkormányzati fordulattal megkezdődött, és folytatása települési érdek.

A település lakossága számára a megélhetést az elmúlt időszakban legfőképp a mezőgazdaság és az arra épülő ipar biztosította. Sokan foglalkoztak primőr zöldségek termesztésével és állattartással, de a mai napokban a település szélén található ipari park ad nagyon sok család számára megélhetést.

A Város 1776-1777-ben épült, barokk stílusú temploma műemlék jellegű épület. Újhartyán életében a keresztény értékrend mind Európai és helyi társadalmi szervező erő, terjesztésében az egyházat támogatni kell.

A sváb nemzetiségi kultúra jelentős értékei az elmúlt évtizedekben elemeikben éltek tovább. Szervezett átörökítésük fontos feladat, melynek elősegítése érdekében, a Képviselő-testület 2012.-ben írta alá a testvér települési megállapodást, Dirk Schaible polgármesterrel. Ettől kezdődően Freiberg am Neckar település hivatalosan is testvértelepülése Újhartyán Város.

Településünk 2013 július 4-én kapott Városi rangot.

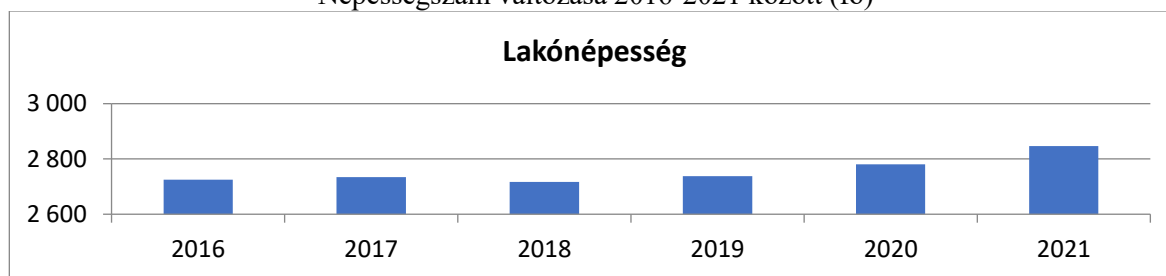
A település víz-és csatornaszolgáltatását az önkormányzat 1995 óta saját intézmény fenntartásával biztosítja. A belterület utcái vezetékes vízzel, gázzal, villanyhálózattal, szennyvízcsatorna hálózattal, kábeltelevíziós hálózattal, telefonhálózattal ellátottak. A rendszeres szilárd hulladékszállításba bevont lakások száma közel 1000. A belterületi úthálózat szilárd burkolatú.

A népesség számának alakulását meghatározó folyamatok Újhartyán népességszámát, illetve tényleges szaporodását alapvetően a természetes szaporodás és a vándorlási egyenleg határozza meg. A természetes reprodukció alapvetően az élve születések és a halálozások számának alakulásától függ, amelyeket egyenként is több meghatározó tényező befolyásol. A vándorlási egyenleget az állandó és ideiglenes jellegű be- és kivándorlások különbsége adja, amelyek szintén több külső és belső tényező eredményeként alakulnak.

Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 725	bázis év
2017	2 734	100.33%
2018	2 717	99.38%
2019	2 738	100.77%
2020	2 780	101.53%
2021	2 846	102.37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Népességszám változása 2016-2021 között (fő)

A jelezett háttértényezők változásával, illetve azok becslésével kapcsolatosan problémát jelent, hogy alakulásukról legtöbb esetben nem állnak rendelkezésre adatok (pl. nők életkor szerinti termékenysége, korcsoport szerinti élve születési és halálozási megoszlás, koréves továbbélési valószínűségek), mások hosszú évtizedek folyamán, lassan változnak (pl. átlagos gyermekszám, várható élettartam). Egy részük, pedig olyan tényező, amely nehezen mérhető fel (pl. ingatlanárak, települési előnyök és hátrányok, családi okok). Ezek azok az elemek, amelyek a különböző becslések és trendek esetében csak a főbb demográfiai jellemzőkbe integráltak, azok változásának követésében jelennek meg.

Az 1970. évi népszámlálás 2626 főt regisztrált a településen, majd az 1970-es évek egyaránt pozitív természetes szaporodása és vándorlási egyenlege 1980-ra mintegy 200 fővel növelte meg Újhartyán népességszámát. A növekedést ekkor elsősorban a reprodukció biztosította, amely átlag feletti mértékű növekedésnek felelt meg megyei, illetve agglomerációs összetételben, ugyanakkor a vándorlási többlet átlag alatti maradt.

Az 1980-as évtized kedvezőtlen változást hozott a település népességszámának alakulásában, mivel az előző évtized végére megállt a természetes növekedés (akárcsak országosan), sőt azt fokozatosan, egy gyorsuló mértékű fogyás váltotta fel az évtized végéig. Ugyanakkor a pozitív vándorlási egyenleg is megfordult, hasonló nagyságrendű fogyást okozva, mint amekkora növekedést a korábbi évtizedben hozott. Ezek hatására a korábbi dekád 200 fős lakosság-növekménye eltűnt, és 1990-re visszaállt az 1970-es népességszám. Néhány kivételtől eltekintve hasonló folyamatok zajlottak le a budapesti agglomerációban és Újhartyán környezetében egyaránt.

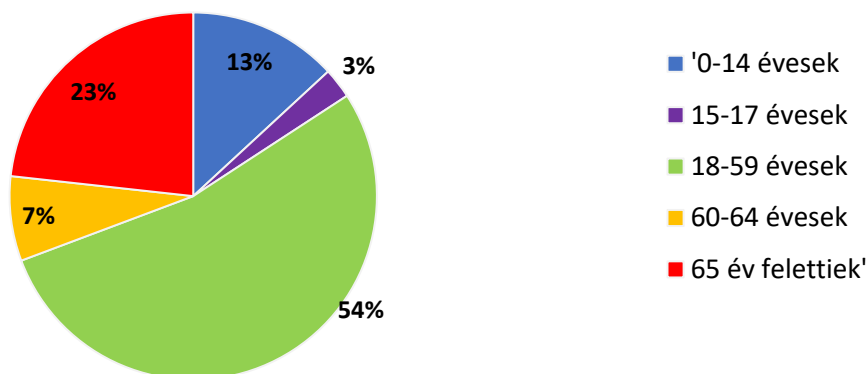
Összességében az Újhartyáni népesedés hűen leképezte az országos és a nagyvárosok környéki vidéki térségek településeinek tendenciáit az elmúlt 35 évben. A népesség növekedésének lehetősége, mára egyedül a bevándorlás növelése maradt, mivel a település lakosságának előregedése előrehaladt és alacsony szinten stabilizálódott a gyermekvállalási hajlandóság.

A népesség megoszlása főbb korcsoportonként 2019-ben Újhartyánban

Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 345	1 462	2807	47.92%	52.08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			80	2.85%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	232	192	424	8.27%	6.84%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	29	39	68	1.03%	1.39%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	784	782	1566	27.93%	27.86%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	100	109	209	3.56%	3.88%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	200	340	540	7.13%	12.11%

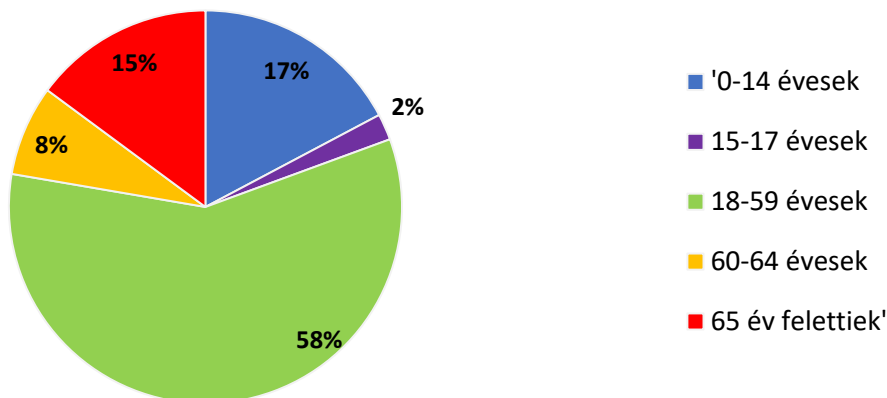
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Újhartyánban a népesség korcsoportok szerinti megoszlása jelentősen eltér az országos és a megyei átlagtól. A magyarországi és a pest megyei értékekhez viszonyítva a Városban hasonló a fiatalok aránya, míg a vidéki átlaghoz képest valamivel magasabb. Nagyobb arányú eltérések tapasztalhatóak a közép- és időskorúakat illetően. Újhartyánban közel több mint 2, illetve 3 százalékponttal magasabb a 40-49 év közöttiek aránya, mint Pest megyében, vagy Magyarországon: feltételezhetően ők azok, akik az 1990-es évek elejének többletvándorlásai révén 25-35 év körüli korukban érkeztek. A megyei, valamint országos továbbvezetett értékekhez képest ugyanakkor 2005-ben alacsonyabb számban voltak jelen az 50-59 év közöttiek, de a 60 év felettek aránya ismét magasabb volt a helyben szolgáltatott korcsoport adatok szerint. Ez összefügg a település őslakosainak előregedésével és 1970-es évek előtti népesedésével, amikor szintén a 20-30 év közöttiek letelepedése volt jellemző, akik ma már a 60 év felettek körébe tartoznak.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Az elmúlt évek népesedési viszonyait ugyanakkor erősen befolyásolták a térségben lejátszódó szuburbanizációs folyamatok. A tágabb értelmű fővárosi agglomeráció településeinek demográfiai viszonyaira általában az jellemző, hogy fiatalodó népességgel rendelkeznek a beköltözések miatt, és a pozitív vándorlási mérlegeknek köszönhetően jelentős a népességgyarapodásuk, annak ellenére is, hogy Pest megye népességszáma 1990 óta 29 ezer fővel csökkent.

A népesség stagnálása, minimális növekedése Újhartyánban jelenleg főképp két trendnek tulajdonítható. Egyrészt az 1970-es évek előtt és annak környékén beköltözők gyermekei nem régiben léptek gyermekvállalási korba, amely éves szinten akár jelentős mértékben megváltoztatja, összességében enyhén

mérsékli a természetes fogyást. Másrészt a vándorlási egyenleg, jelentős mértékben pozitív, amely előremutató településpolitikával jelentősebb mértékben tovább javítható.

Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	14.74
2017	7.69
2018	0.37
2019	0.73
2020	13.41
2021	26.31

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

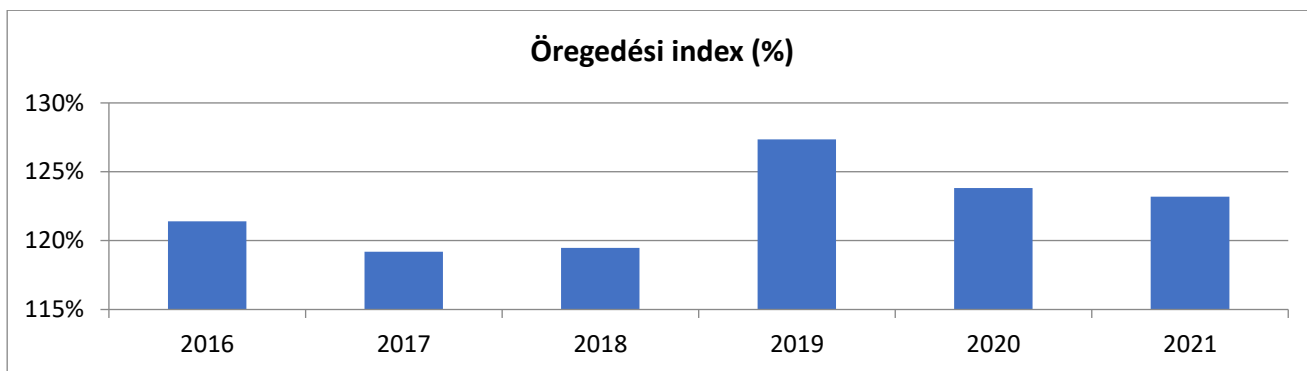
Az állandó oda-, és elvándorlások száma 2018-2019 években állandósult, majd 2020 -2021 évben kiugró emelkedést mutat.

A korszerkezet struktúrájának kedvezőtlen elemei miatt a növekvő számú fiatal aktív korúak mellett az időskorúak – ezzel együtt az eltartottak – száma is emelkedni fog a jövőben, amely a település szociálpolitikája számára is növekvő kihívást jelent, amellet, hogy alapvetően kedvezőtlen irányba befolyásolja a természetes népességnövekedés kilátásait. Továbbá nagyobb figyelmet kell szentelni a fiatal korosztályok megtartására, illetve visszacsábítására a megélhetési, szórakozási, kulturális és egyéb lehetőségek széles skálájának aktivizálásával, mivel leginkább ők lehetnek érintettek az elvándorlásban.

Az elvándorlást és bevándorlást vizsgálva megállapítható, hogy a településre közel egyenlő mértékben jellemző a bevándorlás és az elvándorlás.

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	499	411	121.41%
2017	503	422	119.19%
2018	509	426	119.48%
2019	540	424	127.36%
2020	551	445	123.82%
2021	563	457	123.19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-2.58
2017	-3.66
2018	-4.77
2019	-0.37
2020	-2.17
2021	-6.75

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élve születések és a halálozások különbsége. A statisztikai alapszámítások alapján Újhartyánon a természetes szaporodás a vizsgált időszakban negatív, ami szintén, egyértelműen a lakosság elöregedését mutatja.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Újhartyán Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Küldetésünknek tekintjük továbbá, hogy városunk lakói helyben jussanak hozzá mindazon szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez, melyekre a megfelelő életszínvonal elérése, fenntartása szempontjából szükség lehet, hogy Újhartyán egy mindenki számára vonzó, élhető település maradjon a jövőben is.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Újhartyán Város Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)² által:

- diszkriminációmentességet,³
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁴
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁵
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁶

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzati képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél elsősorban hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek nem mellékesen létrehozhatnak egy a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. A HEP alkalmas és lehetőséget teremt helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁷

A HEP helyzetelemző részének céljai:

„Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászorulók - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékosággal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések

² 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

⁷ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

országos szinten is nyomon követhetőek legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.⁹ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹⁰ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmisítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹¹ A felzárkózás-politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹²

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományokra való tekintettel, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹³ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK –ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

¹⁰ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹¹ Alaptörvény XXV. cikk.

¹² MNTFS 2030. p. 166.

¹³ Vö. Jat.24. § (1) bek.

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az önkormányzat rendeletalkotási jogkörében eljárva, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos társadalmi csoportok támogatására. Az önkormányzat testülete a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe véve a következő önkormányzati rendeleteket alkotta meg, amelynek célja a törvényi előírásokon túl, hogy Városunkban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A helyi rendeletek, szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a hátrányos helyzetűek, az idősek a gyermekek, fiatalok, a helyi civil szervezetek, valamint a családok állnak.

A megalkotott hatályos önkormányzati rendeletek:

- 6/2023 (IV.21.) a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól
- 14 /2023 (IX. 29) szociális tűzifa juttatásairól
- 6/2011(II.16.) A támogatások pályázati eljárás rendjéről (civil szervezetek támogatása)

A 6/2023 (IV.21.) a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól szóló önkormányzati rendelet az Sztv. rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként az alábbi települési támogatást nyújthatóak:

Pénzbeli települési támogatások

- rendkívüli települési támogatás
- települési támogatás létfenntartáshoz,
- települési támogatás temetkezéssel kapcsolatban felmerült költségek viseléséhez
- települési támogatás gyógyszerkiadások viseléséhez
- települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez
- települési támogatás a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához

Pénzbeli egyéb önkormányzati támogatások

- Bursa Hungarica Ösztöndíj
- Szociális Ösztöndíj
- Első lakáshoz jutók támogatása
- hulladékszállítási díj támogatás
- osztálykirándulási támogatás
- Beiskolázási támogatás
- tartós betegek támogatása
- Gyermekek karácsonyi és egyéb támogatása
- Gyermekek védőoltás támogatása

Természetbeni ellátásként nyújtott önkormányzati támogatás

- karácsonyi támogatás
- köztemetés

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi¹⁴ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. Tiszta víz és higiénia
7. Megfizethető és tiszta energia
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. Ipar, innováció és infrastruktúra
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. Fenntartható városok és közösségek
12. Felelősségteljes fogyasztás és termelés
13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
16. **Béke, igazságosság és erős intézmények**
17. **Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁵ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁶ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság

¹⁴ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

¹⁵ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmaznak:

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (2012-2024)
2. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-
4. Új Roma Stratégia (2019-2030)
5. Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
6. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)
8. Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)
9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁷

1. Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia (2012-2024)

Az Országgyűlés 18/2013. (III.28.) sz. határozatával fogadta el a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló határozatát. „A hátrányos helyzetű csoportok segítése (önkéntesség) az újraelosztás növekedése nélkül járul hozzá e csoportok helyzetének javításához, emellett pedig kapcsolatot teremt az eltérő környezetben élő emberek között, erősítve a társadalmi szolidaritást. Az egyéb jellegű társadalmi intézményekben (pl. klubok, egyletek) vállalt önkéntes tevékenység növekedése szintén a társadalom tagjai közötti kapcsolatokat, a közösségi összetartozást erősíti, amely közvetett módon hozzájárul a demokratikus döntéshozatalban rejlő értékek szélesebb körű felismeréséhez is. Az ilyen tevékenységek végzése önmagában jó például szolgálhat a szélesebb csoportok számára, azonban a családok keretében lehetőség nyílik ezeknek az értékeknek a nemzedékek közötti továbbadására is... Az egészségtudatos életmód számtalan módon kapcsolódhat a különböző tevékenységi körrel rendelkező társadalmi szervezetek tevékenységéhez, így egyebek mellett a természetvédelemhez, a sporthoz vagy a szociális ügyekhez (pl. gyermekek, idősek, hátrányos helyzetű csoportok segítése) is. A Keretstratégia ezért ajánlja az egészségtudatos magatartásminták megjelenítését a szervezetek alapvető tevékenységének végzése során. A gyermekszegénység csökkentése érdekében fontos a lehető legkorábbi életkorban történő beavatkozás, vagyis a 0-3 éves korosztály és szülei számára lehetővé tenni az egészségügyi, gondozási, fejlesztési, szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a szülői kompetenciák erősítését. Ehhez a helyben elérhető szolgáltatások együttműködésének erősítése szükséges. A későbbi életkorban a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodáztatása, majd hozzáférésük a minőségi, integrált oktatáshoz a sikeres iskolai karrier megalapozása és a lemorzsolódás csökkentése érdekében elengedhetetlen... A leszakadó társadalmi csoportok – különösen a romák – és térségek kiemelt kezelése, a szegénység csökkentése a kormányzat által nemcsak az emberi erőforrások fejlesztése, hanem a társadalmi integráció szempontjából is fontos. A leszakadó térségek lakosainak az alapvető infrastruktúra hiányában kevés esélyük van a kitörésre a mélyszegénységből, a munka hiánya pedig a társadalmi élet minden területén (pl. értékrendszer, kultúra) a szegregációt erősíti. A mélyszegénység aláássa a társadalmi igazságosság érvényesülésébe vetett hitet is. Az e térségekbe irányuló, megfelelően tervezett komplex, többek között oktatási és képzési, egészségügyi, gazdaságfejlesztési, valamint lakhatási programok ezért a társadalmi összetartozást is szolgálják...A társadalmi kirekesztettség mérséklését és a munkahelyteremtést célzó programok indításával (például a közszolgáltatások javításával) lehetőség nyílik a munkába bevonható polgárok körének növelésére. Ez amellett, hogy erősíti a társadalmi kohéziót, hozzájárul a humántőke növeléséhez, illetve az eltartottak számának csökkentéséhez, ezáltal a gazdasági tőkét is erősítve.”

2. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

¹⁷ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

3. Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Terv 2007-

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrész képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

4. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról

Nemzeti Ifjúsági Stratégia Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg.

5. Idősügyi Nemzeti Stratégia (INS) az I. ütemterv 2010–2022-ig, a II. 2023–2034-ig tart.

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés,

esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az időséssel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősök számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az önségítés lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az időskorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az időskorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az idősöknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősök számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltukról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízsét megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választ adó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősökig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megőrzését, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az időséssel szembeni tisztelet növelését.

7. Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia (2013–2023)

A Kormány 1744/2013. (X17.) sz. Korm. határozatával fogadta el a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló stratégiáját, mely Bács-Kiskun megye tekintetében különös jelentőséggel bír. „Klasszikus értelemben vett kiterjedt tanyavilágról, amelynek hazánkban három típusát különböztetünk meg (életvitelszerűen lakott, gazdálkodásra használt vagy idényjelleggel, hétvégi házként funkcionáló), igazán csak Csongrád, Békés és Bács-Kiskun megye területén beszélhetünk. Ezekben a megyékben jellemző az előzőekben vázolt mindhárom tanyatípus együttes jelenléte is, és negyedikként idesorolhatók a jelentős számban található lakatlan, elhagyott tanyaépületek, volt TSZ majorok. A biztonság és a köznyugalom fenntartása ezeken a területeken már századokkal ezelőtt is speciális módszereket igényelt.

A lakott tanyaak többségében idős, illetve egyedülálló, hátrányos helyzetű személyek, családok élnek. A külterületen, különösen a tanyavilágban élő népesség érzékenyebben reagál a bűnügyi helyzet változásaira, sőt más társadalmi rétegektől eltérően, sajátos helyzetükből fakadóan jobban igényli az állam szolgáltató gondoskodását.” A stratégiai intézkedéseket is megfogalmaz: „Össze kell gyűjteni azon szervezeteket, amelyek hátrányos helyzetű, különösképpen roma fiatalok számára működtetnek felzárkóztatási programokat. Meg kell vizsgálni, hogy az összegyűjtött (főképpen játszóházakban, tanodákban, közösségi tereken működtetett) programokba a bűnmegelőzési (áldozattá és elkövetővé válást megelőző) ismeretek,

szociális kompetenciafejlesztő játékok integrálhatók-e, ki kell dolgozni a módszertanát annak, hogy az áldozattá és elkövetővé válást megelőző ismeretek és szociális kompetenciafejlesztő játékok hogyan integrálhatók be a már futó programokba, és az arra alkalmasakba be kell illeszteni ezen ismeretek oktatását.”

8. Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogytékosságügyi Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek.

Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben.

Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

9. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁸

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
 - az atipikus foglalkoztatási formák – különösen a munkáltatók körében - népszerűsítésével; továbbá hazai és uniós pályázati programokkal, kedvezményekkel, illetve a Családbarát Munkahely pályázati program kibővítésével;
 - a nők és férfiak igényeinek, illetve az atipikus foglalkoztatási formák alacsony volta okainak kutatással történő felmérésével, a KINCS bevonásával;
 - Sikeres pályázatnak köszönhetően 2020. július 1-től egy 18 hónapos Strukturálisreform-támogató program (SRSP) keretében a nemek közötti foglalkoztatási különbségek elemzése valósul meg, illetve a kutatás vizsgálni fogja, hogy a meghozott intézkedések ellenére miért alacsony továbbra is a nők munkaerőpiaci részvétele. A projekt új intézkedések kidolgozását is magában foglalja.
 - a kutatás eredményének figyelembevételével szükséges intézkedések kidolgozása, a munkáltatói és munkavállalói eltérő érdekek összehangolásával;
 - a kisgyermekes nőknek és férfiaknak lehetőség megteremtésével, hogy hosszabb ideig és rugalmasabban vehessék igénybe az atipikus foglalkoztatási megoldásokat;
 - az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók arányának növelésével.
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
 - figyelemfelhívó kampánnyal;
 - a nők és férfiak „fizetetlen” munkában való részvételének vizsgálatával;
 - az ápolási feladatok (beteg vagy idős hozzátartozó ápolása) kutatásban való vizsgálatával;
 - nagyszülői feladatok fokozott elismerésével.
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
 - a gyermekgondozási idő alatti, a munkahellyel, illetve szakmai civil szervezetekkel való kapcsolattartást támogató programokkal/pályázatokkal;
 - a férfiak családi szerepének kutatásával a KINCS bevonásával;
 - a nők-férfiak közötti munkamegosztás támogatásával.
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
 - a gondozási feladatokban résztvevők támogatásával.

¹⁸ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
 - a Családi Életre Nevelés program erősítésével, hangsúllyal a nők és férfiak közötti harmonikus együttműködésre az óvodáktól kezdve, illetve az alap-és középfokú oktatásban az iskolai védőnők bevonásával;
 - Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiájának Programjai tovább folytatásával a Digitális Gyermekvédelmi Szolgáltató és Módszertani Központ megvalósításában;
 - módszertan és segédanyag kidolgozásával a pedagógusok, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet nyújtó szakemberek, iskolapszichológusok részére.
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;
 - a vállalatok menedzsmentjének érzékenyítése további eszközökkel.
- g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása
 - további pályázatok, díjak bevezetésével.

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony. A cél eléréséhez a következő lépések javasoltak:

- A nők részvételének támogatása a politikai döntéshozatalban képzéssel és mentorálással.
- A nők vezetővé válásának elősegítése a gazdasági - vállalati szektorban középfokú oktatásban történő pályaorientációval;
- a vezető nők példájának bemutatásával;
- mentorprogrammal;
- díjak alapításával;
- a családbarát munkahelyek és felsőoktatás támogatásával, a családbarát megoldásokkal rendelkező felsőoktatási intézmények arányának növelésével.
- A tudomány terén a nők előtt álló láthatatlan akadályozó tényezők lebontása pályázatok meghirdetésével, amelyek figyelembe veszik a kutató, PhD hallgató nők gyermekgondozás következtében a kutatómunkából kiesett időszakát és ennek fényében kedvezményeket nyújtanak számukra;
- a női oktatói és kutatói utánpótlás elősegítése érdekében olyan beruházások támogatása, amelyek a telephelyeken gyermekbarát megoldásokat valósítanak meg (pelenkázó és szoptató terek, gyermekszarkok, gyermekmegőrző);
- a kutató, PhD hallgató nők jó családi gyakorlatainak (a mai modern szemlélet szerinti, harmonikus családi együttélésen alapuló női-férfi szerepek) bemutatása médiakampány formájában.
- A lányok és nők MTMI (matematikai, természettudományos, műszaki, informatikai) pályák felé való irányultságának támogatása pályaorientációs foglalkozások szervezésével a középszintű oktatásban, amelyek népszerűsítik az MTMI szakmákat a pályaválasztás előtt álló fiatal nők számára;
- a kutatói életpálya népszerűsítésével a felsőoktatásban;
- középfokú szakképzés terén;
- az MTMI pályaorientáció, ösztöndíj a felsőoktatásban, különös tekintettel a női hallgatókra.
- A lányok és nők szakképzésben és felsőoktatásba való érvényesülésének előmozdítása, a lemorzsolódásuk csökkentése speciális oktatásszervezési modellek kidolgozásával és alkalmazásával;
- felzárkózási és fejlesztési célú kurzusok megvalósításával;
- olyan programok kidolgozásával, amely révén nő a szakma és a diplomaszerezés esélye a lemorzsolódás kockázatával érintett nők számára;
- a “nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők” (NEET) között magasabb a nők aránya, számukra szakképzést, illetve felsőfokú tanulmányokat előkészítő programok szervezésével, a programokon való részvételt elősegítő ösztönző rendszer kialakításával és működtetésével, specifikus (korai) pályaorientációs, készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósításával, továbbá a gyermekeveléssel összeegyeztethető továbbtanulási formák támogatásával;
- nagyszabású digitális kompetenciafejlesztési program indításával nők részére.
- A nőpolitikai, a női szempontokat figyelembe vevő szaktudás fejlesztése szakértők képzésével, valamint a szaktudás elterjesztésével a közigazgatásban (pl. Probono képzések indításával).

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése:

- A 6 év alatti gyermeket nevelő nők elhelyezkedésének támogatása az 1. fejezetben kitűzött célok mellett fiatal nőknek karrier tanácsadással, mentorhálózat kiépítésével;
- kisgyermekes anyáknak biztosított képzéssel, tanácsadással;
- bölcsődei ellátást biztosító intézmények kapacitásának további növelésével;
- a hátrányos helyzetű, szakmát még nem szerzett négy vagy több gyermekes édesanyák esetében a hosszú évek után a munkába történő visszatérés megkönnyítésére azon lehetőség kialakításával, hogy egészségügyi, szociális, gyermek-vagy idősgondozási területen segítő szakmába térhessenek vissza, amely az otthon megszerzett tudás elfogadottságát is erősítené (Nő az esély programhoz hasonló koncepció kidolgozása), amennyiben az eredeti munkahelyen történő foglalkoztatásra nincsen mód.
- A női vállalkozók támogatása felkaroló, foglalkoztatást javító (kompetenciafejlesztés, tréningek, kutatás, mentorprogram) és a források elérését biztosító intézkedésekkel;
- sikeres vállalkozó nők példájának bemutatásával.
- A nők és férfiak közötti bérkülönbségek okainak kutatásban való vizsgálatával a kihívások alátámasztásának fényében;
- a kutatás eredményeinek figyelembe vételével az indokolt, célértékekkel meghatározott intézkedések meghozatalával;
- a nők és férfiak nyugdíja közötti különbségek kutatásban való vizsgálatával.
- A nők speciális (különösen gyermekszülés és gyermeknevelés, családi állapot, gyermekszám, egészségi állapot, valamint beteg- és idősgondozás miatti) szegénységi kockázatának csökkentése (munkavállalás, társadalombiztosítás, munkanélküliség, az egészségügyi és a szociális ellátások, valamint a digitalizáció területén) nemekre bontott statisztikai adatgyűjtések és adat-kiértékelések elvégzésével, külön célzottan a speciális helyzetben lévő (egyszülős, fogyatékkal élő gyermeket nevelő, nagycsaládos, hátrányos helyzetű) csoportokra keresetszerkezeti felmérés, időmérleg adatok, háztartási szatellit számla módszereivel;
- kedvezményes oktatási lehetőségek biztosításával kismamák számára;
- a Család és Karrier Pontok hálózatának továbbfejlesztésével;
- a Családbarát Szülészeti és Családbarát Kórház pályázat további meghirdetésével, kibővítésével;
- a várandós anyák nagyobb mértékű támogatása érdekében a védőnői hálózat erősítése ösztönzők bevezetésével, bérémeléssel, kiemelt jelentőséggel a hátrányos helyzetű településekre;
- a hátrányos helyzetű nők egészségtudatosságát növelő, a szervezett népegészségügyi szűréseken való részvételt ösztönző programok kidolgozásával;
- ingyenes mentálhigiénés tanácsadással, pszichológusok biztosításával az Egészségfejlesztési Irodákban a hátrányos helyzetű nők számára;
- a szegénységben élők és a roma nők, mint aktív erőforrás beépítésével a munkaerőpiacra, figyelembe véve a korai iskolaelhagyást megelőző programok továbbfejlesztését, kiterjesztését;
- a hátrányos helyzetű édesanyák gyermeknevelési kompetenciáinak erősítése (az uniós források biztosítása esetén a Biztos Kezdet Gyerekházak hálózatának kibővítésével: legfeljebb 50 új Gyerekház létrehozásával);
- a szegénységben, illetve mélyszegénységben élő egyszülős családok számára rezsiköltségek támogatásával, illetve tanulmányi ösztöndíjak biztosításával az egyszülős gyermekek részére;
- idős hozzátartozó gondozását ellátó nők otthoni munkavégzésének elismerésével;
- digitalizáció adta támogatási lehetőségek speciális felmérésével és kamatoztatásával az adott élethelyzethez igazodva.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megalkotása során nem csupán az esélyegyenlőség szempontjából releváns Európai Unió, országos, vármegyei stratégiákkal és programokkal való összhangra kell figyelemmel lennünk, hanem arra is, hogy a HEP és a helyi szintű egyéb koncepciók, dokumentumok is illeszkedjenek egymáshoz. Az önkormányzati dokumentumok összehangolása növelheti az egyes programok, koncepciók tervezett intézkedéseinek, beavatkozásainak hatékonyságát. Az alábbiakban röviden számba vesszük a HEP és más települési dokumentumok főbb kapcsolódási pontjait.

- Gazdasági program 2019-2024: egy választási ciklusra vonatkozóan fogalmazza meg a település gazdaságfejlesztési elképzeléseit. Esélyegyenlőségi szempontból fontos, hogy a program a vállalkozások, az idegenforgalom és az infrastruktúra fejlesztésén kívül kitér a foglalkoztatás-bővítéssel kapcsolatos teendőkre, célokat fogalmaz meg a közfoglalkoztatással kapcsolatban, valamint a közszolgáltatások biztosítása, színvonalának javítása kapcsán is.

- Településfejlesztési koncepció: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint e koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok, összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, továbbá a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására.

- Integrált Településfejlesztési Stratégia: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. Míg a településfejlesztési koncepció hosszútávra tervez, addig az Integrált Településfejlesztési Stratégia a középtávú tervezésszöke. (Ld. 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről)

- Költségvetési koncepció: minden évben elkészíti az Önkormányzat Képviselő-testülete. A benne foglalt alapelvek szerint készül a költségvetési rendelet, amely meghatározza az önkormányzat által a településen élők, az ott működő civil szervezetek számára nyújtott támogatások összegét, az ösztöndíj programokra fordítandó keretet, illetve a beruházásokra, felújításokra szánt összegeket is. A szociális támogatások tekintetében az adott évben várhatóan kifizetésre kerülő támogatások számításánál az előző évi adatok szolgálnak alapul.

- Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási Terv (5/2019 (V.24.) önkormányzati rendelet)

- Településképi Arculati Kézikönyv A település kép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján megalkotta a település képi arculati kézikönyv es település képi rendeletet.

- Településképi Rendelet A településképvédelméről szóló 17/2017.(XII.21.) Képviselő-testületi rendelet a településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés felhatalmazása alapján.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az "Ország Középe" Önkormányzati Társulás 1995 végén jött létre Dabas és a környező települések összefogásával. 2004-ben a társulás átalakulásából jött létre az Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás. A társulásban jelenleg 10 önkormányzat vesz részt: Dabas, Örkény, Hernád, Inárcs, Kakucs, Pustavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, **Újhartyán**, Újlengyel.

A kistérségi társulás közigazgatási területén több mint 42.000 ember él.

A társulás elsődleges célja Dabas vonzáskörzetére fejlesztési stratégiák és programok kidolgozása, ezek képviselete országos, regionális, megyei szervezetekben, kormányzati, megyei programokban.

A társulás kezdeményező szerepet vállal a régió gazdasági, infrastrukturális fejlesztésében, a tájegység értékeinek megőrzésében, a térségi identitástudat erősítésében. Tevékenységi körébe tartozik a turizmusfejlesztés, a természet és környezetvédelem térségi feladatainak koordinálása, a kistérség Európai Unió felzárkózásának elősegítése stb.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program térségi kapcsolódásai szempontjából elsősorban a megyei tervezési dokumentumokkal való összefüggések lehetnek lényegesek, valamint a helyi és ágazati stratégiákat, a település elhelyezkedése szempontjából az Ország Középe Kistérségi Társulás, valamint a Felső-Homokhátság tagjaként, a térségi programokkal való illeszkedés megteremtésével alkotta meg, az Ország Középe Önkormányzati Társulás Gazdaságfejlesztési programját, az Ország Középe többcélú kistérségi társulás területfejlesztési stratégiai programját, és Kistérségi Turizmusfejlesztését.

A HEP szempontjából relevánsnak tekinthető megyei tervezési dokumentumok:

- Pest Megyei Önkormányzat Gazdasági programja 2019-2024: A Pest Megyei Önkormányzat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában foglaltak szerint hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti. A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza azokat a célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. (2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (3) bekezdés) A hatályos program célkitűzései közt az esélyegyenlőség szempontjából fontos célok fogalmazódnak meg, mint például a területi egyenlőtlenségek csökkentése, illetve a gyerekek, nők, idősek, fogyatékkal élők, romák helyzetének feltérképezése és az esélyegyenlőség erősítése a szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása során.

- Pest Megye Területfejlesztési Konceptiója: A megye hosszútávú, 2030-ig szóló céljainak összefoglalója, amely Pest megye jövőképét a következőképpen fogalmazza meg: „Pest megye hazánk egyik legdinamikusabban fejlődő megyéje, a Fővárost körül-ölelve, azzal a gazdasági- és a társadalmi élet terén ezer szálon összefonódva, mégis önálló területi egységként Kelet-Közép-Európa egyik legjobb adottságokkal rendelkező térsége. A megye, ahogy a térség egésze, nem a többi hazai megyével, hanem közép-európai és ázsiai térségekkel versenyez. Pest megye, pontosabban Budapest metropolisz-térsége megfelelő adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy nemzetközi léptékben fontos nagyregió csomópont és globális kereskedelmi/elosztó központ legyen.” A koncepció átfogó, tematikus és horizontális céljai összhangban állnak a gazdasági programban megfogalmazottakkal, és számos formában érintik az esélyegyenlőség kérdéskörét. E célokkal jelen dokumentum is azonosulni kíván.

- Pest Megye Területfejlesztési Programja: a Területfejlesztési Konceptióban felvázolt fejlesztési irányokra épülő, középtávon értelmezett program-dokumentum, amely 7 éves időtartamra fogalmazza meg a megye területfejlesztési vállalásait. A koncepcióban megfogalmazott esélyegyenlőséggel kapcsolatos célok a programban is megjelennek, kibontásra kerülnek, e célrendszerbe a HEP megalkotása során illeszkedni kívánunk.

- Pest Megye Integrált Területi Programja 2021-2027: Integrált, stratégiai gondolkodásra alapozott dokumentum, amely a helyi igényekkel összhangban a rendelkezésre álló forráskeretek felhasználásának szerkezetét, elvárt eredményeit és ütemezését foglalja össze. Egyik átfogó céljaként jelenik meg a megye térszerkezeti adottságaiból fakadó különbségek csökkentése, az esélyegyenlőség biztosítása minden megyei polgár számára

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,¹⁹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP elkészítése szempontjából releváns mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012.(VI.5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Az adatok forrása: az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (<https://teir.vati.hu>) adatbázisai.

¹⁹ Különösen az oktatási programok pedagógiai, gyermekvédelmi, ill. közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési tervei, és a szakképzési intézkedési terv.

Az adatbázisban 2008-2021. évre vannak statisztikai adatok, a 2022. évre elvéve található adatok. Ez nagymértékben megnehezítette a 2023-2028. időszakra vonatkozó esélyegyenlőségi terv összeállítását.

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH- Statinfo, TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, felhasználtuk továbbá az érvényben lévő települési koncepciók, programok releváns adatait, következtetéseit.

Alapul vettük továbbá az ágazati éves beszámolók megállapításait, a helyi szakemberek, érdekképviselői csoportok vezetőinek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre vonatkozóan nincs nyilvántartás azokban az esetekben a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki, valamint az adatok hiányát a fejezetben belül jelöljük.

Az adatgyűjtést nehezítette továbbá a jogszabályok folyamatos változásai, a támogatási formák nevének, formájának, célcsoportjainak, feltételrendszerének folyamatos változásai, az intézményi átszervezések.

A települési önkormányzattal szoros együttműködésben lévő Német Nemzetiségi Önkormányzat által fenntartott közoktatási Intézményünk, a Német Nemzetiségi Általános Iskola (Deutsche Nationalitätengrundschule Hartian és a „Gyermekvár” Német Nemzetiségi Óvoda Újhartyán („Kinderburg” Deutscher Nationalitätenkindergarten Hartian) kidolgozta és elfogadta a pedagógiai programját.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményesítő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²⁰ A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviselőjével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²¹

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

Eszerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek, az alábbiak jellemzik:

- nagyon alacsony iskolázottság,
- nagyon alacsony foglalkoztatási ráta,
- erős települési, lakóövezeti, térségi koncentráció és szegregáció,

²⁰ Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

²¹ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

- az ezekből következő súlyos szociális deficit és
- a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagyon nagy valószínűsége.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet.

A következő jogszabályok a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)

A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ftt.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása

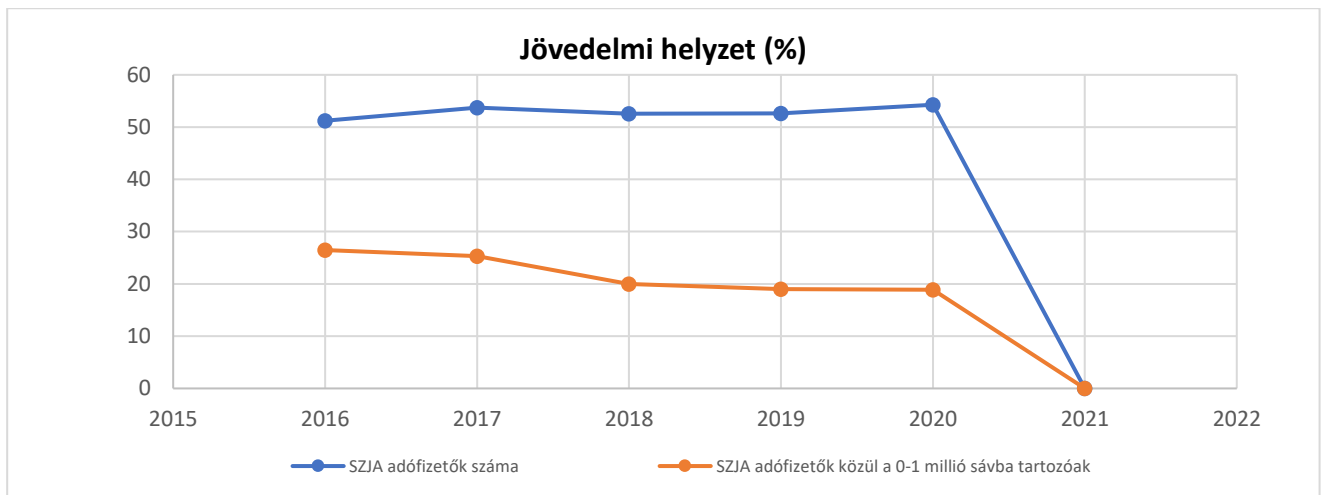
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető. Az alábbi táblázat az Újhartyáni állandó népesség jövedelmi helyzetét mutatja be az SZJA adófizetők száma szerint. Látható, hogy az SZJA adófizetők száma kismértékben növekedett az elmúlt évben, ami a népesség korösszetételével is összefüggésben állhat. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma jelentős mértékben csökkent az elmúlt években, ami az állandó népesség jövedelmi helyzetének javulására utalhat településünkön.

Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	51.24	26.48
2017	53.73	25.32
2018	52.59	20.00
2019	52.65	19.01
2020	54.28	18.87
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

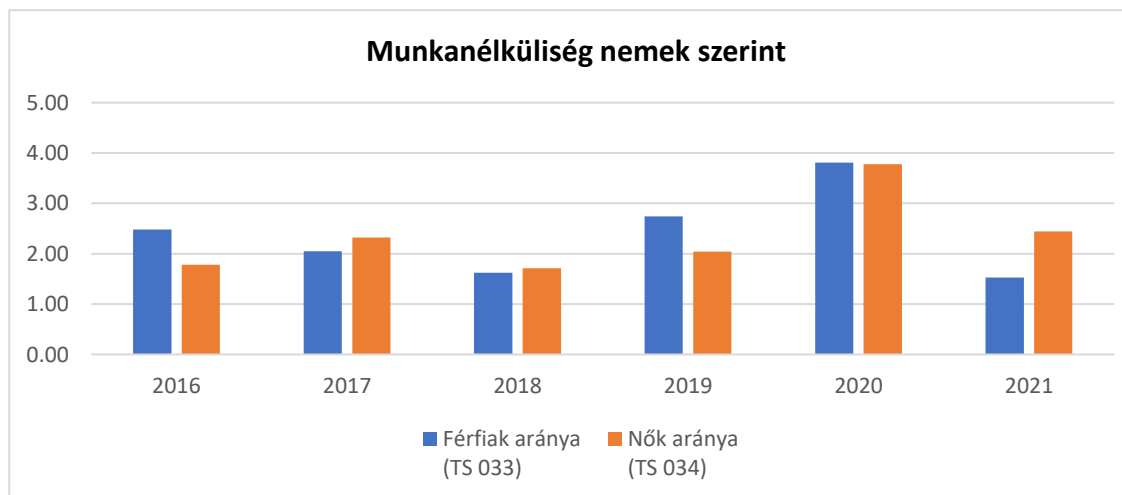
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen n
2016	2.48	1.78	2.13%
2017	2.05	2.32	2.19%
2018	1.62	1.71	1.67%
2019	2.74	2.04	2.39%
2020	3.81	3.78	3.80%
2021	1.53	2.44	1.99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) meghatározása szerint álláskereső az a személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony és a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb keresőtevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart. (Ft. 58. § (5) bekezdés d) pont).

A munkanélküliek belső megoszlásáról a TeIR és a Munkaügyi Központ nyilvántartása alapján alkothatunk képet. Összességében egyre kevesebb állásajánlat van a térségben, bár az országos átlaghoz viszonyítva kedvezőbbek a statisztikai mutatók.

Újhartyánban az álláskereső aránya a 15-64 év közötti állandó népességben belül az elmúlt években kis mértékben csökkent 2018-ig. A 2019-ben és 2020-ban a férfiak és nők tekintetében is egy erőteljes növekedés mutatható ki, majd a 2021-es évben csökkenés, ami a Covid-járványnak is betudható. Az álláskereső aránya a nők körében, minimálisan, de kisebb mértékű, mint a férfiak esetében.

Összességében az álláskereső arányának csökkenése a 2020 évhez képest, pozitív képet ad az Újhartyáni emberek munkaerőpiaci státuszáról. 2021-ben az álláskereső aránya csupán 1,99% volt a 15-64 éves népesség körében a 2020-as évi 3,80%-hoz képest. A kedvező folyamatok részben az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök bevezetésének tudhatók be, illetve az utóbbi években tapasztalt gazdasági fellendülés is minden bizonnyal a munkaerőpiac élénküléséhez vezetett.

Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	40	41	31	44	70	37
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3.00	1.00	0.00	1.00	3.00	0.00
	%	7.50%	2.44%	0.00%	2.27%	4.29%	0.00%
21-25 év (TS 038)	Fő	6.00	3.00	5.00	1.00	10.00	4.00
	%	15.00%	7.32%	16.13%	2.27%	14.29%	10.81%
26-30 év (TS 039)	Fő	1.00	5.00	0.00	7.00	5.00	2.00
	%	2.50%	12.20%	0.00%	15.91%	7.14%	5.41%
31-35 év (TS 040)	Fő	4.00	3.00	1.00	6.00	8.00	4.00
	%	10.00%	7.32%	3.23%	13.64%	11.43%	10.81%
36-40 év (TS 041)	Fő	1.00	4.00	5.00	6.00	11.00	5.00
	%	2.50%	9.76%	16.13%	13.64%	15.71%	13.51%
41-45 év (TS 042)	Fő	1.00	4.00	2.00	6.00	8.00	5.00
	%	2.50%	9.76%	6.45%	13.64%	11.43%	13.51%
46-50 év (TS 043)	Fő	6.00	4.00	5.00	5.00	6.00	3.00
	%	15.00%	9.76%	16.13%	11.36%	8.57%	8.11%
51-55 év (TS 044)	Fő	4.00	7.00	4.00	5.00	6.00	6.00
	%	10.00%	17.07%	12.90%	11.36%	8.57%	16.22%
56-60 év (TS 045)	Fő	8.00	3.00	5.00	4.00	7.00	3.00
	%	20.00%	7.32%	16.13%	9.09%	10.00%	8.11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6.00	7.00	4.00	3.00	6.00	5.00
	%	15.00%	17.07%	12.90%	6.82%	8.57%	13.51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A foglalkoztatás szintje függ az egyének iskolai végzettségétől. A regisztrált álláskereső közel egyharmada a munkaerőpiacon alig konvertálható általános iskolai – vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik, amelynek egyik oka az újra termelődés azokban a családokban, ahol a szülők iskolai végzettsége szintén

alacsony. Emellett a magyar képzési rendszerre jellemző a túlképzés, elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt meg az utóbbi években, oly mértékben, amelyet a munkaerő-piaci szükségletek nem indokolnak. A szakmunkás képzés visszaszorulása miatt a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő, szakképzettséggel rendelkező munkaerő egyre kevesebb.

Ezen tényezők indokoltá tehetik a szakképzés, illetve a felnőttképzés súlyának növekedését a jövőben. Ezért az álláskeresőik iskolai végzettség szerinti összetételét fontos megismerni és figyelembe venni foglalkoztatottsági mutatók javítását célzó intézkedések tervezésénél

A képzettség tekintetében elmondható, hogy Újhartyánban az álláskeresőik magasabb számban fordulnak elő az általános iskolai, szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők közül, amely a magasabb iskolai végzettségük együttes számából adódik össze. A 8 általános iskolai végzettségű, illetve felsőfokú végzettséggel rendelkező álláskeresőik száma így magasabb. A roma álláskeresőikről nincs külön nyilvántartás.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	40	0	0.00%	11	27.50%	29	72.50%
2017	41	0	0.00%	17	41.46%	24	58.54%
2018	31	0	0.00%	10	32.26%	21	67.74%
2019	44	0	0.00%	10	22.73%	34	77.27%
2020	70	0	0.00%	13	18.57%	57	81.43%
2021	37	1	2.70%	11	29.73%	25	67.57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének jogi alapját a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (továbbiakban: közfoglalkoztatási törvény) teremtette meg, ez a törvény a közfoglalkoztatás rendszerének legfőbb szabályozója. A közfoglalkoztatási törvény vezette be a közfoglalkoztatási jogviszony intézményét. A jogviszony e speciális formájára alkalmazandók a Munka Törvénykönyvének (Mt.) rendelkezései, de a közfoglalkoztatási törvényben meghatározott eltérések figyelembevételével.

A törvény 1. § (2) bekezdése értelmében „közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely a közfoglalkoztatási törvény által meghatározott feladat, törvény által előírt állami feladat, helyi önkormányzatok kötelező vagy önként vállalt feladata, a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt szintén kötelező vagy önként vállalt feladat, továbbá közösségi célokat, közösségi szükségletek kielégítését szolgáló feladat (például: egészségmegőrzési, szociális, oktatási, kulturális, természet- és környezetvédelmi célokat szolgáló feladatok), valamint olyan Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását célzó feladat, melynek ellátására a törvény nem ír elő sem közalkalmazotti, sem közszolgálati, sem kormányzati szolgálati jogviszonyt”.

A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyíltó funkcióban ragadható meg.

Foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony speciális formája, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra.

A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése tartósan eredménytelen.

A halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására jelent jó lehetőséget. Célcsoportja elsősorban a járási hivatalban regisztrált álláskeresők – FHT-ban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők –, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.

Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy a közfoglalkoztatás rendszerének kibővítése nyomán a 2016 utáni években jelentős mértékben csökken a közfoglalkoztatottak száma. A nagymértékű csökkenés 2019-ig tartott, majd a 2020-as évtől 0-ra csökkent, teljesen meg is szűnt, amelyben közrejátszott az a tény is, hogy a település adóerőképesség növekedésével a munkaügyi központ által kiírt közfoglalkoztatási pályázaton az Újhartyáni Önkormányzat már nem is vehetett részt.

Mindezek alapján elmondható, hogy Újhartyánban az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök között a közfoglalkoztatás egyre kisebb, mára szereppel nem bír.

A 2018-2019 években közfoglalkoztatásban részt vevők átkerültek az Önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő UTŰ OKIP Kft-hez, a 2023 évtől az Önkormányzathoz, ahol az addig közfoglalkoztatás keretében végzett parkgondozói munkát látják el a mai napig is, így a közfoglalkoztatás célkitűzését megteremtve, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen integrálódjon az elsődleges munkaerő-piacra.

Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	20	12
2017	19	7
2018	8	5
2019	7	1
2020	47	0
2021	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Újhartyán közlekedésének központi problémája a közösségi közlekedés hiányosságai.

A városi közlekedés fejlesztése is kiemelt cél. Kerékpárutak bővítése, a városon belüli és a fővárosba történő közlekedés kibővítése.

Az elmúlt évtizedek során a város külső területén működő ipari park, valamint jelenleg is folyamatosan bővülő betelepülő cégek munkalehetőséget biztosítanak a helyi és a környező települések lakosai számára.

A kedvező földrajzi elhelyezkedés miatt az M5 autópálya és a 405 főút mellett különböző tevékenységet ellátó cég található: akik műanyag alkatrész, autóalkatrészt, ipari szendvics panelek, műanyag csomagolóanyag valamint jégkrém gyártásával foglalkoznak, mint a DSM Hungary Kft, Sealed Air Kft, Taiho, Nissho, Kingspan, Rehau Kft, Ragonese Kft, stb....

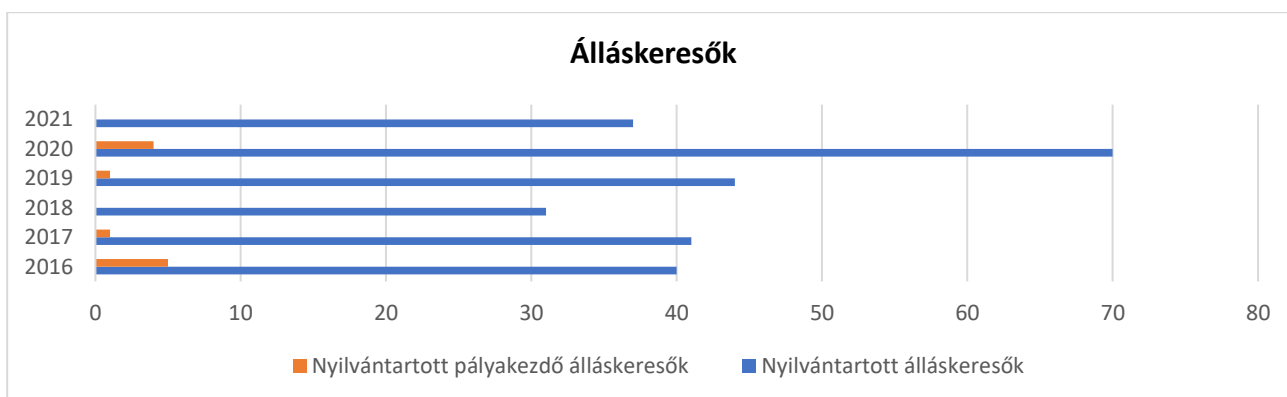
A lakosok egy része az Újhartyáni Ipari Parkban dolgozik, vagy Budapestre ingázik, ahová a tömegközlekedéssel, busszal közelíthetik meg munkahelyeiket.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatóak a településen. A környező települések programjairól nincs információnk.

Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	40	5
2017	41	1
2018	31	0
2019	44	1
2020	70	4
2021	37	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi táblázat és ábra adatai alapján elmondható, hogy Újhartyánban a fiatalokat kis arányban érinti a munkanélküliség. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és aránya az elmúlt években stagnált az összes álláskereső között, és a 2017-2020 években már csak az összes nyilvántartott álláskereső 1%-át sem éri el a pályakezdők aránya. A statisztikák alapján megállapítható, hogy Újhartyán esetében a pályakezdők

csoportha összességében kevésbé nehéz helyzetben van a többi álláskeresőhöz képest, így nem képez elsődleges esélyegyenlőségi célcsoportot.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Újhartyánban felnőttképzésre az oktatási intézményünkben nincs lehetőség.

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezet a Dabasi székhelyű munkaügyi központ, segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről. Valamint a Családsegítő Központ munkatársai egyéni tanácsadás formájában lehetőséget nyújtanak munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás igénybevételére, melynek során tanácsadó segít az önéletrajz elkészítésében, különböző hasznos tanácsokkal látja el az álláskeresőt annak érdekében, hogy az álláskereső, illetve az állásinterjúval való részvétele minél hatékonyabb legyen. A tanácsadás során lehetőség van egyénre szabott álláskeresőre is.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” beazonosítása nehéz feladat, így erre vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

A roma származásúak önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásával kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat. Az etnikai hovatartozás egy olyan szenzitív adat, melyről többnyire önbevalláson alapuló információszerzés révén szerezhethetünk tudomást, de településünkön ilyen jellegű felmérés nem készült, valamint a KSH 2011 adatszolgáltatás keretében 3 fő vallotta magát roma származásúnak.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Ebtv. 21. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen az alábbi rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a) a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- b) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- c) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- d) a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- e) a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- f) a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában;
- g) a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- h) az előmeneteli rendszerben;
- i) a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során,
- j) a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő apasági szabadság, szülői szabadság és a gyermek gondozása céljából a gyermek hároméves koráig igénybe vehető fizetés nélküli szabadság kérelmezésével, vagy igénybevételével összefüggésben, valamint
- k) a gondozói munkaidő-kedvezmény kérelmezésével vagy igénybevételével összefüggésben.

Ilyen hátrányos megkülönböztetés esetről nem rendelkezünk információval.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A mai társadalomban már nagyon fontos a digitális ismeretek megléte, hiszen ez segítséget nyújt a munkaerőpiacon való megfelelő integrálódásban, gyermekek esetében a megfelelő ismeretek

megszerzésében. A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak. Az általános iskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése. Ezt a célt szolgálja az iskolánkban beszerzett és alkalmazott informatikai eszközök, digitális tábla beszerzése. Minden pedagógus rendelkezik a munkáltató által biztosított lappal. A gyermekek fejlesztése során is nagy segítséget nyújt a logopédiai ellátás során az intézmény által biztosított tablet.

Az iskola berendezte és birtokba vette a High Tech Suli tantermet. A pályázatban elnyert eszközök lehetővé teszik, hogy az oktatási folyamat jelenleginél lényegesen komplexebb legyen, megvalósíthatjuk a modern oktatási rendszerekben egyre népszerűbb STEAM oktatási koncepciót. A tanulók a tanulási utjaik bejárása során, a komplex feladatokban mindig sokkal jobban teljesítenek. Az általános iskola az országos beiskolázási feltételeknek megfelelni tudó tanulókat nevel, a tanulóink más iskolákban fognak végül felkészülni a nagybetűs életre, de az iskola felelősséget vállal azért, hogy a világot a lehetőségeinkhez képest a legjobb mértékben megismertessék a tanulóikkal. A beszerzett eszközök segítségével esély van, hogy a tanulók a legjobb módszerekkel készüljenek fel a rájuk váró kihívásokra.

Összességében elmondható, hogy a városban lévő munkahelyek, az itt létesült ipari parkos cégek által biztosított munkahelyek, a közlekedés folyamatos fejlesztése, valamint a településünk földrajzi elhelyezkedése a munkavállalók elhelyezkedésének a lehetőségét segítik. Emellett lehetőség van az agglomerációba élő lakosság fővárosban történő munkavállalásra is. A településünkön élő munkanélküliek elhelyezkedésének nem a munkahelyek hiányára vezethető vissza, inkább a nem megfelelő motiváltság, a képzettség hiánya, vagy a nem megfelelő egészségi állapot.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A Szociális törvény 25. §-a és 45. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj és támogatás, lakásfenntartási támogatás, átmeneti támogatás, temetési támogatás, krízis támogatás.

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti támogatás, temetési támogatás, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	40	2.20%	11	27.50%
2017	41	2.27%	15	36.59%
2018	31	1.74%	13	41.94%
2019	44	2.48%	15	34.09%
2020	70	3.92%	18	25.71%
2021	37	2.03%	11	29.73%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresési járadék (Flt. 25. § - 29. §)

Az a személy jogosult rá, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, azonban önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára.

Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy teljes naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani.

A járadék összege a folyósítás teljes időtartama alatt a járadékalap 60 százaléka, amely azonban nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegénél. Ha a járadék számításánál figyelembe vett összeg nem éri el a minimálbért, akkor a járadék számításának alapja a fentiek szerint számított összeg 60%-a.

Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama minimum 36, de legfeljebb 90 nap.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély (Flt. 30. §)

Az ellátásban az a személy részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik, és

• legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és annak folyósítási időtartamát kimerítette vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskeresési járadékra ismételtelen nem szerez jogosultságot, és

- az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

Az álláskeresési segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtásának napja és addig folyósítható, amíg a jogosult öregségi nyugdíjra, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem szerez jogosultságot.

A nyugdíj előtti álláskeresési segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40%-nak alapul vételével kell megállapítani. Az egy napra járó nyugdíj előtti álláskeresési segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátására való jogosultságot a területileg illetékes járási hivatal állapítja meg.

Az ellátásra jogosult:

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)–c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

- akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, álláskeresői segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresői ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
 - akinek esetében az álláskeresői ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresői ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
 - aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
 - akinek esetében a gyermekek otthongondozási díja, az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.
- Az aktív korúak ellátása tekintetében nem minősül keresőtevékenységnek a közfoglalkoztatás, az egyszerűsített foglalkoztatás, valamint a háztartási munka.

Az aktív korúak ellátásának két típusa:

- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult:

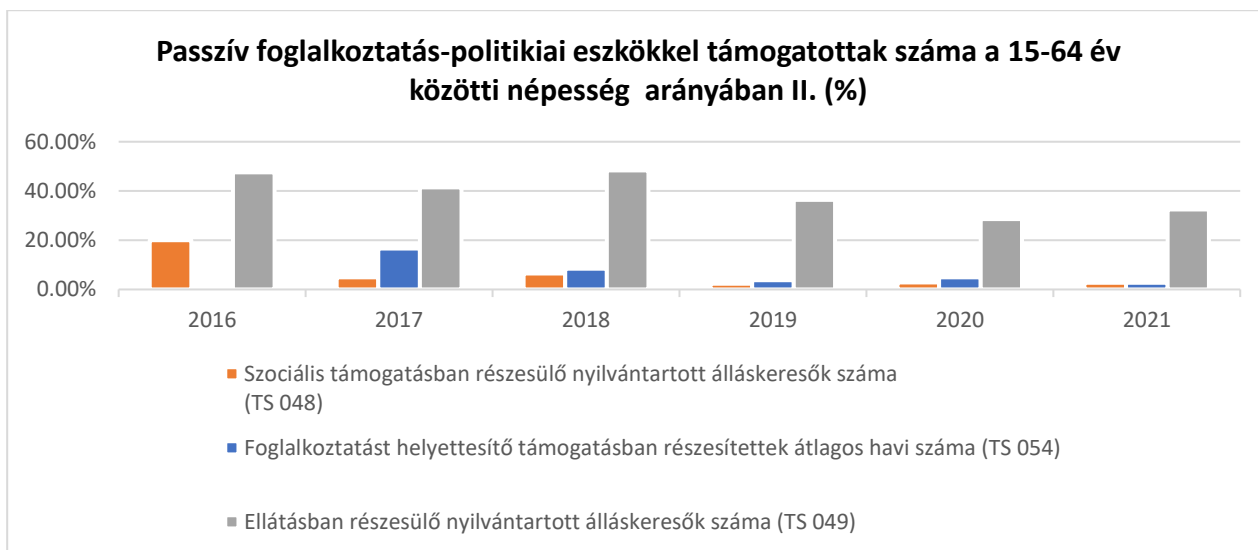
- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét (amennyiben még nem nyilvántartott álláskereső), valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	8	20.00%	n.a.	-	19	47.50%
2017	2	4.88%	7	16.63%	17	41.46%
2018	2	6.45%	3	8.42%	15	48.39%
2019	1	2.27%	2	3.70%	16	36.36%
2020	2	2.86%	3	4.89%	20	28.57%
2021	1	2.70%	1	2.70%	12	32.43%

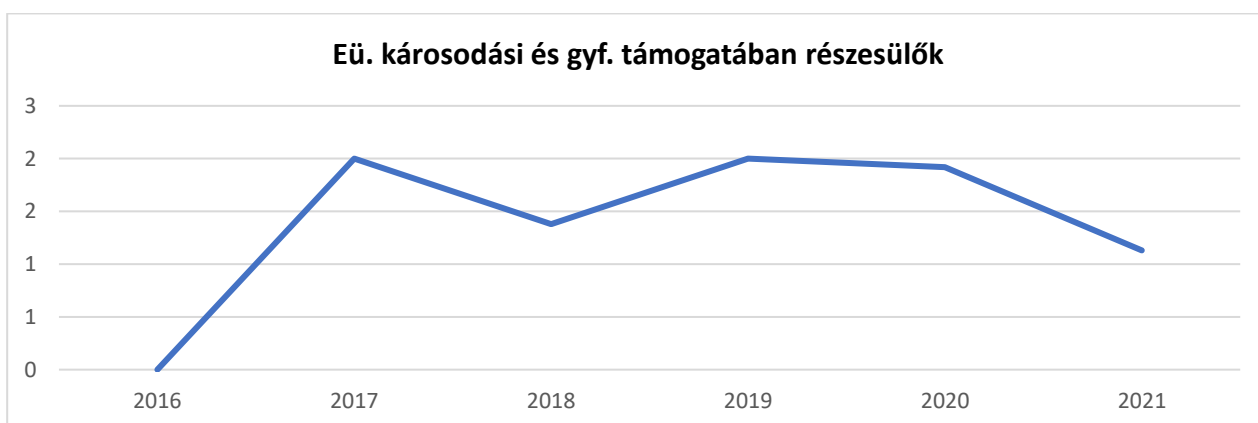
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2017 évhez képest a 2018 évben átmenetileg csökkent, majd az ismételt stagnálás után 2020 évben megemelkedett, ami feltehetően a 2020 SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következménye lehet. Az álláskeresési ellátásban részesülők száma kiegyensúlyozott, megfigyelhető, hogy az ellátásban részesülők száma a 2017-es évtől kezdődően évről évre minimálisan emelkedik. A passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatott álláskeresők megoszlását a fenti táblázat mutatja. Az ellátásban részesülők száma 27-41 % körül mozog. A szociális támogatásban részesülők száma 2016 évi 20%-ról 2021 évre 2,70 %-ra lecsökkent, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2017 évi 16,63%-ról 2021-re 2,70 %-ra lecsökkent, ami számszerűsítve megállapítható, hogy a szociális támogatásban és az foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek évi száma a 2017-2021 években nem éri el a 10 főt. A 2021 -es évben mindkét ellátásban 1-1 fő részesült. Ugyanez a statisztikai adat figyelhető meg az Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás esetében is, hogy a támogatásban részesítettek száma 1-2 fő.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	1
2019	2
2020	2
2021	1

Forrás: TeIR, KSH

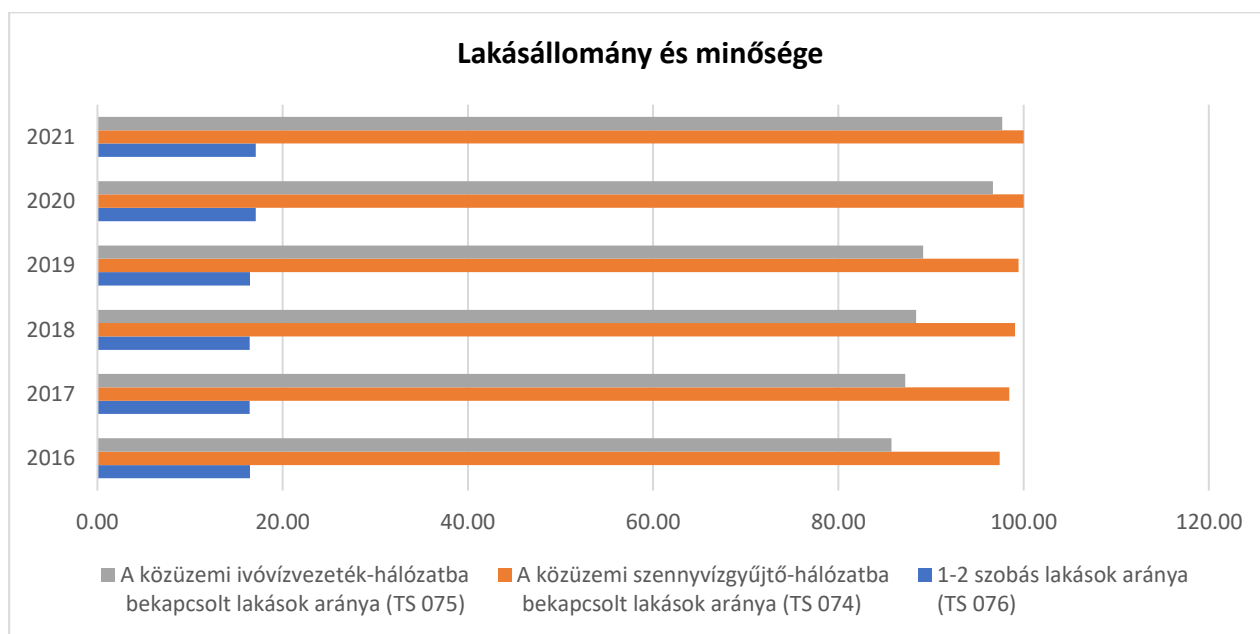

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	1087	0	0.00	16.47	97.42	85.74
2017	1089	2	1.84	16.44	98.44	87.24
2018	1095	6	5.48	16.44	99.09	88.40
2019	1099	4	3.64	16.47	99.45	89.17
2020	1122	23	20.50	17.11	100.00	96.70
2021	1124	2	1.78	17.08	100.00	97.69

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A következő adatokból látható, hogy az Újhartyáni lakásállomány kismértékben gyarapodott az elmúlt években, ahogy az épített lakások száma és 1000 lakásra jutó száma is. Ezekhez a folyamatokhoz valószínűleg nagymértékben hozzájárult a megelőző időszak családtámogatási rendszerének bővítése, a számos támogatási forma, mellyel a magyar állam a családok otthonteremtését kívánta elősegíteni (pl.: Babaváro hitel, Családok Otthonteremtési Kedvezménye).

Az adatokból kitűnik, hogy Újhartyánban még ha nem is nagymértékben, de az otthonteremtésre kedvező település, az elmúlt időszakban számos családi ház-építés vagy felújítás történt, vagy van folyamatban, elsősorban a 2020 évre vonatkozóan. Az egy-két szobás lakások aránya számottevő mértékben nem változott, az ivóvíz- és szennyvíz-hálózatba bekapcsolt lakások aránya kismértékben növekedett, a szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások 100%-os aránya a tudatos környezetvédelem megteremtése érdekében kiemelkedő.

a) bérlakás-állomány

Bérlakás és szociális lakás állomány							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	1 087	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	1 089	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	1 095	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1 099	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1 122	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 124	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkorm. adatok

A bérlakás-állomány pontos számát illetően a TeIR rendszerben adathiányt tapasztaltunk. Újhartyánban a lakásállomány évről évre kismértékben ugyan, de növekszik, 2021-es adatok alapján a lakásállomány 1124 darab lakásból áll. Azzal kapcsolatban, hogy ezek közül hány lakás biztosít elégtelen lakhatási körülményeket, nincs adatunk.

b) szociális lakhatás

Bérlakásállománnyal, illetve szociális lakásállománnyal nem rendelkezik a település önkormányzata. A jövőben a bérlakás állomány, azon belül a szociális lakásállomány megteremtése szükséges lenne, mivel a településünkön is időről időre előfordulnak lakhatási problémák, illetve olyan nehéz élethelyzetek, amelyekre megoldást jelenthet a szociális alapon történő lakásbérbeadás. Amennyiben kínálkozik pályázati lehetőség a bérlakásállomány kialakítására, ebből adódóan a szociális lakásállomány bővítésére, azzal az Önkormányzat élni szeretne, mivel így lehetőség nyílhat a lakhatási helyzet javítására, a nehéz helyzetbe kerülő esélyegyenlőségi célcsoportok lakhatásának támogatására.

Az önkormányzat olyan ingatlanokkal rendelkezik, amely az ellátandó feladatokhoz kapcsolódóan van fenntartva (egészségház) valamint a településfejlesztéshez szükséges ingatlanok, amelyek közül kettő van magánszemélyek részére bérbe adva, de kifejezetten szociális bérlakással nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs tudomásunk a településen lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanról.

d) lakhatást segítő támogatások

Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	2	44
2017	2	51
2018	2	612
2019	2	570
2020	1	117
2021	35	110

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6/2023 (IV.21.) a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól szóló önkormányzati rendelet az Sztv. rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként az alábbi települési támogatást nyújthatóak:

Pénzbeli települési támogatások

- a) rendkívüli települési támogatás
- b) települési támogatás létfenntartáshoz,
- c) települési támogatás temetkezéssel kapcsolatban felmerült költségek viseléséhez
- d) települési támogatás gyógyszerkiadások viseléséhez
- e) **települési támogatás lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez**
- f) települési támogatás a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozó gondozásához

A települési Önkormányzat által biztosított a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól szóló 6/2023 (IV.21.) számú önkormányzati rendeletben szabályozott települési támogatás keretében a rászorulók által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez járul hozzá, azaz lakhatáshoz kapcsolódó támogatást nyújt az arra jogosultnak.

A támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában nyújtja az önkormányzat azon rendszeres kiadáshoz, amelynek megfizetése a kérelmező lakhatását legnagyobb mértékben veszélyezteti. A lakásfenntartási támogatásra való jogosultság feltétele, hogy a háztartásában az egy személyre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének a 150%-át, egyedül élő esetén a 200 %-át . A lakásfenntartási támogatást havi rendszerességgel, legalább 3 és maximum 12 hónapra lehet megállapítani. Az Önkormányzat rendkívüli települési támogatás keretében is nyújthat támogatást különösen a létfenntartást veszélyeztető, előre nem látható esemény miatti többletkiadásrendezése céljából.

A meglévő adatok alapján arra következtethetünk, hogy a lakhatással, lakásfenntartással kapcsolatos támogatásokra nem nagy igény mutatkozik, mivel az évi támogatottak száma 1-2 fő.

e) eladósodottság

Az eladósodottság mértékét illetően önkormányzatunk adatokkal nem rendelkezik, csupán becslések alapján, az ingatlanárverési Hirdetmények, valamint a végrehajtó Irodák által megküldött okiratok alapján lehet következtetnünk. Általánosságban elmondható, hogy a lakhatás, a lakásfenntartással kapcsolatos rendszeres kiadások viselése, illetve a lakáscélú hiteltörlesztés hatalmas terhet jelent nagyon sok család számára.

Statisztikai adatokkal ugyan nem rendelkezünk, de tapasztalatból tudjuk, hogy településünkön is több esetben előfordult, hogy ingatlanok, vagyontárgyak végrehajtás keretében értékesítésre kerültek, ami arra enged következtetni, hogy több háztartás is kisebb- nagyobb mértékben eladósodott. A jelenség számszerűsítve talán nem annyira számottevő probléma Újhartyánban, ugyanakkor egy-egy nehéz helyzetbe került családok esetén a helyi összefogás és az Önkormányzat szerepe jelentős lehet. Adósságcsokkentési támogatásban nem részesült senki.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Önkormányzatunknak több olyan esetről is tudomása van, ahol a lakhatási lehetőség veszélyeztetettsége felmerülhet, a végrehajtottól kapott jegyzői tájékoztatók alapján. Ezek a helyzetek könnyen vezethetnek kilakoltatáshoz, így erre figyelmet kell fordítani a kilakoltatás megelőzésére és a családsegítő által nyújtott életvezetési tanácsok felajánlásával. A hajléktalanság problémájában településünket nem érinti, hajléktalan lakosról nincs tudomásunk

A Szociális törvény a hajléktalanság fogalmát az alábbiak szerint határozza meg:

- igazgatási szempontból: hajléktalan a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező személy, kivéve azt, akinek bejelentett lakóhelye a hajléktalan szállás. (Szt. 4. § (2) bekezdés)

-ellátási szempontból: hajléktalan az, aki éjszakáit közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti. (Szt. 4. § (3) bekezdés)

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünk a dabasi kistérség egyik legszebb kis települése, rendezett utcákkal, virágos-fás parkokkal rendelkezik. A 2011-es évben elnyerte településünk a „Virágos Magyarországért” pályázati felhívás I. díját. Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakultak ki településünkön szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások kevés számban található. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés. A Központi Statisztikai Hivatal által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb, mint 50 százalék (mindkét mutató esetében). Azok a területek, ahol a lakosok számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státusú, veszélyeztetett területnek minősülnek. Ezen meghatározás alapján Újhartyánban nem található olyan terület, amely szegregátumnak minősülne, és olyan területekről sincs tudomásunk, melyek a szegregációval veszélyeztetettek lennének.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Kovai szerint „több mint 10 év a különbség a legjobb és a legrosszabb gazdasági helyzetű területeken élők várható élettartama között.”²²

Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	0	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	0	1	59	16.57
2018	0	1	0	1	87	17.95
2019	0	1	0	1	98	11.86
2020	0	1	1	1	93	10.44
2021	0	1	1	1	98	9.86

Forrás: TeIR, KSH Tstar

²² Bővebben lásd : KOVAI Cecília: Az etnicitás szerepe az egészségügyenélteségek magyarázatában, és a hozzáférés esélyei a magyarországi hátrányos helyzetű csoportoknál Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Budapest, 2017. p. 229.

A településünkön élő állampolgárok a közszolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a értelmében a települési önkormányzat egészségügyi alapellátás keretében gondoskodik:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Az egészségügyről szóló 1997. évi 153. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében

- gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

A szociális törvény 56. § (1) és (2) bekezdése kimondja, hogy a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, illetve az önkormányzatok nyújtják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.

Az Szt. 57. § (1) bekezdése szerint szociális alapszolgáltatások:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

Az Szt. 57. § (2) bekezdése szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást az alábbi intézmények nyújtják:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

A Város egészségügyi ellátása jó színvonalú. Az egészségügyi alapellátást 3 háziorvos (kettő felnőtt és egy gyermek szakorvos) és egy fogszakorvos biztosítja.

Az egészségházban működik a védőnői szolgálat. A védőnői szolgálatot helyben 1 védőnő látja el.

Körzeti védőnők a házi orvosokkal szoros együttműködésben végzi munkájukat. Tevékenységükkel a település egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek.

Az éjszakai és munkaszünetnapokon, központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik Újhartyáni központtal, fogorvosi ügyeletet Dabason tartanak, amely 10 km-re van a településtől.

A településen gyógyszertár működik, a gyógyszertári ügyelet pedig Dabason van, ez 10 km távolságban van a településtől.

A fogyatékos személyek egészségügyi ellátása az egészségügy általános rendelőiben történik.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció a lakosság egészségmegőrzését, a betegségek megelőzését, valamint a betegségek korai felismerését és kezelését is jelenti, hogy elkerülhetőek legyenek a további állapotromlás és szövődmények kialakulása. Kiemelt fontosságú a szűrőprogramokhoz való hozzáférés.

A háziorvosok prevenció munkájuk során többek között szűrik a hipertóniát, anyagcsere betegségeket, felhívják a figyelmet a dohányzás, alkohol, elhízás és egyéb káros rizikófaktorok egészségre ártalmas hatásaira. Az iskola egészségügyi ellátás keretében rendszeresen végeznek szűréseket az óvodások, általános iskolások és a bölcsődések között. Ezeknek a szűréseknek egy részét a gyermekorvos más részét a védő végzi. A gyerekek minden évben részt vesznek fogászati szűrővizsgálatokon is.

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, a 10 km távolságban lévő Dabasi rendelőintézetben. Az egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a településünkön élő állampolgárok számára hozzáférhető. A hozzáférhető rendszeres szűrések köre: a mammográfia, a hasi és emlő UH, valamint az ODM vizsgálat csonttritkulás megállapítása céljából, urológiai prosztata- és herevizsgálatok.

Évente egy alkalommal az önkormányzat szervezésében kerül megvalósításra a tüdőszűrés.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Napjainkban egyre több és több gyermek válik érintetté olyan fejlődési problémákban (pl.: beszédhibák, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek, mozgásszervi rendellenességek), amelyek a dabasi szakszolgálat segítségét igénylik.

A Szakszolgálat a korai fejlesztés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógia, gyógytestnevelés, óvoda- és iskolapszichológia terén látja el kiemelkedően fontos munkáját, de végez szakértői bizottsági tevékenységet, illetve a pályaválasztás és tehetséggondozás terén is lát el feladatokat. A szakszolgálat a fejlesztés terén végzett munkája sajnos túlterhelt.

A települési önkormányzat helyben is lehetőséget biztosít a közoktatási intézmény javaslata alapján az arra rászoruló gyermekek részére pszichoterapeuta gyermekgyógyász szakorvos igénybevételére térítésmentesen. A közoktatási intézményünkben alkalmazunk fejlesztő pedagógust, és iskolai szociálist segítőket.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményében, megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A 2009-ben épült új, 180 férőhelyes Gyermekvár óvodánkban 400 adagos modern, felszerelt Városi Konyhát működtet az Önkormányzat, amelyen keresztül látja el ezt a közfeladatot. A közétkeztetés biztosítása keretében az étrend-tervezésre a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben meghatározott szabályok az irányadók.

A közétkeztetést biztosító Városi konyha az anyagi lehetőségeknek megfelelően változatos étkezéseket kínál. Kiemelt fontosságú számukra az egészséges étrend biztosítása. A minőségi és mennyiségi ellenőrzés folyamatos. A speciális, illetve diétás étrendet igénylő gyermekek részére a konyhánk biztosítja a megfelelő étkeztetést, valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekeknek is. A rászoruló gyermekek számára az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés lehetősége is biztosítva van településünkön, de ennek az igénybevétele az utóbbi években egyre kevesebb.

Óvodánk csatlakozott az Egészségesebb Óvodák Nemzetközi Hálózatához. Az egészségnevelési céljaink eléréséhez és feladataink végzéséhez kiváló alapot nyújt a korszerű óvoda épület (só-szoba, tornaszoba, orvosi szoba, tágas, tiszta környezet és játszóudvar, modern konyha) és a témában elkötelezett nevelőtestület.

d) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településünk lakossága igényt tart a helyi sportrendezvények lehetőségének biztosítására. Ezen feladatok ellátását szolgálja a Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában lévő Általános Iskola tornaterme, ahol különböző szabadidős sportoknak ad helyet (tömegsport, pingpong, zumba, felnőtt társastánc stb.). Az

Önkormányzati fenntartású focipályán pedig az általános iskolai tanulóktól egészen a felnőtt futballcsapatokig használják sportolásra, edzésekre. Öt éve biztosít sportolási lehetőséget a friss levegőn sportolni vágyóknak a Szabadtéri fitnessz parkunk.

A sportot kedvelők számára helyben fedett sportolási lehetőség magánvállalkozásban lévő fitnessz komplexumban is lehetséges, ahol fallabda, bowling, konditerem, foci pálya, kézilabda pálya, kosárlabda pálya, tenispálya áll rendelkezésre

A képviselő-testület – a lakossági igények szem előtt tartásával – fontosnak tartja a sporttevékenységgel kapcsolatban:

- a település sportéletének helyet adó épületek és pályák karbantartását,
- a sportegyesület támogatását,
- segíti és szorgalmazza a sportegyesület (TAO-n keresztüli) pályázati tevékenységét,
- támogatja a szabadidős sporttevékenységet.

Minden korosztály számára a szabadidő hasznos eltöltése és a generációk együtt sportolása érdekében az Önkormányzat fejlesztési célul tűzte ki egy minden sport tevékenységnek helyet adó Sportcsarnok építését.

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások közül helyben az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a nappali ellátás, valamint a család- és gyermekjóléti szolgáltatás érhető el.

A Gyvt. 39.-40. §-ában meghatározott család- és gyermekjóléti szolgálat ellátást Újhartyán Város Önkormányzata a "Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálata Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ" által biztosítja. Az alapellátásokat Dabas, Újhartyán, Újlengyel, Kakucs Inárc települések társulása látja el Dabasi központtal, Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálata Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ" néven. Célja: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 64. §-ban foglalt családsegítő alapellátási szolgáltatás magas színvonalú megvalósítása. Tevékenységi kör:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadás,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése, koordinálása,
- családgondozás, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése,
- közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezése,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságteherrel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtása,
- a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programok és szolgáltatások, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások szervezése.

Újhartyán Városban a lakosság részére a következő szociális ellátásokat nyújtja a "Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ:

- házi szociális gondozás, házi segítségnyújtás
- szociális étkeztetés,
- család és gyermekjóléti szolgálat,

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk (betöltött 65. életév), fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, egészségi állapotuk miatt, vagy hajléktalanságuk okán. Az intézmény külön eljárás nélkül, haladéktalanul köteles étkezést biztosítani annak a rászorulóknak, akinek életét, testi épségét, vagy egészségi állapotát az ellátás elmaradása veszélyezteti.

Az intézmény az egyszeri meleg ételt (ebédet) a Gyermekvár Óvodában helyet kapó Városi Konyhájáról biztosítja. Az étel kiszállítása az ellátott részére az önkormányzat saját tulajdonában lévő ételszállításra alkalmas gépkocsival történik.

A szociális étkeztetést igénybe vevők száma az elmúlt években állandó képet mutatott: 2019-ben 19 Újhartyáni lakos vette igénybe a szociális étkeztetést, 2020-ban 16 fő, 2021-ban 18 fő, 2022-ben pedig 17 fő.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. Hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szüksége saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Az intézmény alapszolgáltatás keretében házi segítségnyújtást biztosít a gondozási szükséglet vizsgálata alapján. A házi segítségnyújtást a gondozási szükségletnek megfelelően biztosítja.

A házi segítségnyújtás a gondozási szükséglet szerint szociális segítséget vagy személyi gondozást biztosít.

Házi segítségnyújtás keretében nyújtott szolgáltatási elemek:

- Tanácsadás
- Gondozás
- Felügyelet
- Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás keretében szociális segítség keretében végzett feladatok:

- A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében: takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben), mosás, vasalás;
- A háztartási tevékenységben való közreműködés körében: bevásárlás gyógyszer kiváltása, segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében, mosogatás stb., télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt, kísérés;
- Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában;

A házi segítségnyújtás keretében gondozási szükséglet szerint megállapított személyi gondozás keretében végzett feladatok a szociális segítség feladatai mellett

- az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében;
- információnyújtás, tanácsadás, és mentális támogatás,
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése,
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés,
- ügyintézés az ellátott érdekében;
- gondozási és ápolási feladatok körében: mosdatás, fürdetés, öltöztetés, ágyazás, testfelület tisztítása, stb..

A házi segítségnyújtást, és a gondozási szükséglet vizsgálatát a "Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ" látja el.

Településünkön a szolgáltatást igénybe vevők száma az elmúlt években állandó képet mutatott. A 2016-2021 év között az ellátottak száma: 22-25 fő között mozgott. A 2022. évben 25 fő ellátottunk volt. Mindenkinek a személyes gondozás és a szociális segítség ellátási formát nyújtjuk. A magas ellátotti létszám miatt a városban 4 gondozónő dolgozik. 2022 évben 4 fő részesült szociális segítségben, de az egészségi állapotuk romlása miatt részükre is a személyes gondozást biztosítjuk. A városban nagyon jó a háziorvosokkal való kapcsolat, mindíg a gondozónők rendelkezésére állnak.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása az idős emberek számára szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő ellátás biztosítása, hiányzó családi gondoskodás pótlása, a gondozottak szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények biztosítása.

Az igénybe vevők részére lehetőség biztosítása a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint a napközbeni étkezés megszervezése.

Idősek nappali ellátása keretében nyújtott szolgáltatási elemek:

- Tanácsadás
- Készségfejlesztés
- Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- Étkeztetés
- Esetkezelés
- Felügyelet:
- Gondozás
- Szállítás

Településünkön jelenleg az idősek nappali ellátást biztosító intézményünk nincs, ezt a 10 km-es távolságban lévő Dabasi Intézményekben történő elhelyezéssel tudjuk ezt megoldani.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatást is társulási formában a” Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ” látja el.

A családsegítés személyek, családok számára nyújtott szolgáltatás, azoknak, akik szociális vagy mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szorulnak.

Célja:

- a krízishelyzethez vezető okok megelőzése,
- a krízishelyzet megszüntetése, valamint
- az életvezetési képesség megőrzése.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság terhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot a segítségre szoruló személyek számára,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők után követését biztosító esetmenedzseri feladatokat.

Gyermekjóléti szolgáltatás

• Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

• Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

• A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki

egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel (a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer tagjaival) való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális segítőmunkával elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

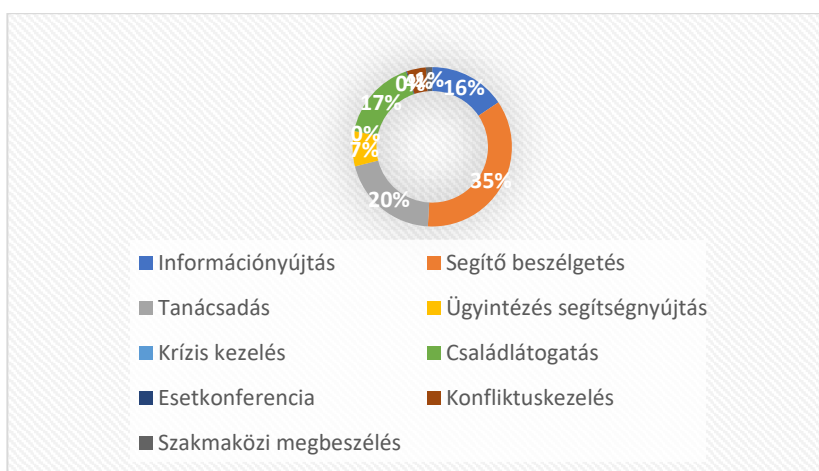
kezdemenyezni:

- egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,
- szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
- egészségügyi ellátások igénybevételét,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A településen a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatási munkát a” Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ” munkatársai főállásban látják el.

A 2022. évben végzett szakmai tevékenység esetszámainak összefoglalója:

<u>Megnevezés</u>	<u>a tevékenység halmozott számával</u>
Információnyújtás	170
Segítő beszélgetés	385
Tanácsadás	220
Ügyintézés segítségnyújtás	78
Krízis kezelés	0
Családlátogatás	180
Esetkonferencia	2
Konfliktuskezelés	42
Szakközvetítő megbeszélés	14

f) drogprevenációs szolgáltatások;

Drogprevenációs tevékenységet elsősorban a Dabasi Rendőrkapitányság lát el településünkön. A kapitányság rendszeresen tart előadásokat bűnmegelőzési, kábítószerfogyasztási témákban a fiatalok körében. A rendőrség által megvalósított prevenációs programok ezért jelentős figyelmet szentelnek az ezzel a témával kapcsolatos felvilágosításnak.

Az Általános iskolánkban, a felvilágosító munka keretében: bűnmegelőzés, egészségügyi felvilágosítás, drogprevenáció az osztályfőnökökkel, az iskolai védőnővel, az iskolánkat segítő rendőrökkel közösen valósul meg.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt, sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor. A pénzügyi ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az Ebktv. 11. § (1) bekezdése előnyben részesítés címszó alatt megfogalmazza, hogy nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól.

Az Önkormányzat anyagi lehetőségei szerint igyekszik az eladósodott, átmeneti létfenntartási gondokkal küzdők, valamint a társadalom peremére szorult egyéneket, családokat hátránykompenzáló juttatásokban részesíteni.

Az eddigiekben felsorolt támogatásokon felül az önkormányzat szociális támogatásként minden évben biztosít szociális tűzifát, a 70 éven felülieknek és a nagycsaládosoknak karácsonyi ajándécsomagot, valamint a fiatalok részére a BURSA Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj Programhoz nyújtott támogatást.

A 2016. január 1-jétől bevezetett szünidei gyermekétkeztetés keretében az Önkormányzat a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen köteles biztosítani, melyet Önkormányzatunk az étel elvitelével biztosít.

A szünidei gyermekétkeztetést a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsőde és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, a tanulói jogviszonyban

álló gyermekek számára a nyári szünetben minimum 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsező egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	542	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A lakosság helyi közösségi, kulturális igénye nagymértékben a településre jellemző német nemzetiségi hagyományok ápolása, a sváb identitás kiteljesedésére kulturális csoportok működésének irányába terelődött. Településünk lakosai mindig is a sváb hagyományoknak megfelelően élt. Német nemzetiségi kultúráját, szokásait a mai napig őrzi. Ennek ékes bizonyítéka, hogy a mai napig is megnyilvánul az egyházi, vallási szokásokban, egyéb más ünnepekben. A német anyanyelvet mára csak a legidősebb korosztály beszéli, vagy csak érti, de a felnövekvő generációnk újra elsajátítja, már az óvodás koruktól egészen a nyolcadik osztály elvégzéséig magas szinten tanulják, a nemzetiségi intézményeinkben. Településünkön működő fúvós zenekaraink, tánccsoportjaink hűen őrzik a múltat és a jelen kor követelményeinek eleget téve közösségépítő munkát végeznek. A Város hagyományőrző kulturális csoportjai rendeznek helyi találkozokat, valamint rendszeresen részt vesznek nemzetiségi rendezvényeken is.

A települési önkormányzat, több módon is biztosítja a kultúrához való hozzáférést. A település szívében található Településközpont épülete, melyben az önkormányzatnak is rendelkezik tulajdonjoggal a nagyterem vonatkozásában, és az a nagyterem is áll rendelkezésre a helyi kulturális rendezvényeinkre.

A kulturális értékek gondozása és a hagyományokat életben tartó rendezvények mind nagyobb teret kértek, így az önkormányzat a több intézményt egybefogó Egységes művelődési Intézményt hozott létre. A közösségi programok szervezését és lebonyolítását több kulturális szakember látja el. A gyermekek a nyugdíjasok a kismamák és más településről érkezőknek is helyet ad a Bagolyfészek rendezvény központunk.

A Bagolyfészek rendezvény központ minden korosztály számára szervez igen sokrétű programot, mint a Baba-mama klub, Könyvbemutatók, Irodalmi estek, Nyitott Tájház-családinap, Tavaszi kézműves napok, Farsangi fánk sütés, Gyermeknap, Nyári Bagolytábor, Idősek világnapi program, Pályaorientációs nap, Őszi

kézműves napok, Halloween party, Adventi készülődés kézműves foglalkozás, Kockaklub gyermekeknek, Kezdő Senior Jógát nyugdíjasoknak, stb .

Kiemelt rendezvényeink, a már évente hagyományosan megrendezésre kerülő Városnap, és Hartyánfeszt mellett számos alkalommal, helyet kapnak a nemzetiségi hagyományőrző zenei rendezvények, a mai magyar képzőművészetet bemutató kiállítások. Az elmúlt több évben láthatták Újhartyánban festőművészek munkáit, de bemutatkoznak a Város lakossága amatőr és művész tehetségei is. Közösen dolgozunk, a helyi vallási közösség vagy a magyarság történelmét ápoló civilekkel. A település fúvós zenészei, állandó résztvevői az egyházi körmeneteknek, a Máriabesnyői zárandoklatnak, a színvonalas karácsonyi templomi koncertnek. Új kezdeményezések is a helyi közművelődés keretei között kapott helyet, mint az elmúlt évben megalakult Irodalmi és Helytörténelmi Társas Kör rendezvényei, a Téli Történelmi Esték sorozat, vagy a MAG klub megalakulása és kezdeményezései.

Az egyik legsikeresebb kezdeményezés a nyugdíjas pedagógusokból álló Helytörténelmi Társas Körünk, amely költők, írók életét mutatja be, a települési fiatalok és idősek előadásán keresztül.

Újhartyánban került megrendezésre, több település részvételével a IV. Sváb Kiszenekarok Országos Találkozója.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére is szolgál a helyi média, a Mag tv. A negyedévente megjelenő helyi kiadványunk, az Újhartyáni-új hír folyamatosan beszámol a településünk kulturális életéről. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel járulnak hozzá településünk fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, a Civil- alap pályázattal segíti a közösségi programok megszervezéséhez szükséges anyagiak egy részét biztosítani. Az önkormányzat, rendszeres tájékoztatással, pályázatok megírásában segítségnyújtással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti a helyi civil közösségek munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével, helyi börzék megszervezésével enyhítik a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

A nyugdíjas klub tagjainak aktív részvételével megvalósuló közösségi rendezvények, saját kezdeményezések nem csak színesebbé teszik az idősebbek életét, hanem a társadalmi és életkori csoportok közötti távolságot is csökkentik. Az idősek aktív részvételével évente több alkalommal szerveznek közös színházlátogatást, megközelítőleg 50-55 fő részvételével.

A civil szervezetek az egyházzal közösen szerveznek programokat, mint a Máriabesnyői búcsúra látogatás, valamint a nyári szünetben a rászoruló gyermekek részére ingyenes táborokat szerveznek. Tervezik a már hagyományosan évente megrendezésre kerülő nyári sütőtábor kibővítését a téli időszakra vonatkozóan.

A településünk lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük, együtt próbálunk megoldásokat kidolgozni.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a településüzemeltetési feladatok, valamint a közterületek tisztántartása biztosított, jól megoldott. A település lakói számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés útján gondoskodik, a közszolgáltatások megfelelő színvonalon történő megszervezéséről.

Az egyes feladatok ellátása során, a helyi kulturális élet sokszínűségének biztosítása érdekében, együttműködik a helyi, intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, az egyházzal, a nemzetiségi önkormányzattal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások hosszú távon való fenntartása.

A településen élők élhető életminősége, a mindennapi élet alapfeltételeit tartalmazza, amelyhez hozzátartozik, a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők, a humánszolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodai, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, hosszú távon való minőségi fenntartása.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Újhartyánban a közösségi együttélés során nem jellemzőek a konfliktusok. A település 3000 fő alatti állandó népességgel rendelkezik, a sváb identitást megtartva a kisvárosias együttélés jellemzi közösségünket. Az

utóbbi években sokan költöztek be más településekről, a fővárosból és az ország más részeiből, így közösségünk egyre sokszínűbb, mégis megtartva a nemzetiségi hovatartozást.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A szolidaritás, az egymás iránt érzett felelősségvállalás és a segítő szándék erőteljesen megjelenik, mind a civil szervezetek, mind az egyház, önkormányzat és a magánszemélyek tevékenységeiben, mint a ruha, élelmiszer, tanszer és egyéb más adományok gyűjtésében. A krízishelyzetben lévő családok gondjai, nyilvánosságra kerülése esetén tapasztalhattuk a helyiek összefogásának eredményeit. A koronavírus járvány idején számos helyi lakos fordult az intézményekhez azzal a felajánlással, hogy önkéntesként besegít a megszorított feladatok ellátásában, adományokkal segítik az arra rászorulókat. Az egyház közreműködésével működő helyi Váci egyházmegyei Caritas szervezetünk is sok felajánlással adományokkal segít a helyi rászorulóknak. A helyi közösség ereje figyelemreméltó.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településünkön 2010. októbere óta bejegyzett Önkormányzatként működik a Német Nemzetiségi Önkormányzat Újhartyán. A Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásban van a két alapfokú oktatási Intézményünk az Óvoda és az Általános Iskola. A helyi kultúra és közélet mindennapjaiban kiemelkedő szerepet tölt be a Nemzetiségi Önkormányzat. Újhartyán Város Önkormányzata és a Német Nemzetiségi Önkormányzat Újhartyán megállapodást kötött egymással, mely megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeit, a nemzetiségek számára a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzatunk, helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, (civil alap pályázat) és azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a településünkön, amelyekkel az Önkormányzat tartja a kapcsolatot:

1. HERCEL Sváb Hagyományőrző Egyesület 2367 Újhartyán, Pilisi u. 12.	2367 Újhartyán, Fő u. 21
2. Újhartyán Hagyományőrzése a Jövőért 2367 Újhartyán, Fő u. 21.	14. Kártyaklub 2367 Újhartyán, Fő utca 31.
3. Akebono Harcművészeti Egyesület 2367 Újhartyán, Árpád u. 34.	15. MAGklub 2367 Újhartyán, Templomköz 1.
4. Lila Akác Nyugdíjas klub 2367 Újhartyán, Deák Ferenc u 5.	16. Hartyáni Sváb Fialalok Baráti Köre Egyesület 2367 Újhartyán, Fő u. 21.
5. Malomsarok Sváb Kulturális Egyesület 2367 Újhartyán, Malom u. 2.	17. Sváb Kemencések hagyományőrző Gasztronómiai Egyesülete 2367 Újhartyán, Kossuth Lajos u. 15.
6. Motoros klub 2367 Újhartyán, Szép utca 1.	18. Sportolj 6 lábon Egyesület 2367 Újhartyán, Jókai M u.5.
7. Horka Íjász klub 2367 Újhartyán,	19. Együtt Evelinért Alapítvány 2367 Újhartyán, Gödör utca 11.
8. Városi Fúvós Zenekar 2367 Újhartyán, Szép utca 1.	20. Újhartyáni Gyermekvár Alapítvány 2367 Újhartyán, Béla gödör park 3.
9. Bringaklub 2367 Újhartyán,	21. „Újhartyáni Iskoláért” Alapítvány 2367 Újhartyán, Zrínyi Miklós u.1.
10. Kulturális Hagyományőrző Egyesület 2367 Újhartyán, Szép utca 29/a	22. Á&Á Gyógypedagógiai Egyesület 2367 Újhartyán, Pilisi u. 35.
11. Irodalmi és Helytörténeti Társas Kör 2367 Újhartyán, Templomköz 1.	
12. Faluházi Baglyok Nótakör 2367 Újhartyán, „Faluház” Újsor u. 3.	
13. Újhartyán Városi Sportegyesület	

Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon, aktívan részt vesznek a szervezetek. Az önkormányzat a helyi rendeletében szabályozottak szerint támogatja a helyi civil szervezeteket, az évi költségvetésének tükrében (civil alap pályázat) Az egyházzal is jó az önkormányzat viszonya, az önkormányzat pályázatok megírásával segíti az egyházat településünkön. A nagyobb felújításokat is anyagilag támogatjuk (külső homlokzat felújítás, tetőcsere.).

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön három fő vallotta magát, roma származásúnak a 2011-es népszámlálás alkalmával., és ténylegesen is ez az adat a valóságot tükrözi. A romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többszörösen alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük az országos átlagnál lényegesen rosszabb képet mutat.

Újhartyánban roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között, elsősorban a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány növekedése, folytonos újra termelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliek helyzetének segítése	Szociális szolgáltatások igénybevételéről tájékoztatás nyújtása
Szociális, önkormányzati lakások hiánya.	Lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése,

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszerének is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezelhetlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt

megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekecsélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²³

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentumok fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és a gyermekek gondozó családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre egyenlően kiterjed, de azokra a gyermekekre kell különösen hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a megvalósítás és a hozzáférés során a legjobban sérülnek.

A hazai jogszabályok az Egyezménnyel összhangban készültek. Legmagasabb szinten az Alaptörvény fekteti le, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket (Alaptörvény, XV. cikk (5) bekezdés), illetve, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz (Alaptörvény, XVI. cikk (1) bekezdés). Törvényi szinten a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyermekvédelmi Törvény vagy Gyvt.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára.

A következő táblázat a kiskorúak számát és arányát mutatja meg az állandó népességben belül nemek és korcsoportok szerint. A 0-2 év közötti gyermekek mindössze 2,85%-át teszik ki az állandó népességnek, a 14 év alattiak összesen 15,11%-át, a 15-17 éves népesség aránya pedig 2,42 % az állandó népességben belül. Nemek szerint a 17 év alatti népességben a lányok kicsivel kisebb arányban jelennek meg mint, a fiúk.

Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 345	1 462	2807	47.92%	52.08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			80	2.85%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	232	192	424	8.27%	6.84%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	29	39	68	1.03%	1.39%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A veszélyeztetettség fogalmát a Gyermekvédelmi törvény 5.§ n) pontja szabályozza, mely szerint a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

²³ MAKKOS Nándor : Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. (Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pont és 68. § (1) bekezdés)

Hátrányos helyzetű a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége (ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik),
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága (ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy),
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei (ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek).

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentebb meghatározott három körülmény közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetettség okai között elsődlegesen megállapítható, a rossz szociális helyzet.

A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalja magába. A másik nagy veszély forrása a családok szétesése. Magyarországon a válások száma megközelítőleg 24-25 ezer, és a válások száma folyamatosan emelkedik. Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb okaként említett válás a gyermek számára nagy veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek, amely a gyermek fejlődése szempontjából, szakember beavatkozását igényli. A következő probléma meghatározása, a szülő részéről a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya. Az elhanyagolás is, a bántalmazás egyik formája (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyermek viselkedésében megfigyelhető jelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

A betegség, mint veszélyeztetettség tényező, amely lehet súlyos, vagy középsúlyos, mindenképp veszélyforrás, bármely családtag esetén. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a megszokott normától való eltérés, a megváltozott élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A családok életmódját megfigyelve, lehet a megfelelő következtetések levonni. A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapjaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet. A gyermek mentális állapota, személyiségzavara is fontos veszélyforrásra figyelmeztető jel. Az utóbbi években érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, következetes nevelés hiánya, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségeik miatt rendszeresen gyógyszerrel fogasztó kisgyermekkel.

A gyermekbántalmazás. Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét, a szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	1	n.a.
2017	1	n.a.
2018	1	n.a.
2019	1	4
2020	2	7
2021	2	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek védelme olyan tevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A településünkön a táblázatból jól látható, hogy a veszélyeztetett gyermekek száma magasabb, mint a védelembe vett gyermekek, mivel a veszélyeztetettség sok esetben a család- és gyermekjóléti szolgáltatás önkéntes igénybevételével is kezelhető.

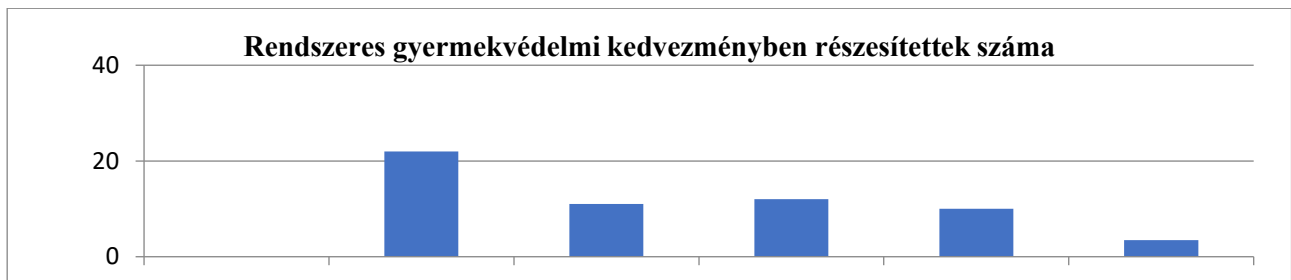
Azokban az esetekben, mikor ez a típusú ellátás már nem elégséges, hatósági intézkedésre (védelembe vételre) kerül sor. A védelembe vettek tehát azok a gyermekek, akik a veszélyeztetettek közül kerülnek ki, mint hatósági intézkedésben érintett kiskorúak. Az ő esetükben a veszélyeztetettség súlyosabb, nehezebben kezelhető problémát jelent, ezért kötelező magatartás szabályok elrendelése mellett a gyámhatóság védelembe veszi őket.

Településünkön a védelembe vett gyermekek száma az utóbbi években emelkedett, de az esetek száma a veszélyeztetettek felét nem éri el. A 2016- 2019 években egy-egy gyermeket kellett védelembe venni majd a 2020-2021 évben ez a szám megduplázódott.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	22
2018	11
2019	12
2020	10
2021	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultság lényege, hogy az anyagi nehézségekkel küszködő családok számára megkönnyítse a gyermek(ek) ellátását. Az RGYK alapján a gyermek számos jogszabályban definiált kedvezményre lesz jogosult. A Gyvt. 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- meghatározott természetbeni támogatásnak (fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány), és
- a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át, - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy - ha a nagykorúvá vált gyermek: középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult; (Gyvt. 20. § (2) bekezdés)
- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az előző pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a gyermekvédelmi törvényben meghatározott értéket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot főszabály szerint egy év időtartamra állapítják meg.

Az alábbi táblázat és ábra jól szemlélteti, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az utóbbi években egyre nagyobb mértékben csökkent, a 2017 évhez képest 2020-ra megközelítőleg 80%-kal. A kialakult helyzet azzal magyarázható, hogy az RGYK-ra való jogosultság, mint sok más ellátáshoz hasonlóan az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének bizonyos százalékában van meghatározva, azonban a nyugdíjminimum összege évek óta változatlan, míg a minimálbér esetén nagyobb mértékű az emelés. Az utóbbi években a RGYK-ra jogosító százalékának értéke kismértékben emelkedett, de ez nem arányos a jövedelmek emelkedésének arányával. Ezek alapján a jogosultság megállapításának szempontjából a jövedelemhatár évek óta tartósan alacsony, mely alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítható lenne. A 2023 évben a jogszabály már nem a nyugdíjminimummal számol, hanem a szociális vetítési alappal, de annak az összege megegyezik a mindenkori nyugdíjminimummal, így a jövedelemhatár a változtatást követően számottevően nem emelkedett, és ha a jövedelemhatár nem emelkedik tovább a jövőben, akkor sok, egyébként rászorulónak tekinthető család esik ki az ellátásból.

Településünkön a 2020 évben még 10 fő, majd a 2021 évben 4 fő gyermek jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.

Kiegészítő, és rendkívüli rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben egy gyermeket sem kellett részesítenünk.

A gyermekek minél szélesebb körű ellátása érdekében biztosítjuk a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű, gyermekvédelmi kedvezményben részesülőök ingyenes étkeztetését. 2016. évtől biztosítjuk az oktatási-nevelési intézményekben, a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetését igény szerint.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Újhartyán Város Önkormányzata a gyermek születése esetén egyszeri 20 000.- Ft-os támogatásban részesíti az újszülöttek családját, amely összegnek átadása az érintettek részére a Hivatalban egy ünnepélyes köszöntő keretében kerül átadásra. A 6/2023 (IV.21.) a szociális ellátásokról és a gyermekvédelem szabályairól helyi rendeletünk alapján a gyermekeket: osztálykirándulási támogatásban, beiskolázási támogatásban, tartós betegek támogatásában, Gyermekek karácsonyi és egyéb támogatásában, Gyermekek védőoltás támogatásában valamint Bursa Hungarica ösztöndíj támogatásban részesíti.

Beiskolázási támogatás:

Az Önkormányzat beiskolázási támogatást állapít meg e bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén:

- az a nappali tagozaton tanulmányokat folytató kiskorú, vagy
- az a nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató nagykorú, legfeljebb 23. életévének betöltéséig vagy
- az a nappali tagozaton felsőfokú tanulmányokat folytató nagykorú, legfeljebb 23. életévének betöltéséig

aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult, és akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem az szociális vetítési alap összegének 100 %-át, gyermekét egyedül nevelő esetén az szociális vetítési alap összegének 150%-át nem haladja meg.

A Beiskolázási támogatás évente egy alkalommal adható, melynek összege:

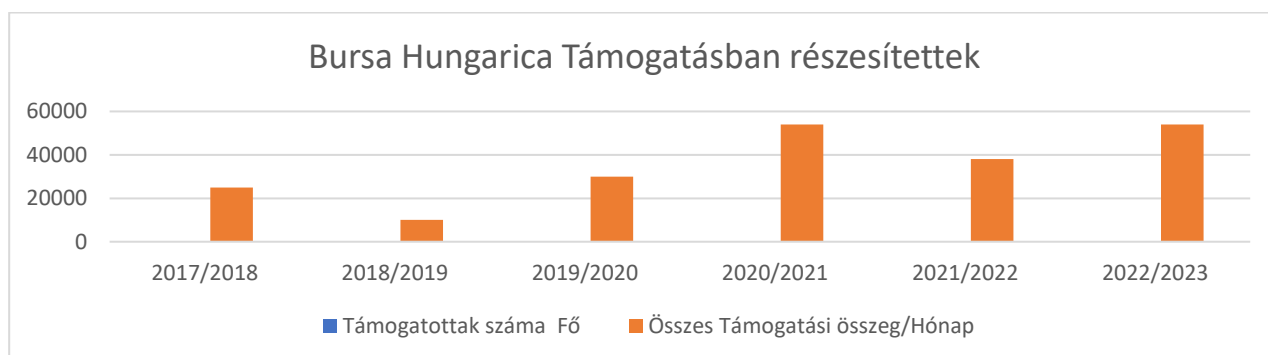
- általános iskolát kezdő gyermek esetében: min. 4.000.- Ft.; max. 8.000 Ft/gyermek.
- általános iskolát folytató gyermek esetében: min. 2.000.- Ft; max. 6.000.-Ft/gyermek.
- középiskolát kezdő gyermek esetében: min. 4.000.- Ft; max. 8.000.-Ft/gyermek.
- középiskolát folytató gyermek esetében: min. 2.000.-Ft; max. 6.000.- Ft/gyermek

Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat:

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium a települési és megyei önkormányzatok együttműködésével a 2000/2001-es tanév során hozta létre a Bursa Hungarica – Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot, amely a felsőoktatási intézmények államilag finanszírozott, nappali tagozatán tanuló, hátrányos helyzetben lévő hallgatók számára nyújt rendszeres anyagi segítséget. Újhartyán Város Önkormányzata minden évben csatlakozott a programhoz, ezzel segítve a településen élő, továbbtanuló rászoruló diákokat.

Bursa Hungarica Pályázatban részesülők		
Tanév	Támogatottak száma	Összes Támogatási összeg/Hónap
	Fő	
2017/2018	3	25 000 Ft
2018/2019	2	10 000 Ft
2019/2020	4	30 000 Ft
2020/2021	6	54 000 Ft
2021/2022	4	38 000 Ft
2022/2023	6	54 000 Ft

Forrás: Újhartyáni Polgármesteri Hivatal Szociális Osztály

Az árvaellátás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás, melynek szabályait az 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) határozza meg. Az árvaellátás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár, kivéve, ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár. (Tny. 55. §)

Az árvaellátás összege gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. A nyugdíj hatvan százaléka jár árvaellátásként annak a gyermeknek, akinek mindkét szülője elhunyt, illetve akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű. (Tny. 56. § (1) és (2) bek.)

Újhartyánban az árvaellátásban részesülők száma az öt évvel korábbi adatokhoz képest kismértékben csökkent. Az árvaellátásban részesülők közt a férfiak és nők arányában másfélszeres a különbség. Elmondható ugyanakkor, hogy településünkön nincsenek jelen nagy számban olyan gyermekek, fiatalok, akiknek esetében a szülő halála miatt árvaellátás jár.

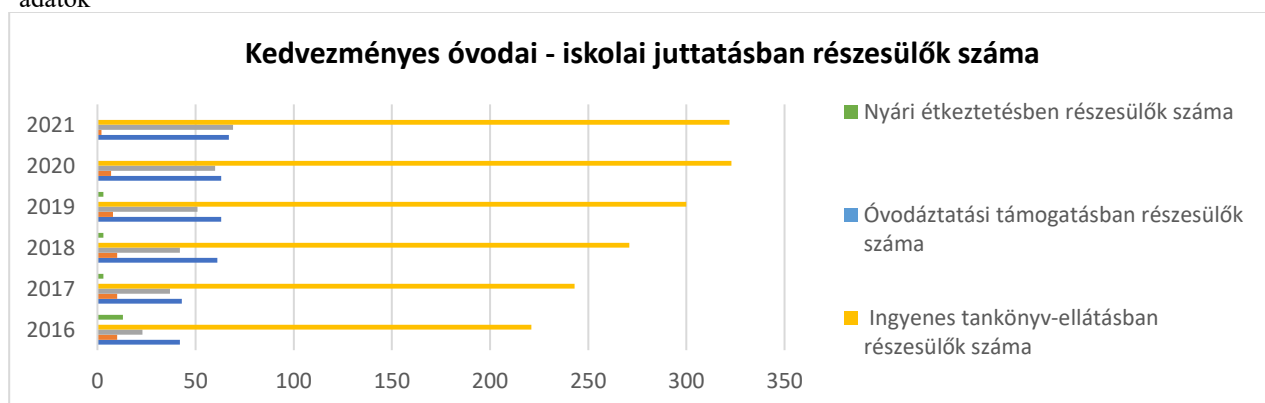
Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	10	15	25
2017	10	12	22
2018	10	13	23
2019	5	12	17
2020	8	11	19
2021	5	14	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	42	10	23	221	0	13
2017	43	10	37	243	0	3
2018	61	10	42	271	0	3
2019	63	8	51	300	0	3
2020	63	7	60	323	0	0
2021	67	2	69	322	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Az óvodákban, iskolákban havonta átlagosan 442 gyermek étkezik. Ezen étkeztetést a Német Nemzetiségi Óvoda-Konyha „Gyermekvár” intézményünkben működő Városi Konyha látja el. Önkormányzatunk, valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított.

A Gyvt. 2015. szeptember 1-től hatályos módosítása alapján jelentősen bővült azoknak a gyermekeknek a köre, akik számára ingyenes a bölcsődei, óvodai étkezés. A jogszabályváltozás komoly segítséget jelentett elsősorban azoknak az alacsony jövedelemmel rendelkező családoknak, akik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem voltak jogosultak, és más kedvezményezett körbe sem estek bele.

Az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályokat a gyermekvédelmi törvény határozza meg az alábbiak szerint: A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani • a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy - nevelésbe vették; • az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy - nevelésbe vették;

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha - nevelésbe vették, vagy - utógondozói ellátásban részesül. (Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés) A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani • az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül; • az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben; • a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben vagy bármely évfolyamon nappali rendszerű oktatásban részesülő tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben. Az ingyenes/kedvezményes gyermekétkeztetés igénybevételének jogcíme általában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a családban három vagy több gyermek nevelkedése, illetve tartós betegség és fogyatékoság, valamint az, ha a gyermek nevelésbe vétel alatt áll.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számát illetően nem áll rendelkezésünkre adat.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Külföldről visszatért, magyar állampolgársággal rendelkező vagy nem rendelkező, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzőiről nem áll rendelkezésünkre adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Az egységes településkép is mutatja, hogy nem alakultak ki településünkön szegregátumok, a lakások belterületen épültek, külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások nincsenek. Mindenkinek egyformán biztosított a közszolgáltatásokhoz, a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés, így a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását a településen élőknek, a helyi gyermekvédelmi ellátó rendszerhez való hozzáférés ugyancsak biztosított.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Möt. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

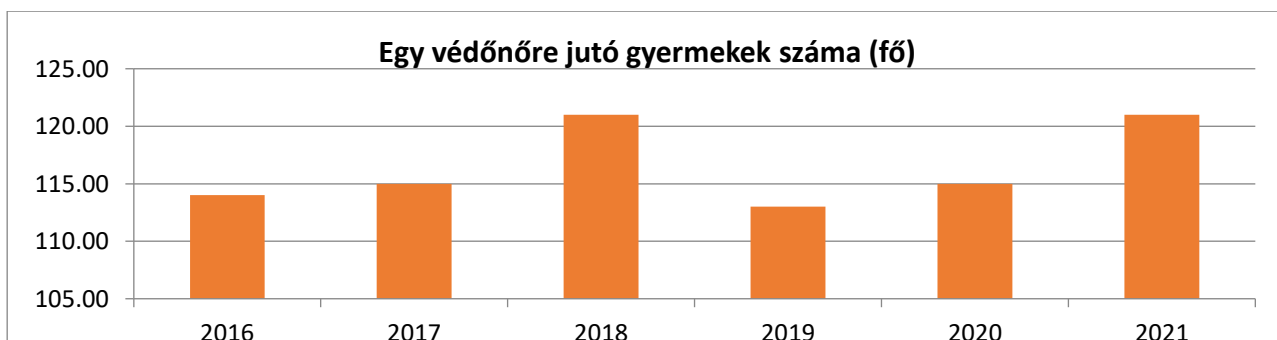
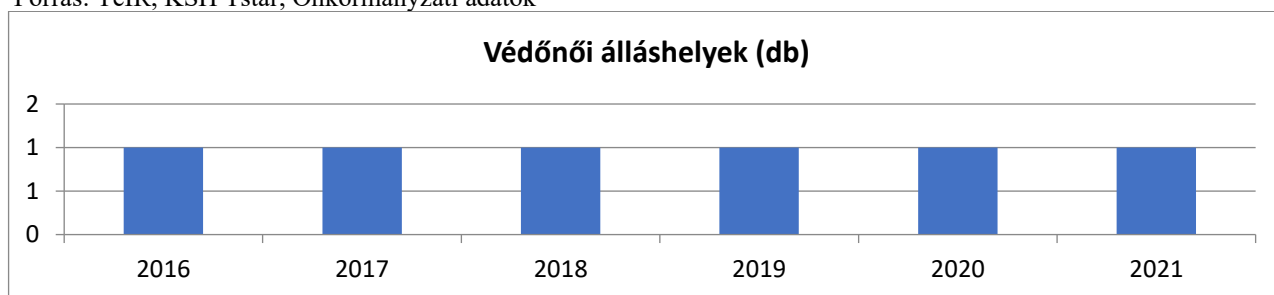
A helyi gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásokkal, támogatásokkal segíti, az arra rászoruló családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával, elérhetőségével. A helyi rendszer működtetésének fő feladata, célkitűzése, hogy a veszélyeztetettség kialakulását megelőzze. A megelőző tevékenység a teljes szolgáltató rendszert átfogó: köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül valósul meg. Az egyes ágazatok megfelelő színvonalú együttműködésén alapul. Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások működnek, mindenki számára biztosított az egyenlő hozzáférés, a gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	114	114.00
2017	1	115	115.00
2018	1	121	121.00
2019	1	113	113.00
2020	1	115	115.00
2021	1	121	121.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A területi védőnő feladata:

Nővédelem, ezen belül:

- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel,
- a népegészségügyi célú méhnyakszűrés végzése;
- a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
 - az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során
 - a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
 - az újszülöttek, a koraszülöttek, a kissúlyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt saját kompetencia keretében fokozottan gondozott vagy már jelzést igénylő veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
 - a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejválasztás fokozásának és fenntartásának módjaira; fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,
 - a külön jogszabály szerinti, 0-4 napos életkorban elvégzendő szűrővizsgálatok meglétének ellenőrzése, a törvényes képviselő tájékoztatása az életkorhoz kötött - külön jogszabályban meghatározott - kötelező vizsgálatokról és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos (a továbbiakban együtt: háziorvos) írásban történő értesítése,
 - a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
 - a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,
 - az egészségi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-ának a) pontja szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
 - a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint;
 - az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
 - az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása; családgondozás keretében,
 - a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
 - soron kívüli családlátogatás végzése a nevelési-oktatási intézményt ellátó védőnő írásbeli jelzése alapján,
 - a család- és gyermekjóléti szolgálat, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala és a háziorvos, házi gyermekorvos írásos értesítése, ha a várandós anya, a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú gondozója és törvényes képviselője a védőnővel nem működik együtt az előző pontban meghatározott feladatai ellátása során, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
 - figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról
 - tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
 - tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő ez irányú feladatairól, kötelezettségeiről,

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgáltató számára, és másolatának megküldése a szakfelügyeletet ellátó vezető védőnő részére,
- részvétel a gyermekjóléti szolgálat éves tanácskozásán, eseti megbeszélésein,
- szükség esetén, felkérésre - illetékességi körén kívüli körzetben - eseti gyámság ellátása;
- az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában részvétel.

Településünkön egy védőnői körzet került kialakításra. A védőnői szolgálatot és az iskola egészségügyet 1 fő látja el. A gondozási munkát, a gyermekorvosi rendelőintézetben látja el. A területi védőnők által gondozottak köre nem változott. Várandós anyák, 0-6 éves korú és 7-18 éves, még óvodába járó, valamint oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek tartoznak az ellátandók közé. A védőnők munkájukat a hatályos jogszabályok, valamint az időként megújuló Védőnői Szakmai Kollégium módszertani útmutatói alapján végzik.

A 2022. évben a védőnő 26 várandós anyukát gondozott, melyből 1 fokozott odafigyelést igényelt. A településen a 2022. évben a 0-35 hónaposok száma: 97 fő, amelyből 3 gyermek fokozott odafigyelést igényelt. 3-6 évesek száma 112 fő, amelyből 4 gyermek fokozott odafigyelést igényelt. és nem volt passzív gondozásban lévő gyermek. A 7-16 éves korosztályban 2 otthon gondozást igénylő volt ellátott, akik fokozott gondozást igénylők voltak.

A közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében a védőnők kiemelt munkát végez a baba- mama klubfoglalkoztatások megtartásával, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös programokat, közös délutáni sétákat, a kisgyermekkel együtt.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	1	1	n.a.	n.a.
2018	0	1	1	n.a.	n.a.
2019	0	1	1	n.a.	n.a.
2020	0	1	1	508	n.a.
2021	0	1	1	1180	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön egy házi orvosi és egy gyermekorvosi körzet került kialakításra, betöltetlen praxis nincs. A házi orvos által ellátott személyek számáról nincs adatunk. A házi gyermekorvos által ellátott gyermekek száma az utóbbi években növekedést mutatott.

Fogászati alapellátás keretében a településen 1 fogorvosi körzet működik.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek speciális ellátási igényei, fejlesztése terén a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dabasi Tagintézmény látja el a feladatot. Ellátási körzetük: Bugyi, Dabas, Hernád, Inárcs, Kakucs, Örkény, Pusztavacs, Tatárszentgyörgy, Táborfalva, Újhartyán, Újlengyel. A Szakszolgálat és gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő szakemberek révén biztosít fejlesztő foglalkozásokat, terápiákat a gyermekek számára.

A Pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásai a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján:

- a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás,
- a szakértői bizottsági tevékenység,
- a nevelési tanácsadás,
- a logopédiai ellátás,
- a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
- a konduktív pedagógiai ellátás,
- a gyógytestnevelés,
- az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,
- a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

•Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás: A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció: az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

•Szakértői bizottsági tevékenység: a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai vizsgálatát végzi. A vizsgálatok alapján a jogszabálynak megfelelően szakértői véleményeket készítünk, melyben a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítására vagy kizárására, az iskolába lépéshez szükséges fejlettségre, valamint további vizsgálatok végzésére vonatkozóan tesztek megállapításokat. A kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése is a feladataik közé tartozik. Ha megítélésünk szerint a gyermeknél a sajátos nevelési igény valószínűsíthető, a gyermek további vizsgálatát javasolják a vármegyei/országos szakértői bizottságnál.

•Nevelési tanácsadás: pszichológiai, gyógypedagógiai, pedagógiai tanácsadást biztosít, és konzultációs lehetőséget nyújt a gyermekek, a tanulók szülei, pedagógusai részére. A beilleszkedési, magatartási, pszichés, tanulási, részképességbeli problémák esetén pedagógiai, pszichológiai támogatást nyújtanak: pedagógiai, gyógypedagógiai fejlesztés, mozgásfejlesztés, terápiás gondozás nyújtása.

•Logopédiai ellátás: A logopédiai ellátás keretében az óvodai nevelésben részt vevő ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének alapvizsgálatát, szűrését végzik, és ennek eredménye alapján szerveződik meg a logopédiai ellátás, szükség szerint a gyermek további pedagógiai, pszichológiai, orvosi vizsgálatának kezdeményezése. A logopédiai ellátás elsősorban a járás nevelési-oktatási intézményeiben történik a szakember ellátottság függvényében, de ambulánsan a tagintézményben is elérhető.

•Konduktív pedagógiai ellátás: A konduktív pedagógiai ellátás feladata a központi idegrendszeri sérültek konduktív nevelése, fejlesztése és gondozása. A konduktív pedagógiai ellátás az óvodai neveléshez, iskolai neveléshez és oktatáshoz kapcsolódóan, vagy egyéni fejlesztő foglalkozás keretében nyújtható. A fejlesztő foglalkozás a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározottak szerint lehet egyéni vagy csoportos foglalkozás. A konduktív pedagógiai ellátás feladatainak megvalósításában a szülő közreműködhet. A konduktív pedagógiai ellátás a tanév rendjéhez igazodik, és év közben is megkezdhető.

•Gyógytestnevelés: Az iskolaorvos, ill. szakorvos által kiszűrt, mozgásszervi - és belgyógyászati betegségben szenvedő gyerekek állapotának aktív testgyakorlatokkal történő javítása.

•Iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás koordinációja: Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási

intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

•Kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása: A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében az intézményünk az alábbi szolgáltatásokat tudja nyújtani: korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás, a tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása. Tanácsadás, támogatás a szülőnek, konzultáció és információ nyújtás a pedagógusok részére. Speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása, tehetségfejlesztő műhelyek vezetői számára konzultációs lehetőség biztosítása. Pályatanácsadás tehetségeseknek, segítség az iskola választásban. Kettős különlegességű gyermek esetén tanácsadás és ellátás.

A Dabasi Tagintézmény a kis létszám miatt szakembereik mindegyike több szakfeladaton dolgozik. Tanácsadást, terápiás ellátást kevés gyerekeknek, családoknak tudnak felajánlani. Munkatársaik sokféle képzettséggel rendelkeznek (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia prevenciós tanfolyamok, TSMT, Ayres-terápia, Sindelar végzettség, tehetség-gondozás, autogén tréning, kézműves technikák), ezek beépítése a nevelési tanácsadás eszköztárába létszámunk növekedésével lehetséges.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

Településünkön az első két gyermekjóléti alapellátási forma érhető el.

A gyermekjóléti szolgáltatást Újhartyán Város Önkormányzata a "Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ" által biztosítja. A szolgálat működését és gyermekjóléti alapellátások bemutatása az Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés Lásd bővebben: 3.6. pontban (41-42 oldal)

Speciális szolgáltatások, mint Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda a településen nem működnek, tekintettel arra, hogy Újhartyán állandó népességének életszínvonala alapján ezek működtetése jelenleg nem indokolt. A gyermekszegénység jelensége városunkban igen kis mértékben fordul elő, így állandó kompenzációs szolgáltatásokra nincs szükség. Esetenként találkozunk olyan nehéz élethelyzettel, mely segítségnyújtást, esetleges beavatkozást igényel, ezeket a helyzeteket az önkormányzat, helyi intézmények, civil szervezetek megfelelő módon, szükség esetén eseti összefogással kezelik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

a gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- akinek a szülője, törvényes képviselője szociális helyzete miatt az ellátásáról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően

- a bölcsődei ellátás,
- a napközbeni gyermekfelügyelet, és
- az alternatív napközbeni ellátás..

Bölcsődei ellátás:

A bölcsődei ellátás, mint szolgáltatás funkciója már nemcsak a szülők munkavégzésének támogatása, hanem a gyermekek egészséges fejlődésének segítése, jóllétének biztosítása, a szocializáció, a közösségi létre való felkészítés.

Megállapítható, hogy városunkban a 0-3 éves korú gyermekek száma folyamatosan növekszik. Ezért a kisgyermeket nevelő szülők munkavállalásának támogatása érdekében szükséges a bölcsődei férőhelyek számának növelése.

A bölcsődék működését főszabályként az 1997. évi XXXI. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény, és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló rendelet határozza meg.

A bölcsőde, mint gyermekintézmény, a gyermekjóléti alapellátás része, mely a családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korú gyermekek számára biztosítja a napközbeni ellátást, szakszerű gondozást, nevelést.

Intézményünk 2019 szeptemberében nyitotta meg kapuit. Napos bölcsődeként működik, az alapító okiratban meghatározott férőhelyek száma: 24 fő. Módszertani irányelvek és az intézmény működési engedélye szabja meg a felvehető gyermekek létszámát úgy, hogy egy kisgyermeknevelő 6-7 fő egészséges gyermeket láthat el a megfelelő alapterület biztosításával.

Az alapellátáson túl időszakos gyermekfelügyeletet is biztosítunk a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoport üres férőhelyein.

A bölcsőde épülete Újhartyán belterületén, központi helyen található. Az Intézmény 24 gyermeknek biztosít bölcsődei férőhelyet. A kisgyermekeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján kerültek kialakításra, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja. A bölcsődében 2 csoportszoba van a hozzá közvetlenül kapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel, fürdőszobával, gyermeköltözővel, terasszal, valamint játszóudvarral. A gyermekek ellátásához szükséges eszközök és felszerelések biztonságosak, jó minőségűek, fertőtleníthetők, az ellátott gyermekek életkorához, testméretéhez igazodóak.

A bölcsőde dolgozói létszáma: 9 fő. Kisgyermeknevelőink szakirányú felső- vagy középfokú szakképesítéssel rendelkeznek. A bölcsődevezető, valamint 1 kisgyermeknevelő csecsemő- és kisgyermeknevelő BA szintű diplomával rendelkezik, 1 kisgyermeknevelő felsőfokú csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens szakképzettséggel (FOKSZ), 3 fő Kisgyermekgondozó, - nevelő OKJ szakképesítés-elágazással rendelkezik. A kisgyermeknevelők munkáját 2 szakképzett bölcsődei dajka segíti. A bölcsőde 1 fő karbantartót alkalmaz.

Bölcsődénkben havi 4 órában bölcsődeorvos kíséri figyelemmel a kisgyermekek egészséges szomatikus fejlődését.

A Bölcsődében jelenleg 24 beíratott gyermek van, így teljes létszámmal működik. A jelenleg beíratott gyermekek közül: 0 fő rendszeres gyermekvédelmi ellátásban részesül, 3 fő nagycsaládos. Ők alanyi jogon veszik igénybe az ingyenes ellátást. 5 fő étkezik ingyenesen, ebből, 3 fő nagycsaládos, 2 fő jövedelem alapján igényelte az ingyenes étkezést. Gondozási díjat 21 gyermek után fizetnek a szülők. A beíratott gyermekek közül 16 fő állandó Újhartyáni laccímmel rendelkezik, 8 fő más településről jár bölcsődénkbe.

Év	Össz- létszám (fő)	RGYVK (fő)	Nagycsaládos (fő)	Ingyenes gondozási díj (fő)	Ingyenes étkezés RGYVK (fő)	Ingyenes étkezés nagycsaládos (fő)	Ingyenes étkezés jövedelem alapján (fő)
2019/2020	12	1	1	2	1	1	2
2020/2021	24	0	3	3	0	3	2
2021/2022	25	0	7	7	0	7	0
2022/2023	25	0	8	9	0	8	3

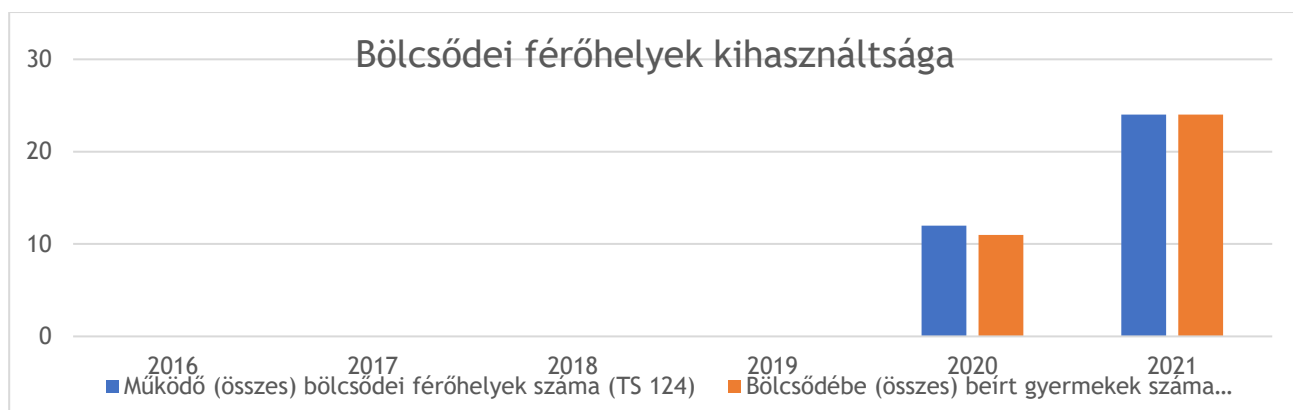
Forrás: Önkormányzati adatok

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	1	12
2020	1	12
2021	1	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	12	11
2021	0	0	0	0	0	0	24	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 2021-es év decemberi adatai alapján a bölcsődét igénybe vevők száma: 24 fő, azaz az intézmény teljes kihasználtsággal működik.

A Gyvt alapján²⁴ a bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától 3, de legfeljebb negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig nevelhető és gondozható. A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

- ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- a védelembe vett gyermeket.

²⁴ 1997. évi XXXI. törvény [Gyvt.] VI/C. Fejezet, Gyermek napközbeni ellátása.

Óvodai ellátás:

Az óvodai nevelés alapfeladata a gyermekek testi-lelki egészségének, a harmonikus fejlődésének biztosítása, a társadalmi egyenlőtlenségekből adódó különbségek felszámolása. Nagyon sok időt szánunk a gyerekek és családok megismerésére, mert már sok idegen család kerül velünk kapcsolatba. Igyekszünk őszinte, empatikus kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, megéreztetni velük a segítőszándékunkat és azt, hogy a gyermek érdekében szükséges és nélkülözhetetlen az együttműködés. Már második éve gyakoroljuk a családlátogatást, ami nagyon hasznos szakmai munkánkhoz. A gyermekvédelem kiemelt szerepet kap az intézményünkben, tudjuk, hogy az óvoda színtere lehet egy időbeni beavatkozásra, prevencióra.

Az óvodánkban az esélyteremtő fejlesztés támogatása során igyekszünk a jogszabályban előírt feladatokat elvégezni. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló és a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységeket törekszünk kellő érzékenységgel ellátni. A társadalmi változások hatására érzékeljük, hogy egyre fontosabb feladatunkká válik a családokkal való foglalkozás. A családok komplex megismerése érdekében komolyan vesszük a családlátogatásokat és minden lehetőséget kihasználunk a velük való együttműködésben.

A „Gyermekvár” Német Nemzetiségi Óvoda 7 gyermekcsoportban 168 gyermeket nevelt, átlagosan 24 fő/csoport gyermeklétszámmal. Ebből 64 fő más településről jár be, 10 különböző községből/városból. A szakmai munkát 13 óvodapedagógus 1 óraadó és egy főállású gyógypedagógus 3 fő pedagógiai asszisztens, 7 dajka, 1 takarító, 1 titkár látja el.

A pandémia után a családlátogatások, a család-óvoda közös programok végre megvalósulhattak, az új gyermekek befogadása-beszoktatása szülővel történt, közvetlenül a nyári szünet után a járványügyi szabályok figyelembevételével folyt a befogadás.

Az elmúlt évekhez képest nem változott jelentős mértékben a szociális nehézségekkel küzdő családok száma, a válások miatt a gyermeket egyedül nevelők létszáma, a „mozaik család” típusok száma. A szomszéd országban folyó háborús helyzet következtében menekülteket is kellett fogadnunk intézményünkbe.

Az óvodában a következő gyermekvédelmi esetekkel találkoztunk az elmúlt évben:

- gondozatlanság
- kulturális elmaradottság a családban
- nemzetiségi hovatartozásból következő, kulturális különbségek áthidalása
- súlyos nevelési problémák
- elvált szülők esetében a kapcsolattartási problémák
- egy gyermek ügyében védelembevételi eljárás indult a gyermek veszélyeztetése miatt.

Óvodai ellátásban részesülők átlag létszáma 168 fő, és a férőhelyek száma 195. Ebből rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermek 0 fő.

Év	3-6 éves korú gyermek ek száma	Óvodai gyermekcsoport ok száma	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagóg iai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagóg iai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagóg iai neveléssel együtt)	Óvodai gyermekcsoport ok száma gyógypedagógia i nevelésben
2018	128	8	195	1	195	0
2019	123	8	195	1	169	0
2020	121	7	195	1	170	0
2021	128	7	195	1	170	0
2022	130	7	195	1	168	0

Általános Iskolai ellátás:

Az iskola gyermekvédelmi célja és feladatai

A gyermekek gondozásának, oktatásának, szellemi, erkölcsi, testi, esztétikai, egészségi fejlődésének előmozdításának támogatása, Ellátásuk, gondozásuk elősegítése, személyi biztonságuk, érdekeik védelme, Jogaik érvényesülésének biztosítása, Hátrányos helyzet észrevétele, A szülő tájékoztatása a gyermekvédelmi alapellátás helyi rendszeréről, segítése a helyi támogatások rendszerében.

Állandó feladatok: Együttműködési és jelzési kötelezettség a gyermekjóléti, gyermekvédelmi rendszerrel, Javaslatétel az alapellátás által biztosítható ellátásra, átmeneti gondozásra, Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, családjaikkal való törődés, Családlátogatás a segítségre szoruló családoknál, a veszélyeztetett tanulók mentális és fizikai fejlődésének követése, családlátogatás, Fogadóóra /Gyermekvédelmi felelős- hétfői napon telefonos egyeztetés alapján, A családgondozóval konzultáció, tapasztalatcsere, egymás segítése, Havonta egy alkalommal szakmaközi megbeszélés a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál

Feladatok tanév kezdéskor: A tanév elején felmérni az iskolába járó tanulók körében a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek körét, Felmérni az étkezési támogatásban részesülő gyermekek körét, Az újonnan érkező gyermekek adatainak átnézése- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nyilvántartásba vétele, Folyamatos kapcsolattartás a védőnővel, a Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjével. „Kerekasztal” beszélgetések, tapasztalatok átadása, tájékozódás, Rendszeres és folyamatos kapcsolattartás a pedagógusokkal. Tájékozódás a hátrányos helyzetű tanulók iskolábajárásáról, gondozottságáról. Szükség esetén intézkedés, Szükség esetén családlátogatás, jelentés készítése Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjének, Fejlesztések, szakkörök megkezdése, Figyelemmel kísérni a pályázatok kiírását, hogy minden támogatáshoz segítséget kapjunk.

A feladatok sokrétűek, több területet ölelnek fel, és érintenek.: Össze kell fogni az iskola gyermekvédelmi munkáját, és segíteni a pedagógusokat ezen a területen., a krízis helyzetekre megoldásokat találni, Naprakész kapcsolat iskolánk igazgatójával, az alsó tagozat munkaközösség vezetőjével, az osztályfőnökökkel, a szülőkkel, gyerekekkel, társintézményekkel és szakmai szervezetekkel, Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek státuszának figyelemmel kísérése, iskolai beilleszkedésük, és az eredményes tanulásuk segítése. Fel kell őket „térképeznünk”, milyen a státuszuk, s szükség van- e pedagógiai, vagy gyermekvédelmi beavatkozásra, A hátrányos helyzetű, a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarokkal küzdő, a sajátos nevelési igényű, az eltérő nevelési szükségletű, a tartósan beteg gyerekek, és a veszélyeztetett gyerekek helyzetének figyelemmel kísérése. Problémák esetén a szükséges intézkedések megtevése (gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, szülők megkeresése, intézkedési terv készítése, együttműködés az osztályfőnökökkel stb.), A szülőkkel való kapcsolat erősítése: családlátogatások, szülői értekezleteken részvétel, levelezés és fogadóórákon keresztül. A gyerekek megismerését megkönnyíthetik a reggeli ügyelet, a helyettesítések, a hospitálások, családlátogatások, foglalkozások szervezése, egyéni és tanácsadói beszélgetések.

A tanév kiemelt feladata a hiányzások figyelemmel kísérése, prevenció. Az Igazolatlan hiányzások minden hónap 5-én az osztályfőnököktől kapott hiányzási adatok összesítése, és megküldése az illetékes kerületi Gyermekjóléti Szolgálatnak. Nevelőtestületi értekezleteken a kollégák tájékoztatása a gyermekvédelem adott helyzetéről. Félévkor (ha szükséges) és a tanévzáraskor írásos beszámoló formájában is. Az olyan tanulónk, aki kliens gyermekjóléti szolgálatnál, akinek családi konfliktusa van, s krízishelyzetbe kerül. - A helyzetük megkönnyítése érdekében a családgondozókkal, mentorokkal szorosabb kapcsolatra törekedni. A gyermekvédelemben dolgozó szakemberekkel (esetmegbeszéléseken, szakmai értekezleteken, gyermekvédelmi fórumokon részvétel, intézményi látogatások, a kerületi Gyermekvédelmi munkaközösség munkájában aktív szerepvállalás. A tanulók és szülei a tanév folyamán az e-naplóban tájékozódhatnak a legfontosabb információkról. A gyermekvédelmi tájékoztató anyagokat az iskola honlapjáról olvashatják, hogy a diákok és a szülők ismerjék lehetőségeiket, jogaikat; tudják, hogy probléma felmerülése esetén – vagy annak megelőzése érdekében – hova fordulhatnak segítségért. Itt teszem közzé a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, stb.) elérhetőségeit.

Az iskolában működő Gyermekvédelmi csoport Tagjai: intézményvezető, gyermekvédelmi megbízott, iskolapszichológus, gyógypedagógusok, DÖK vezető, családsegítő.

A családon és iskolán belüli erőszak iskolánkat is érintheti, ezért ezzel a területtel kiemelten foglalkoznunk kell! Különösen figyelniünk kell a gyermek bántalmazására utaló jeleket. A „gyermekbántalmazás” kifejezés tartalmazza egyaránt a lelki, testi és szexuális bántalmazást. Osztályfőnökök, szaktanárok, ne csak a látható vagy érzékelhető tünetek jelentkezése esetén, de már a legkisebb gyanú felmerülése esetén is jelezzenek.

A felvilágosító munka keretében: bűnmegelőzés, egészségügyi felvilágosítás, drog prevenció az osztályfőnökökkel, az iskolai védőnővel, az iskolánkat segítő rendőrökkel közösen.

Szoros együttműködés:

- A Diákönkormányzattal. Szükség esetén a szociálisan rászoruló gyermekeket gyűjtéseken keresztül segíthetjük, szorosan együttműködve a diákönkormányzattal és a szülői munkaközösségekkel (pl. anyagi nehézségekkel küzdő családok gyerekeire gondolok).
- Iskolapszichológussal
- Gyógypedagógussal

A Nevelési Tanácsadó vizsgálatkérő lapját igény esetén a kollégák rendelkezésére bocsátani, hogy a jelzési kötelezettségeinknek eleget tudjanak tenni, s a részképeség zavarok ne okozzanak „zavart” sem a családban, sem az iskolában.

Minden hónapban ismétlődő munkatervi feladatok

- Hiányzások összesítése osztályonként (igazolt, igazolatlan), s jelentés a Gyermekjóléti Szolgálatnak.
- Az adminisztrációs adatbázis folyamatos aktualizálása, pontosítása
- Hivatalos dokumentumok lejáratú idejének figyelemmel kísérése
- Folyamatos kapcsolattartás az osztálytanítókkal és tanárokkal
- Folyamatos kapcsolattartás az illetékes hivatalokkal, s szervezetekkel
- Önkormányzati Rendelet és egyéb jogszabályváltozások figyelemmel kísérése
- Hivatalos feljegyzések készítése az aktuális problémákról, s a megtett intézkedésekről
- Iskolán belüli programokon részvétel

Tájékoztatás

A szülők tájékoztatására nagy figyelmet fordítunk. Biztosítjuk, hogy a szülők minden olyan tervről, intézkedésről tudomást szerezzenek, amely gyermekük iskolai életében fontos, illetve anyagi vonatkozásban érinti őket. Az iskolai dokumentumok Szervezeti és Működési Szabályzat, Házirend, a Pedagógiai Program, a honlapon olvasható

dokumentumok. Iskolai életünkről folyamatosan tájékozódhatnak a szülők az iskola honlapján.

Gyermeki jogok- kötelességek

Szülői jogok- kötelességek

Pedagógusok tájékoztatása:

- jelzőrendszer működéséről- gyermekvédelmi megbízott, gyermekjóléti szolgálat
- SNI tanulók fejlesztése, segítése- fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus
- Szülői értekezlet- SNI tanulók szülei részére
- Lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók segítése, felzárkóztatása- osztályfőnök, szaktanár
- Tehetséggondozás- versenyeken való részvétel

Az iskolában a rendszeres kapcsolattartás formái

- Szülői értekezlet: szeptember, február, május
 - Fogadóórák: előzetes egyeztetés alapján
 - Nyíltórák szervezése az alsó tagozatban
 - Bemutató órák szervezése
 - Pályaválasztás segítése
 - Szülők közössége: Tájékoztatás az iskola oktatási-nevelési munkájáról, az iskolai működés feltételeiről, az alapítványi támogatásokról, az előző tanév eredményeiről.
 - A szülők véleményének, javaslatának figyelembevétele minden törvény által előírt esetben.
- Az intézmény működése keretében megszervezi az Iskolafogászatot, valamint a védőnői és orvosi vizsgálatokat.

Az intézmény részéről fontos az egészségnevelés, ennek keretén belül az Egészséges életmódra nevelés, Életvezetési ismeretek átadása, Családi életre nevelés.

Az iskolánk az alsó tagozatos tanulók részére bevezette az iskolaotthonos ellátást. Az Iskolaotthonos ellátásban résztvevő tanulók száma a 2022. évben száma: 97 fő

A napközit és a délutáni tanulószobát igénylők száma az utóbbi években igen magas. Az alsósokat 3 napközis csoportban, a felsősöket egy tanulószobai csoportban foglalkoztattuk délutánonként. Intézményünkben jelenleg tanuló 326 főből- 132 bejáró tanuló részesül oktatásban.

g) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi,

természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) – (3) bekezdés)

A fentiekben már részletezett ellátásokon túl a gyermekvédelem szempontjából fontos információ, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat a Gyvt. 39. § (3) bekezdésének a) pontja, a 15/1998. NM rendelet 9. § (1) bekezdése értelmében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, amelynek célja az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése, ami elengedhetetlen a problémák mihamarabbi enyhítéséhez, kezeléséhez. Az észlelő- és jelzőrendszer lényege az egyes ágazatok, intézmények, szakemberek közötti hatékony együttműködés megvalósítása, amelynek keretében a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és jelzése történik a megfelelő szolgáltató felé. A jelzőrendszernek biztosítania kell a folyamatos információ-áramlást, és elsődlegesen prevenciós funkciót kell ellátnia. A gyermekek tekintetében a jelzőrendszer megfelelő működése kiemelkedően fontos, hiszen ők csak részben vagy egyáltalán nem képesek önállóan jelezni problémáikat.

A jelzőrendszer tagjai A Gyvt. 17. § (1) bekezdése szerint gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, • a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,

- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság, • a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv. A fentiekben meghatározott intézmények és személyek kötelesek:

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

A " Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ" szolgáltatók célja, feladatai:

- Elősegíti az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került egyének, családok, csoportok és közösségek életvezetési képességének megőrzése vagy helyreállítása; a felmerülő krízishelyzetek megszüntetését.

- Biztosítja a gyermekek érdekeinek védelmét, olyan személyes szociális szolgáltatás révén amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki, egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, ill. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat összehangolva a gyermeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, ill. szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A szolgálat ellátja a családsegítés (4) bekezdés szerinti feladatait, valamint a Gyvt. 39. és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az általános segítő szolgáltatás keretében, a megelőző tevékenységek körében, valamint a gyermekek veszélyeztettségének megelőzése, és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelző rendszert működtet.

- Az észlelő és jelző rendszerrel, a nem állami szervezetekkel, a magánszemélyekkel, az egészségügyi szolgáltatást nyújtókkal (védőnői szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos), közoktatási intézményekkel (nevelési-oktatási intézmény, nevelési tanácsadó), a rendőrséggel, az ügyészséggel, a bírósággal, menekülteket befogadó állomással, a menekültek átmeneti szállásával, társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal való együttműködést megszervezi, tevékenységüket összehangolja.

- A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szerez tudomást.

- Az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

- Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a Család- és Gyermekjóléti Központot.

Bővebben a 3.6. e) pontban leírtakat is!

A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- az éves célkitűzéseket,
- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A jelzőrendszer tagjaitól a 2022 évben 22 jelzést érkezett, melyek zöme a köznevelési intézményekből és a helyi önkormányzattól. A jelzések nevelési-, életviteli-, egészségügyi-, beilleszkedési problémák, magatartászavar, a tankötelezettség elmulasztása, illetve folyamatban lévő végrehajtási ügyek kapcsán érkeztek.

2021-es év statisztikáját összehasonlítva a 2022-es évi kimutatással, az alapellátásban gondozott családok száma és a jelzések száma is növekedett, de voltak olyan jelzések, amelyben a leírt problémát egyszeri esetkezeléssel lehetett orvosolni.

A jelzőrendszer tagjaival folyamatosan kapcsolatban állnak. A társszakmákkal az esetmegbeszélések száma nőtt a hatékony munkavégzés érdekében. A 2022-es év elején még érvényben voltak korlátozó intézkedések, de az év további részében már személyes keretek között zajlottak a találkozások, a szakmai megbeszélések.

h) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

A "Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ speciális szolgáltatásként jelzőrendszeri készenléti szolgálatot működtet. A készenléti szolgálat megszervezésével állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet biztosít a nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben. Egy folyamatosan hívható, elérhető telefonszám áll azok rendelkezésére, akik azonnali segítséget, tanácsot vagy tájékoztatást szeretnének kapni krízishelyzetükben. Amennyiben távollatról érkezik bejelentés, úgy 24 órán belül fel kell keresni az érintett családot. A készenléti szolgálat biztosításában a Központ esetmenedzserei vesznek részt. A készenléti szolgálat telefonszáma: +36-70-337-6337.

i) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település köznevelési intézményeiben figyelmet fordítanak a gyermekek egészséges fejlődésére. Az óvodában ovi foci, torna, jóga foglalkozások közül választhatnak a gyermekek.

Az általános iskolában futball, kézilabda, atlétika, torna, pingpong és judo sportra jelentkezhetnek a tanulók. A nyári szünetben az általános iskola biztosít nyári napközit a gyermekek számára, ezen kívül számos nyári tábor és egyéb foglalkozás kerül megszervezésre ebben az időszakban helyi intézmények és civil szervezetek jóvoltából is. Általánosságban az is megfogalmazható, hogy az egészséges életmódra, sportos életvitelre való nevelés egyre hangsúlyosabb szerepet kap mind az óvodai nevelés, mind az iskolai oktatás terén, a kisgyermekek, tanulók mindennapjaiban az egészségtudatosság, a rendszeres testmozgás folyamatosan jelen van.

j) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

A természetbeni ellátásként az intézményi gyermekétkeztetést a Gyermekvár Óvoda épületében helyett kapó Városi Konyha által biztosítja, a Gyvt. szabályozása alapján. Az általános iskolás gyermekek jelenleg az iskolában található tálaló konyhában tanári kísérettel valósítják meg az étkezést.

Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályok Gyvt.-ben foglaltak (Gyvt. 21. § (1)–(2) bekezdés) alapján a fentiekben részletezésre kerültek, ahogy a kedvezményes/ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben részesülők száma is. (lásd: 4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya)

A szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó szabályozás a Gyvt.-ben (21/C. § (1) – (2) bekezdés): A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja

- a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

- az előző pont alá nem tartozó gyermekek számára - a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, - az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Az előző pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosítható a szünidei gyermekétkeztetés.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011.(XII.29.) Kormányrendelet alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést

- a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon, és

- a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

A szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó statisztikai adatokat alapján az igénybe vevők száma alacsonynak mondható, kevés gyermek részesült szünidei gyermekétkeztetésben, mivel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők és a HHH és HHH gyermekek aránya is nagymértékben évről-évre csökken.

- k) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Köznevelési és közoktatási intézményeinkben integrált oktatás folyik. Nyári táborok, kirándulások, sport programok, kézműves foglalkozások, a nemzetiségi népszokásokat bemutató programok szervezése, melyben az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok tagjai közösen vesznek részt, így ismerik meg egymást, segítve a gyermekek közti kapcsolatok kialakulását. A rendezvények minden esetben az eltérő helyzetű gyermekek integrált módon történő szórakoztatását valósítják meg, s ezzel lehetővé teszik a csoportközi kontaktusok kialakulását, eltérő családi helyzetű gyermekek közti interakciót, barátságok szövődését.

- l) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről Önkormányzatunknak nincs tudomása. Az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult. Fontosnak tartjuk a kliensek teljeskörű tájékoztatását, ezért az ellátottjogi, gyermekjogi és betegjogi képviselők adatait a megfelelő nyomtatott anyagok és szóbeli tájékoztatás útján ismertetjük az ellátottakkal a szolgáltatás igénybevételét megelőzően.

- m) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll. A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

Kifejezetten gyermekeket célzó hátránykompenzáló ellátások településünkön a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat.

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára felsőoktatási tanulmányaik támogatása céljából.

Az ösztöndíj odaítélésének feltételeit a 51/2007.(III.26.) számú Kormányrendelet határozza meg. Az ösztöndíj megállapítása akkor lehetséges, ha a hallgató a település területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és felsőoktatási intézményben nappali tagozatos hallgatóként vesz részt a rendeletben foglalt képzéstípusok valamelyikén.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A településünkön mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

Az óvodában integráltan fejlesztik és oktatják az SNI-s gyermekeket.

A szakértői bizottság által előírt fejlesztési órákat egyénileg vagy kiscsoportos fejlesztés keretében kapják meg a fejlesztő szakembertől.

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint, ha a szülők ezt igénylik.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd; (Nktv. 4. § 25. pont)
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek; (Nktv. 4. § 3. pont)
 - kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség; (Nktv. 4. § 14. pont)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

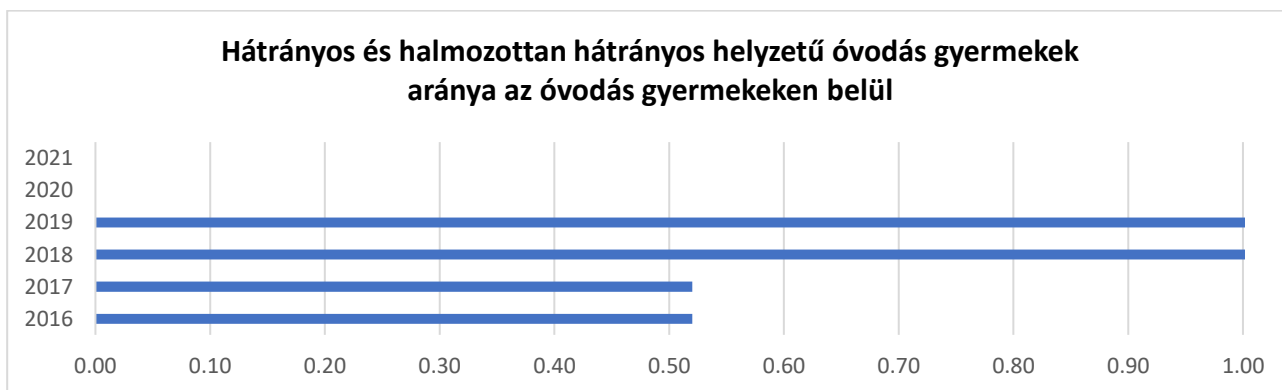
A „Gyermekvár” Német Nemzetiségi Óvoda Újhartyán pedagógiai programja fontosnak tartja a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek esélyegyenlőségét, integrálását. Az óvoda ennek szellemében folytatja szakmai munkáját, amelynek keretében számos módon segíti azon gyermekeket, akik valamilyen okból kiemelt figyelmet érdemelnek.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma 2016-2017 évben 1 fő amely a 2018-2019 évben 2 főre emelkedett, majd a 2020-2021 évben 0 főre csökkent, arányuk az óvodás gyermekeken belül 2019 év után 1,19 % alatt van.

Az óvodapedagógusok pedig maguk is igyekeznek a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekekkel kapcsolatos továbbképzéseken részt venni. Az óvodapedagógusok folyamatos képzése hozzájárul ahhoz, hogy a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek a lehető legszakoszerűbb óvodai ellátásban részesüljenek. Az óvodában gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus megbízási szerződéssel látja el a feladatát.

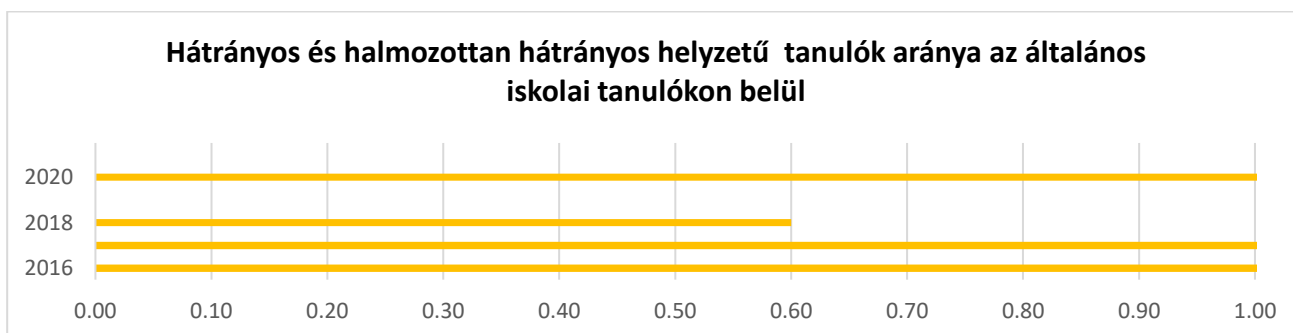
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	193	1	0.52
2017	192	1	0.52
2018	198	2	1.01
2019	168	2	1.19
2020	168	0	0.00
2021	166	0	0.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	313	5	1.60
2017	334	4	1.20
2018	334	2	0.60
2019	334	4	1,19
2020	323	4	1.23
2021	320	2	0,62

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	2	3
2017	3	3
2018	0	3
2019	4	0
2020	0	4
2021	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programja kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, illetve a tehetséggondozásra, az e célokat elősegítő programok minél hatásosabb végrehajtására, a tanulók személyiségének fejlesztésére.

Iskolai nevelő és oktató munka egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkájuk során kiemelten kezelik

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezik meg.

- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
 - o gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
 - o az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
 - o a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
 - o a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
 - o a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
 - o képességfejlesztő játékok, eszközök.

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkózat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a tanulók iskolai teljesítményét javítják. A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember,
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása,
- Mozgásfejlődés,
- Érzelmi élet fejlődése,
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése,
- Prevenció, redukáció,
- Részképesség zavarok megszüntetése,
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése,
- Egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás),
- Ismeretek bővítése
- Iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

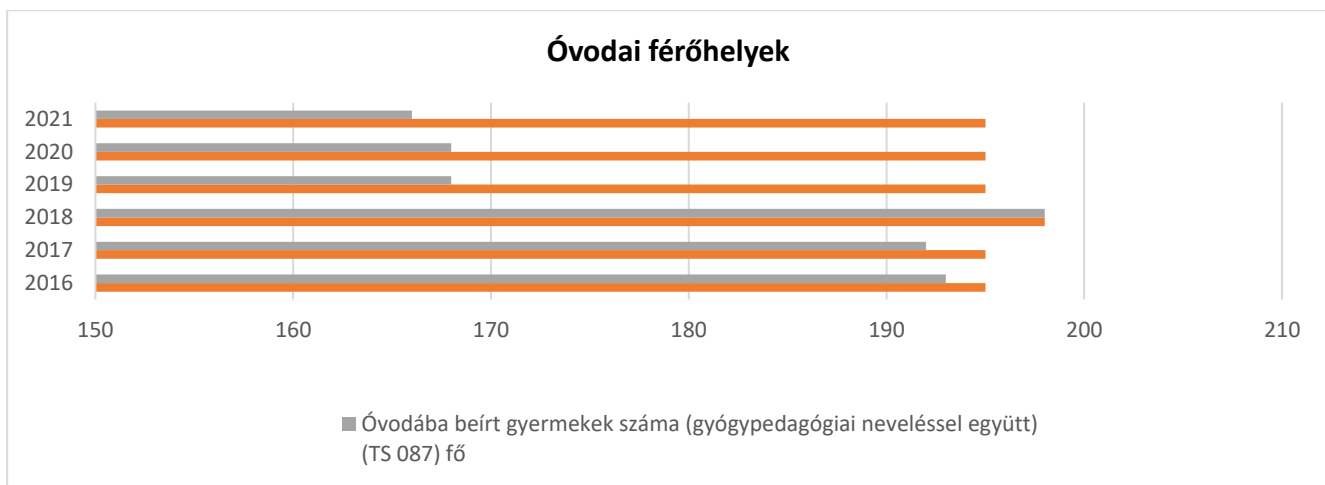
A megfelelő humán erőforrás biztosított a Német Nemzetiségi Általános Iskola intézményén belül.

Az SNI-ben, BTM-ben érintett tanulók fejlesztése az intézményben helyben megoldható, egyéb esetekben a Pedagógiai Szakszolgálat segítségével történik. Minden gyermek megfelelő ellátása biztosított.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Német Nemzetiségi Általános Iskolában az intézmény biztosítja a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat ellátó humán erőforrást. Az iskolában egy gyógypedagógus, egy gyógypedagógiai asszisztens közalkalmazotti jogviszonyban és az iskolapszichológus megbízási szerződéssel látja el feladatát. Az óvodában gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus megbízási szerződéssel látja el a feladatát.

Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekek csoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	117	8	195	1	193	0	0	24
2017	118	8	195	1	192	0	0	24
2018	122	8	198	1	198	0	0	25
2019	123	7	195	1	168	0	0	24
2020	121	7	195	1	168	0	0	24
2021	128	7	195	1	166	0	0	24

Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	15	1	20.87	43.77
2017	0	16	1	20.88	45.51
2018	0	16	1	20.88	43.11
2019	0	16	1	20.94	44.18
2020	0	16	1	20.31	42.15
2021	0	16	1	20.13	41.61

A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	25
2017	15
2018	33
2019	31
2020	33
2021	36

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás, képzés területén a gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségről az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, ilyen ügyben eljárás nem indult egyik köznevelési intézmény ellen sem.

Az oktatási intézményeinkben: bölcsődében, óvodában és az iskolákban nincs szegregált oktatás-nevelés, minden intézményben a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek integrációját igyekeznek megvalósítani.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességéről az oktatás hatékonyságát mérő mutatók közül az országos kompetenciamérés adatai mutatnak érdemi adatokat.

Az eddigi években és a 2022-es országos kompetenciamérés eredményei alapján elmondható, hogy az általános iskola tanulóink az országos átlaghoz képest az azonos nagyságú települések között azonos vagy jobb teljesítményt nyújtanak.

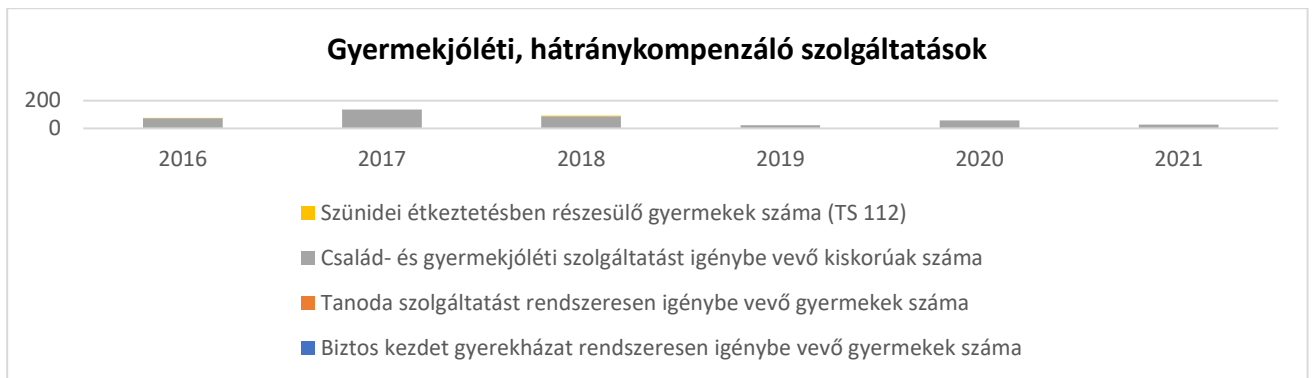
e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A településünkön Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda nem működik, az ilyen típusú hátránykompenzációra eddig igény nem mutatkozott, így ezen adatokkal nem rendelkezünk.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás a hátránykompenzáló szolgáltatások közé sorolhatjuk, hiszen egyrészt hozzájárul a gyermek(ek) veszélyeztetettségének megszüntetéséhez, másrészt különböző egyéb szolgáltatások, ellátások igénybevételét segíti elő, amelyek szintén a hátránykompenzáció célját szolgálják.

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	74	3
2017	n.a.	n.a.	137	0
2018	n.a.	n.a.	88	3
2019	n.a.	n.a.	24	0
2020	n.a.	n.a.	57	0
2021	n.a.	n.a.	27	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a gyermekek társadalmi munkára való nevelés elősegítése
Gyermekek iskolaszünetben való felügyelet megoldása	Nyári táborok szervezése
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérelmezők számának csökkenése	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.
Középfokú oktatási Intézmény hiánya	Középfokú oktatási intézmény építése, működtetése
Iskolai oktatás színvonalának javítása, tanterem hiánya és az Iskolai gyermekétkeztetés körülményeinek javítása	Iskola bővítése, tanterem, nyelvi labor építése, Iskolai ebédlő, konyha bővítése pályázat útján
Közösségépítés megvalósítása	Külön álló Művelődési ház építése
Biztonságosan eljutni az iskolába	Járdák felújítása, településen belüli kerékpárút kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki e modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie a nők terhein.²⁵

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az egyenlő bánásmód követelményének betartását a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a is szabályozza akként, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az egységes humán erőforrás nem különbözteti meg a női és a férfi munkavállalókat, hanem felismeri, hogy nemtől függetlenül csak a munkavállaló, mint a gazdaság motorja fontos és nem pedig az, hogy melyik nemhez tartozik. Az esélyegyenlőség megvalósítása tehát egy fontos tényezője a gazdasági növekedésnek.

²⁵ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2.48	1.78	2.13%
2017	2.05	2.32	2.19%
2018	1.62	1.71	1.67%
2019	2.74	2.04	2.39%
2020	3.81	3.78	3.80%
2021	1.53	2.44	1.99%

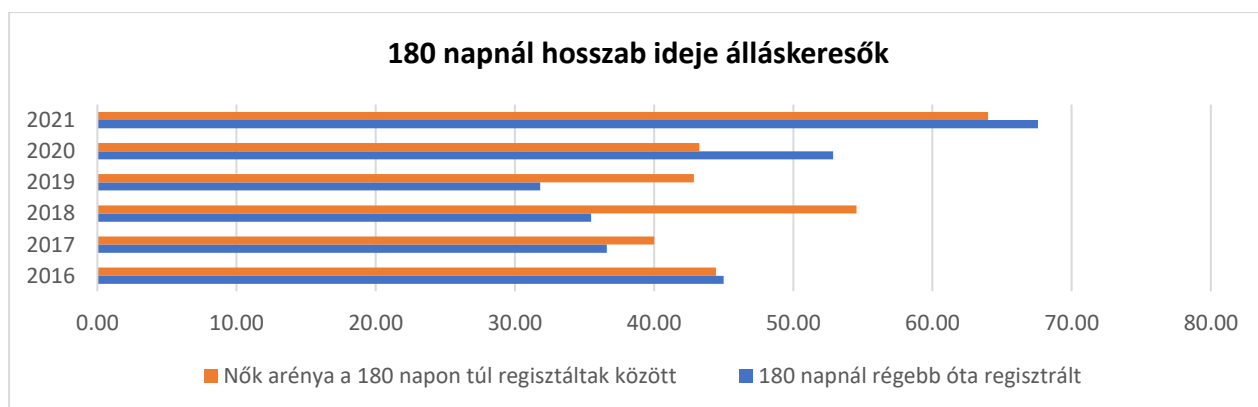
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korban lévő népesség száma mind a férfiak, mind a nők esetében csökkenő tendenciát mutat országos szinten. Az alábbi adatokból látható, hogy mindkét nem esetében jelentősen csökkent a munkanélküliek száma, ami pozitív változást jelent. Megállapítható, hogy a településünkön nincsenek jelentős aránytalanságok a két nem között a nyilvántartott álláskeresők tekintetében.

A pályakezdő álláskeresők aránya az összes álláskereső között alacsonynak tekinthető. Ezek alapján megállapítható, hogy településünkön az oktatásból a munka világába történő átlépés nehézsége nem képezi jelentős okát a munkanélküliségnek. A pályakezdők nemek szerinti összetételéről nincs adatunk, de mivel eleve alacsony arányban jelennek meg pályakezdők az álláskeresők között, így feltételezhető, hogy a nőket sem érinti jelentősebb mértékben a pályakezdési munkanélküliség.

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	45	44.44
2017	36.59	40
2018	35.48	54.55
2019	31.82	42.86
2020	52.86	43.24
2021	67.57	64

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	40	5
2017	41	1
2018	31	0
2019	44	1
2020	70	4
2021	37	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Dabasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szolgáltatott adattal nem rendelkezünk, de feltételezhető, hogy mindkét nem részére egyformán biztosítanak képzés lehetőségeket, mivel kimondottan nőket célzó képzések nem indultak. Mivel a települési munkanélküliségi adatokból az jól látható, hogy a foglalkoztatás terén nem jellemzők nagyobb aránytalanságok a két nem között, így kifejezetten nőkre fókuszáló programok indítása nem feltétlenül szükséges.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A településünkön élő nők iskolai végzettségére vonatkozóan nem állnak adatok rendelkezésre, de feltételezhetően csekély a végzettséggel nem rendelkező nők aránya. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében a kedvezőbb foglalkoztatási hajlandóság a piacképes képzettség megszerzése lehet, amelyre a járási hivatal foglalkoztatási osztályán és egyéb foglalkoztatást segítő projektek keretében kaphatnak lehetőséget. A Településünkön az ipari parkok területén működő számos cégnél, vállalkozásoknál magasabb iskolai végzettséget nem igénylő (takarító, csomagoló, szerelő stb..) munkakörökben van lehetőségük elhelyezkedni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára fontos cél. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, mint a bérkülönbségek, a munkakör betöltéshez alkalmasság esetén is a munkáltató nem a női munkaerőt alkalmazza elsődlegesen. Az azonos munkáért járó eltérő bérezés, vagy az előmeneteli lehetőségek beszűkülése a jellemző. A közigazgatásban e problémaforrás, a közalkalmazottak és köztisztviselők esetén nem ilyen erőteljesen megfigyelhető jelenség, Önkormányzatunk, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

A településünkön az elmúlt időszakban nem jeleztek nőkkal szembeni hátrányos megkülönböztetést, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció nem fordulhat elő.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

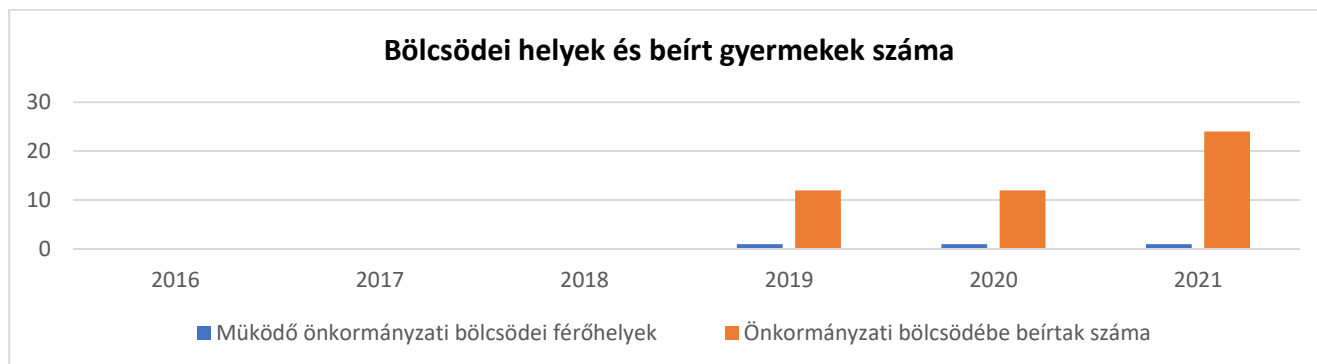
Általános iskola

Az általános iskolában nyolc évfolyamon országosan egységes követelmények szerint alapfokú nevelés-oktatás folyik. Az általános iskola a tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középfokú iskolai továbbtanulásra. Az Nktv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakokra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	114	114
2017	1	115	115
2018	1	121	121
2019	1	113	113
2020	1	115	115
2021	1	121	121

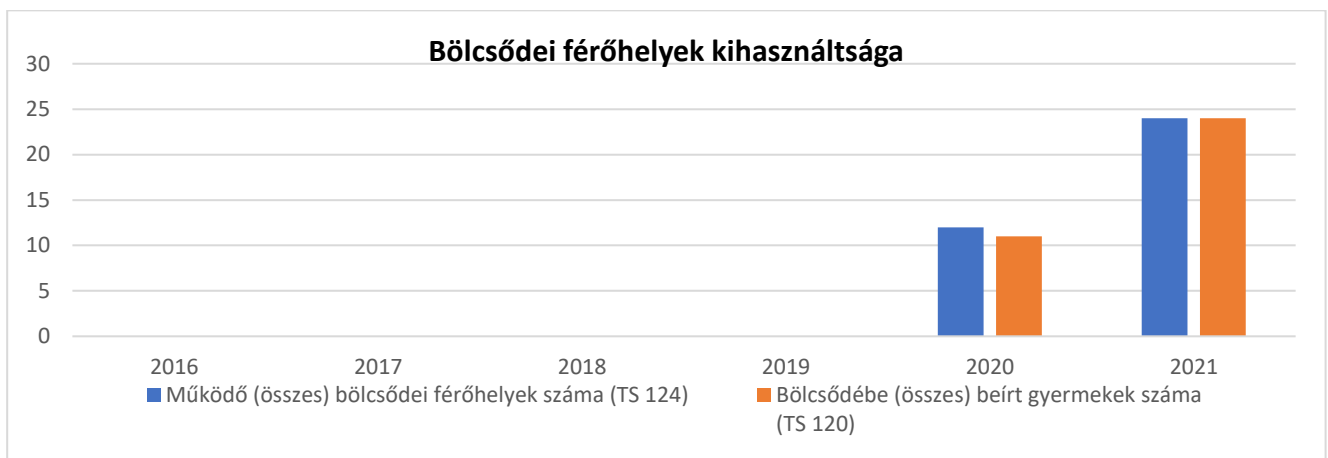
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	1	12
2020	1	12
2021	1	24

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	12	11
2021	0	0	0	0	0	0	24	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően megnehezítik. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges, a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődei férőhelyek száma meghatározó. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek száma korlátozott, (jelenleg 24 bölcsődés korú gyermek ellátása megoldott,) és költségterítéses. és nem működik más ezen korú gyermekek nappali felügyeletét ellátó, családi gyermekfelügyelet családi napközi hálózat, így, ha igény mutatkozik, nem minden igényt kielégíthető. Az óvodai ellátásban 195 férőhelyen várjuk, minden harmadik életévét betöltött gyermek, de elsősorban a munkaerő piacra visszatérő szülők gyermekeit, magas színvonalon működő nemzetiségi óvodánkba. Az óvoda a szülői igényekhez igazodva 6:30-17:30 tart nyitva. A nyári szünidőben is hosszabbított nyitva tartással üzemel óvodánk, amely augusztus végén egy hetes szünet mellett egész évben biztosítja a gyermekek óvodai nevelését. Az Általános iskolában biztosított a gyermekek délutánig tartó felügyelete, a napközivel és a tanulószobai ellátás megszervezésével, valamint az iskolaotthonos képzéssel.

Az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat által fenntartott közintézményekben a rugalmas munkaidő és családbarát megoldások szem előtt tartásával alakítják nyitvatartási idejüket, és az alkalmazottak munkaidő beosztását.

Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal munkatársai részére, a munkáltató a rugalmas munkakezdést és befejezést támogatja a munkavállalói, elsősorban a kisgyermekes és gyermeküket egyedül nevelő szülők részére. Valamint a Home Office munkalehetőség is biztosítja a munkavállalói, elsősorban a kisgyermekes és gyermeküket egyedül nevelő szülők részére.

A tartós távolléten lévő kisgyermekes szülőket a csapatszellem fenntartása, a kismamák mentális feltöltődése érdekében az Önkormányzat és a munkáltató által szervezett rendezvényeire a távollét alatt is meghívásban részesülnek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

Az anya- és gyermekgondozásra a települési védőnői szolgálat munkatársai kiemelt figyelmet fordítanak, nagy hangsúlyt fektetve a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyukákra és gyermekeikre.

Az anya- és gyermekgondozás összességében megfelelő módon biztosított településünkön, a védőnői szolgálat hatékony működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos tanácsadás révén a család- és gyermekjóléti szolgálat is segíti a védőnők szakmai munkáját.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért, de mint az évenkénti rendőrségi beszámolókból kiderül ezen esetek statisztikai száma településünkön: 0, ami az esetek kimenetelére, rendőrségi beavatkozás nem szükségeltetik, erre enged következtetni. Körzeti megbízottunk elmondása szerint ezen esetek száma évenként 1-2, melyből rendőrségi feljelentés, beavatkozás nem történik.

Összességében elmondható, hogy a nőket érő erőszakos cselekedetek nagy része felderítetlen, jellemzően jó része a családban marad. A szociális szolgáltatások, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a védőnői hálózat, illetve a rendőri tevékenység eredményeként egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért. A nőket érő erőszakos cselekmények miatti rendőri riasztások száma, valamint a bántalmazás miatt tett rendőrségi feljelentések száma azonban mind a mai napig valószínűleg jelentős mértékben elmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Nagyon fontos, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások lehetőségéről és elérhetőségéről mindenki tudomást szerezhessen. A krízishelyzetben lévő nők számára fontos tényező az idő. A kríziskezelő hálózat intézményeinek elsődleges feladatai közé tartozik a bántalmazás miatt akut krízisben lévő áldozatok azonnali befogadása, közreműködése a fenyegetettség megszüntetésében.

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.²⁶

Településünkön anyaotthon, családok átmeneti otthona nem működik, az esetleges krízishelyzetekben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést a család- és gyermekjóléti szolgálat segítségével vehető igénybe.

Településünkön az esetleges krízishelyzetek gyors és hatékony kezelését a "Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ által működtetett készenléti szolgálat segíti elő. A készenléti szolgálat speciális szolgáltatásként állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet biztosít az intézmény nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben. Egy folyamatosan hívható, elérhető telefonszám áll azok rendelkezésére, akik azonnali segítséget, tanácsot vagy tájékoztatást szeretnének kapni krízishelyzetükben. A készenléti szolgálat biztosításában a központ esetmenedzserei vesznek részt. A készenléti szolgálat telefonszáma: +36-70-337-6337.

Településünkhöz a legközelebb lévő anyaotthon Budapesten van.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

²⁶ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

Magyarországon a nők politikai szerepe a döntéshozatal minden területén alacsony.

A helyi közéletben, az önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 6 képviselő között egy nő sem foglal helyet, Településünk intézményeinek vezetését tekintve a Hivatal vezetője a jegyző és az aljegyző, valamint a bölcsőde, óvoda, művelődési ház, Családsegítő Szolgálat élén is női vezető áll.

A Polgármesteri Hivatal, az Óvoda, iskola, művelődési ház dolgozóinak összetételét nézve a nők vannak túlnyomó többségben. Ez az arány az országos átlagnak felel meg, hisz az elnöiesedett szakmák közt ott az oktatás, egészségügy, szociális terület, az irodai, adminisztrációs feladatokkal járó munkakörök.

Megállapítható, hogy településünkön jelenleg, nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Fejlett társadalmunkban a nőkre egyre több teher hárul: egyszerre kell megfelelniük számos szerepkörnek, így például helyt kell állniuk a munka világában, a családi életben, a háztartás-vezetés és gyermeknevelés terén, valamint az idős vagy beteg hozzátartozók gondozása, ápolása során.

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, a roma nők valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is, a kisgyermekesek részére a már meglévő játszótér felújítása és új szabadidő parkok létesítése révén. Önkormányzati, művelődési, helyi civil szerveződések, a mama-baba klub, a anya-baba torna, jóga...stb, ahol a kismamák együttesen egymást segítve tartanak közös programokat, a kisgyermekkel együtt.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családi és munkahelyi feladatok összehangolása	Családbarát munkahelyek kialakítása, részmunkaidős vagy rugalmas munkavégzés lehetőségével
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Időszakos gyűjtések szervezése a rászorulóknak részére Gyermekeknek a rendezvényekre való eljutasát segíteni Önkormányzati támogatások a gyermekek közösségi programjaihoz való hozzáféréshez
A CSED, GYED és GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.

A dolgozó édesanyák testi-lelki egészségük megőrzése

Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása a nők számára

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.²⁷ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”²⁸ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”²⁹

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³⁰ kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyűlten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősök.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékossgal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékossg sok esetben éppen időskorban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószekek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

Gazdasági, társadalmi és kulturális tökeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az idősöket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló ételkészítés-beszerezést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használ, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az idősöket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők az elmagányosodnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad időskorában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra..

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalmi előregedés globális probléma ma Magyarországon. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasságok népességén belül aránya.

²⁷ MNTFS 2030. p.70.

²⁸ MNTFS, 2030. p.19.

²⁹ MAKKOS Nándor : Kor alapú diszkrimináció a közszolgáltatásban JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): 21 5 pp 24-30 (2019). p.24.

³⁰ Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

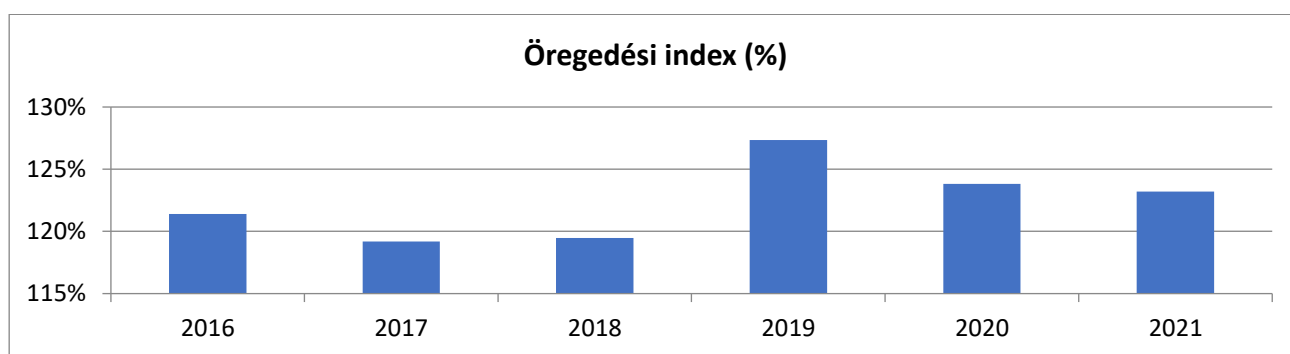
A településünk népességének kormegoszlása előregedő társadalomra jellemző képet mutat. Az öregedési index a népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.

A táblázat adataiból megállapítható, hogy Újhartmán lakossága előregedőben van, az öregedési index nemcsak 100 % fölött áll, hanem kismértékben, és folyamatosan emelkedik. Kiemelkedően magas értéket a 2019. évben láthatunk, amely azután kismértékben csökkeni kezdett.

Az időskorra jellemző a szellemi és fizikai aktivitás csökkenése, önellátó képességük beszűkülése, a betegségek megjelenése. Az egyedüllét miatt gyakori a depresszió és a demencia kialakulása, a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia. Az idősök szociális helyzetét azonban az is befolyásolja, hogy milyen típusú családban él.

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	499	411	121.41%
2017	503	422	119.19%
2018	509	426	119.48%
2019	540	424	127.36%
2020	551	445	123.82%
2021	563	457	123.19%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

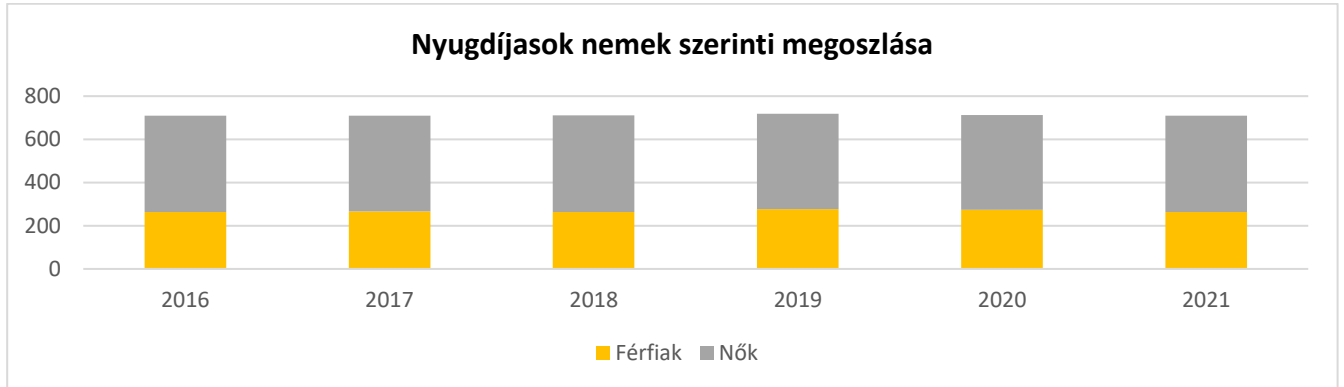
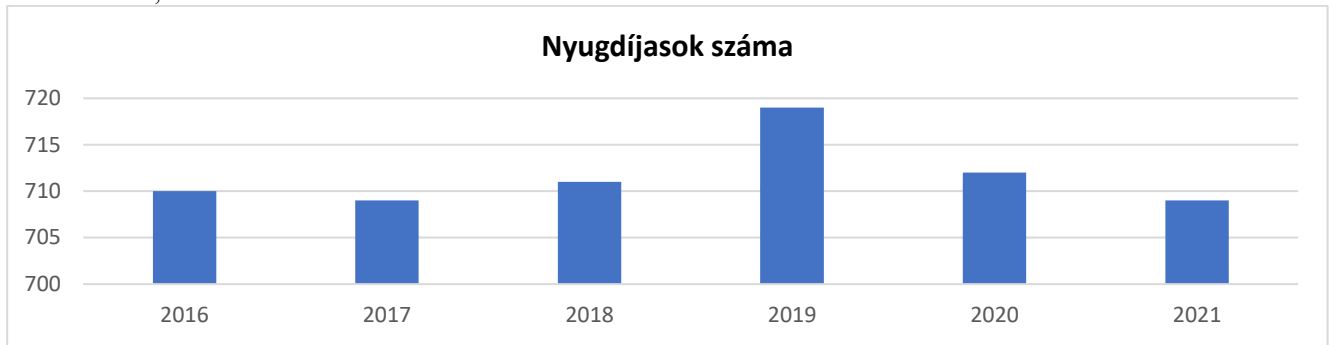

Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú- és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás, melyet a járási hivatal állapít meg.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	264	446	710
2017	266	443	709
2018	264	447	711
2019	277	442	719
2020	274	438	712
2021	263	446	709

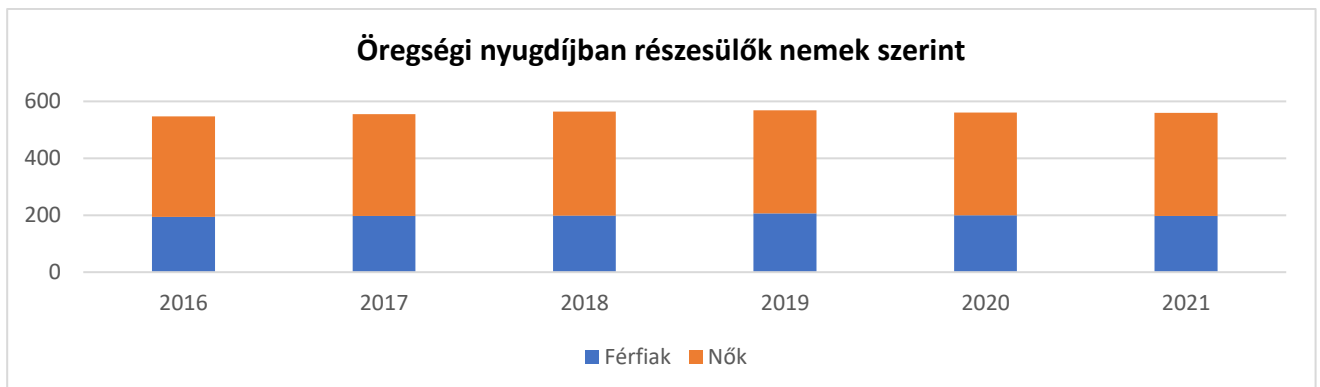
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön, nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számára vonatkozó adatok azt mutatják, hogy lényegesen többen részesülnek ilyen ellátásban, mint amekkora a 65 éven felüliek száma. A nemek szerinti megoszlás tekintetében megállapítható, hogy nem azonos mértékű, a nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülőknek több mint a fele nő.

Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	15	0	194	353	2	31	n.a.
2017	16	0	198	357	1	27	0
2018	15	0	199	365	2	23	0
2019	15	0	206	363	3	21	0
2020	14	0	200	361	2	18	0
2021	13	0	198	362	2	20	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerinti megoszlását vizsgálva ugyan azt tapasztaljuk, mint a nyugdíj és nyugdíjszerű ellátások nemenkénti megoszlása esetén a mérleg nyelve esősen a nők felé billen.

Az özvegyi nyugdíjban részesülők száma csökken, nemek szerinti megoszlásában a férfiak száma körülbelül az összes ellátásban részesülő alig 10%-át teszi ki, szemben a nők körülbelül 90%-val.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható nehéznek, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is. A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé alkalmazzák.

A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani.

A nyugdíjasok foglalkoztatása kapcsán a jogszabályi környezet is jelentős korlátokat állít, ugyanakkor az utóbbi időszakban számos változtatás szolgálta az idősek foglalkoztatottságának bővülését, nyugdíj utáni munkavállalásuk elősegítését. Továbbra is a közszférában történő munkavállalást nyugdíjasként törvényi megszorításokat tartalmaz, ugyanakkor a versenyszférában számos intézkedés járul hozzá a nyugdíjasok foglalkoztatásának bővítéséhez (A Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjas dolgozó keresetét 2019. január 1-je óta kizárólag a 15% SZJA terheli, a járulékok megfizetése alól mentesül, a munkáltató pedig a szociális hozzájárulási adó (19,5%) és a szakképzési hozzájárulás (1,5%) megfizetése alól mentesül, azaz egy nyugdíjas munkavállaló alkalmazása kevesebbe kerül neki, mint egy aktív korú munkavállaló foglalkoztatása) ezekkel a kedvezményekkel ösztönözve a munkáltatókat.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A következő táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a különböző korcsoportok milyen arányban jelennek meg a nyilvántartott álláskeresőik között. Látható, hogy a 46-50 év közötti korosztály után a 56-60 és a 61 év felettiiek szerepelnek legmagasabb arányban az összes álláskereső között.

Az idősebb korosztály tagjai elhelyezkedési nehézségekkel néznek szembe a munkaerőpiacon, ami összefüggésben állhat az idősebb munkavállalókat esetlegesen érintő hátrányos megkülönböztetéssel.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén							
Nyilvántartott álláskeresőik száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		40	41	31	44	70
41-45 év (TS 042)	Fő	1	4	2	6	8	5
	%	2.50%	9.76%	6.45%	13.64%	11.43%	13.51%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	4	5	5	6	3
	%	15.00%	9.76%	16.13%	11.36%	8.57%	8.11%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	7	4	5	6	6
	%	10.00%	17.07%	12.90%	11.36%	8.57%	16.22%
56-60 év (TS 045)	Fő	8	3	5	4	7	3

	%	20.00%	7.32%	16.13%	9.09%	10.00%	8.11%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	7	4	3	6	5
	%	15.00%	17.07%	12.90%	6.82%	8.57%	13.51%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Fontos feladat az érintett korcsoport aktivizálása, lehetőség nyújtása a társas kapcsolatok kiépítésére, ápolására és kiemelt jelentősége van a különböző társadalmi csoportba tartozó idős emberek közötti kapcsolatok kialakulásának, a generációk közötti kapcsolatok újjáépítésének.

Figyelmet kell fordítani az aktív kikapcsolódási lehetőségek nyújtására a város 60 év feletti lakosai számára, elősegítve ezzel a különböző prevenciós és egészségnevelési célok megvalósulását, testi-lelki egészségi állapot romlásának megakadályozását, illetve a folyamat lassulását.

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idősek közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt.

A városi könyvtárban lehetőség van fejleszteni a résztvevők digitális kompetenciáit, biztosítva az egész életen át tartó tanulásához való egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét.

Az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak is fontos, hogy a nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségeinek bővítésében mi magunk is élen járjunk. A Polgarmesteri Hivatalban az Óvodában, Iskolában, közművelődési intézményeinkben is alkalmazunk nyugdíjas munkavállalót.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. Az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Településünkön, nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén a településen bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából fakadó egészségügyi problémái indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni.

Az idősek szolgáltatásokhoz való hozzáférését, különösen a bottal vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőket, nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

A helyi közszolgáltatások terén az idősek ellátása magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a település minden állampolgára részére biztosítottak, egy része kor alapján az időskorúak Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

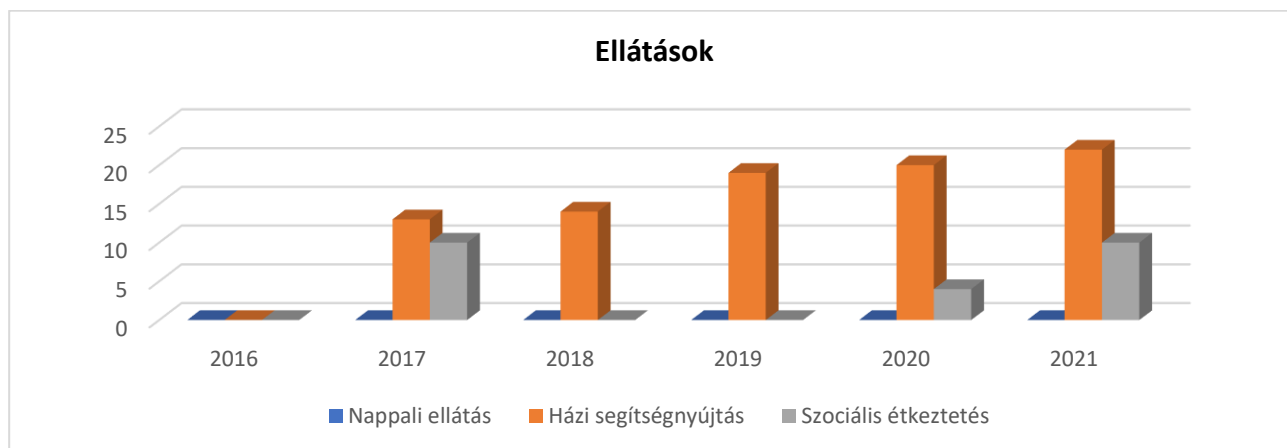
Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetősége megfelelő a településen élő idősök számára, hiszen az Egészségházban a háziorvosi szolgálat és az ügyelet működik, és helyben működő gyógyszerár is van, a szakosított ellátásokat tömegközlekedéssel a 10 km távolságban lévő Dabasi Rendelőintézet jól megközelíthető, saját parkolóval rendelkeznek, épületük pedig akadálymentesített.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	499	0	0	0
2017	503	0	13	10
2018	509	0	14	0
2019	540	0	19	0
2020	551	0	20	4
2021	563	0	22	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idősök esetében is biztosítja az idősök szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférését.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

A szociális alapszolgáltatások közül idősök számára helyben biztosított a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás. Ezen szolgáltatások tartalma a fentebb már részletezésre került (lásd: 3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés), biztosítjuk a " Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ.

A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén a nappali ellátást biztosító intézmény a településünkön nincs. A Jövőben e szolgáltatásra is igény fog mutatkozni, ami idővel indokolttá teszi a nappali ellátást biztosító intézmény működtetését.

A házi segítségnyújtásban és szociális étkeztetésben részesülők száma az elmúlt 3-4 évben emelkedő tendenciát mutat, az igénybe vevők a 65 év feletti lakossághoz viszonyított aránya azonban nem magasabb, mint a korábbi években. Ez utalhat többek közt arra, hogy az időskorúak egészségi állapota, életszínvonala jobb, mint korábban, vagy akár a családtagok idősgondozásban betöltött nagyobb szerepére is.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőinek biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítségét, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

A településünkön a kulturális, közművelődési szolgáltatások megszervezésében az Önkormányzat a Nemzetiségi Önkormányzat a közoktatási intézmények és az Egyesített Művelődési Ház és Könyvtár intézményeinkre hárul a munka nagyrésze. A rendezvények, programok összeállításánál nagy figyelmet fordítunk arra, hogy minden korosztály kulturális igényeinek megfelelő rendezvényeket szervezzünk. A Faluközpont nagytermében évente több színházi előadás kerül megrendezésre, amely események résztvevői nagy számban az idősek emberek. Így utazás nélkül is színvonalas színházi előadás megtekintésére biztosítjuk a lehetőséget.

Aktív kulturális életet él, a Lila Akác nyugdíjas klub, akik programokon való részvétellel és saját szervezésükben programokat biztosítanak a településen élő idősek emberek számára. Ezen rendezvényekről valamint a települési Önkormányzat rendezvényeiről a helyi Mag Tv felvételt készít amit mindenki számára hozzáférhető módon a televízióban levetítésre kerülnek, valamint a közösségi hírportálokon is nagy számban megjelennek.

b) idősek informatikai jártassága;

Az idősek emberek informatikai jártasságára vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre településünkön. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyes idősek emberek az információhoz való jutása többnyire a helyi újságban megjelentekre korlátozódik. Az okos eszközök elterjedése és mindennapi használata ennél a korosztálynál is megjelent, a mai korrallal haladva aktívan használnak számítógépet, tablettét esetleg okos telefont, hiszen ezen eszközök segítségével a világból több információt tudnak megszerezni, valamint könnyebb a családdal való kapcsolattartás is.

c) a generációk közötti programok.

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, a településünkön bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idősek is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a programok szervezésénél, hogy az idősek lakosság igényeit kielégítő műsorok programok is legyenek, hogy semmilyen programból, rendezvényből ne maradjanak ki. A település Képviselő-testülete minden évben megajándékozza a hetven éven felüli lakosságot és a nagycsaládosokat karácsonykor, hogy tiszteletüket és megbecsülésüket fejezzék ki.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településünk élő lakossági, helyi közösségi, kulturális igénye nagymértékben a településre jellemző német nemzetiségi hagyományok ápolása, kulturális csoportok működésének irányába terelődött. A lakosság legfiatalabb és legidősebb tagjának is egyenlő hozzáférést biztosítva, és a programok elérését, valamint a programokról való tájékoztatás teljes körű. Minden év elején az adott évről szóló kulturális naptárból

értesülhetnek rendezvényeinkről az érdeklődők. A már hagyományosan minden évben megrendezésre kerülő Városnap, Hartyánfeszt mellett, számos olyan a nemzetiségi hagyományainkat őrző, zenei, népzenei rendezvények és képzőművészeti kiállítások kerültek megrendezésre, mely az idősebb korosztályt célozta meg. A közművelődés keretei között működik, a nyugdíjas pedagógusok részvételével az Irodalmi és Helytörténeti Társas kör, a Történelmi esték sorozat, valamint a mag klub megalakulása is. Ezen célcsoport nagy érdeklődésével került megszervezésre a Máriabesnyői zárandoklat, és a katolikus templomunkban helyett kapó, színvonalas karácsonyi koncert is. A Lila Akác Nyugdíjas Egyesület aktívan vesz részt a település közösségi életében. Szerveznek csoportos színházlátogatást, közös szabadidős tevékenységet.

Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport, kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Fontos feladat az idősek részére az áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése. Fel kell hívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körben történő eljuttatása. Ezért fontos a személyes biztonság, a saját tulajdonuk védelmében történő segítségnyújtás. A településünkön működő térfigyelő kamerarendszer és annak folyamatos bővítése és korszerűsítése is erősíti és javítja városunk közbiztonságát és a lakosság biztonság-érzetét. Az Önkormányzat alkalmazásában lévő járőrszolgálat tagjai a közterület örök a településünkön, körzeti megbízottal és a rendőrséggel, közösen javítja az itt élők biztonságérzetét.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idősgondozás szélesebb körben kiterjeszteni	A már működő intézményi kapacitás bővítése
Elmagányosodás megelőzése	Nappali ellátást biztosító intézmény létrehozása
Fizikai és mentális állapot megőrzése	Egészségvédő és egészségmegőrző programok szervezése, (szűrővizsgálatok helyben)
Biztonságos gyalogos, mopedes közlekedés biztosítása	utak, járdák felújítása, kerékpárutak építése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékossgal

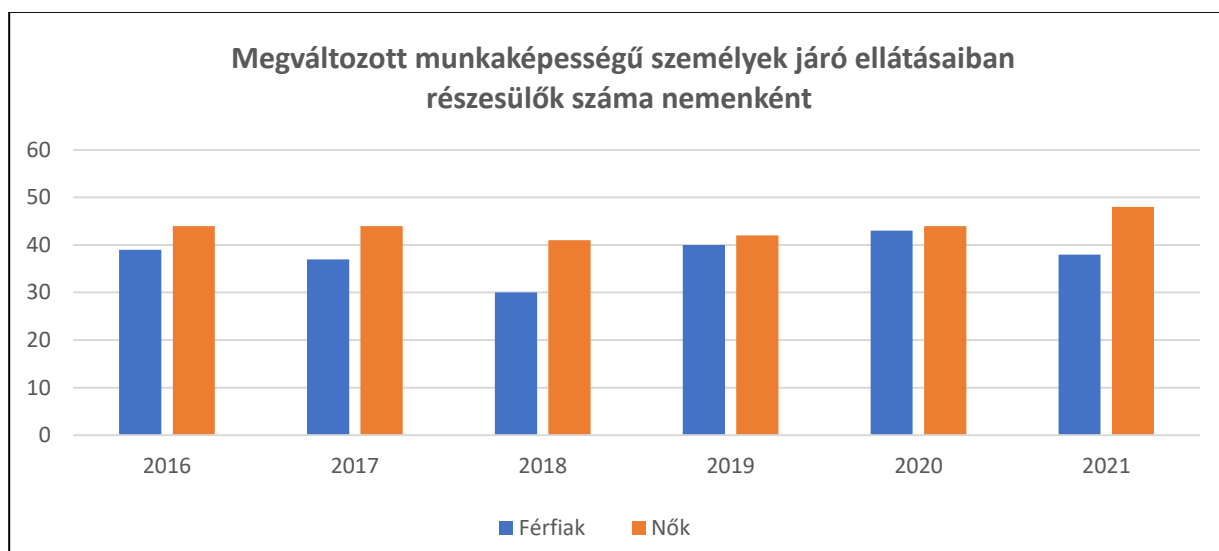
élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”³¹

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³²

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	39	44	83
2017	37	44	81
2018	30	41	71
2019	40	42	82
2020	43	44	87
2021	38	48	86

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

³¹ MAKKOS Nándor : Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közszférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

³² MNTFS 203. p. 23.

A 2013. évi LXII. törvény szerint fogyatékos személy az a „személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással, illetve ezek bármilyen halmozódásával él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja;”.

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma az elmúlt években stagnálást mutat. A megváltozott munkaképességű személyek között minden évben nagyobb arányban vannak jelen a nők, mint a férfiak, ami arra utalhat, hogy a nőket nagyobb számban érintheti a fogyatékoság problémája. A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával betegség vagy baleset következtében vált fogyatékosá.

- a) fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása szervezeten nem megoldott, nem működik olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány, gazdasági társaság, amely a fogyatékos személyek foglalkoztatását segítené elő. A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására legközelebb, a tőlünk 10 km-es távolságra lévő Dabasi telephelyű FŐKEFE Rehabilitációs Foglalkoztató Ipari Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságnál van lehetőség, akik saját busszal szállítják a munkavállalóikat.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A tartós egészségi problémával, fogyatékosággal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, így minden segítséget meg kell adni számukra ahhoz, hogy elhelyezkedési esélyeik növekedjenek. Fontos a munkáltatók ösztönzése a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására. Ennek egyik eszköze a meglévő törvényi szabályozásban foglalt kedvezmények, támogatások megismertetése a munkáltatókkal, az érzékenyítő programok, illetve a megváltozott munkaképességű munkavállalók előnyeinek hangsúlyozása a munkáltatók felé.

A fogyatékkal élő emberek foglalkoztatását nehezíti továbbá az eltérő fogyatékosági típusok és fokozatok. A különböző fogyatékosági típusok eltérő igényeket és lehetőségeket mutatnak, mind a munkavállaló, mind a munkaadó részéről.

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek életminőségét elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen megvalósul meg. Célunk, hogy minél nagyobb mértékű akadálymentesítés valósuljon meg a település minden közintézményeiben. Amennyiben a közintézményekben az akadálymentesítés megtörténik, az nem csupán a szolgáltatások igénybevételét könnyíti meg, de az intézményekben történő munkavállalást is. Ezt a célt szolgálja a közép és hosszútávú terveinkben a belterületi út- és járdaépítés, és akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése, mely könnyíti a fogyatékosággal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a településen belül.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás terén történt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk, de ettől függetlenül természetesen lehetséges, hogy a fogyatékosággal élőkkel szembeni diszkrimináció jelen lehet településünkön is. Előfordulhat továbbá az is, hogy a munkáltató alkalmazna ugyan megváltozott munkaképességű munkavállalót, de a munkahely infrastrukturális és tárgyi adottságai nem felelnek meg ehhez. A település közintézményeinél, a nagyobb cégeknél, kereskedelmi egységeknél nagy százalékban megtörtént az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhelyek kialakítása, információs táblák kihelyezése, így az elmúlt években számos akadály hárult el a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása terén. Annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésünkre adat az őket érő esetleges diszkrimináció kapcsán,

érdemes figyelmet fordítani mind a fogyatékosokban érintett munkavállalók, mind a munkáltatók tájékoztatására terén. Amennyiben előfordult hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos ügylet, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása is indokolt lehet.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön elsősorban a Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálat Dabasi Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ nyújt olyan szociális szolgáltatásokat, amelyek a fogyatékosokkal élő emberek számára könnyebbé teszik az önálló életvitelt. Ilyen szolgáltatás a házi segítségnyújtás.

A Házi segítségnyújtás keretében az igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása érdekében a szükséges ellátást otthonában biztosítjuk, a dolgozók közreműködésével szociális segítséget vagy személyi gondozást nyújt az intézmény.

A Szociális segítség magában foglalja:

- a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,

szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékosokkal élők számára számos pénzügyi és természetbeni ellátástípus került meghatározásra.

- Fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- Megváltozott munkaképességű személyek ellátására jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű, és a jogszabályban meghatározott egyéb jogosultsági feltételekkel is rendelkezik. Az ellátás típusának meghatározása - mely lehet rehabilitációs ellátás és rokkantsági ellátás - a komplex minősítés ismeretében történhet meg.

- Rokkantsági járadékra jogosult az, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő fogyatékosági támogatásban részesül, illetve, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

- Közlekedési kedvezmény: a mozgáskorlátozott személyek esélyegyenlőségének előmozdítását szolgálja a közösségi közlekedésben való részvételük anyagi támogatása, melyet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet határoz meg. A közlekedési kedvezménynek két fajtája van, a személygépkocsi szerzési támogatás, és a személygépkocsi átalakítási támogatás.

- Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére. A 218/2003.(XII.11.) Korm. rendelet szabályozza a jogosultak körét.

- Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. § (2) bekezdése alapján súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékosnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) számú Kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. Az adókedvezmény összege az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg.

- Akadálymentesítési támogatás

Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

- Az akadálymentesítési támogatás

akadálymentes új lakás építéséhez, lakás vásárlásához legfeljebb háromszázezer forint, ha az építető vagy a vásárló, illetve az építetővel vagy a vásárlóval együtt költöző közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy, meglévő lakáson, lakóépületen végzett akadálymentesítéshez legfeljebb háromszázezer forint,

- Magasabb összegű családi pótlék

Magasabb összegű családi pótlék folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után. Magasabb összegű családi pótlékre jogosult továbbá a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy is, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.

- Utazási kedvezmény

A belföldi menetrend szerinti közforgalmú közlekedésben utazót megillető kedvezmény, mely Magyarország területén, belföldi forgalomban vehető igénybe.

A fogyatékossgal élő személyek anyagi támogatása helyi szinten a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás biztosítása keretében történik.

A fogyatékossgal élő személyek által igénybe vett, az önkormányzat által biztosított ellátások kapcsán, a fogyatékossga vonatkozóan nem kerül külön nyilvántartás vezetése, így pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre az igénybe vevő fogyatékosok pontos számáról.

A Fogyatékossgal élő személyek számára helyben biztosított szociális szolgáltatások:

- alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, család- és gyermekjóléti szolgáltatás, támogató szolgáltatás
- szakosított ellátási formák: ápolást gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, lakóotthonok településünkön sajnos nem állnak rendelkezésre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremteni az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden színterén.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert. Ma már valamennyi fogyatékossgai csoport – azaz a mozgássérült, a látásérült, a hallásérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférést megteremteni. Ehhez olyan eszközök és megoldások szükségesek, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallásérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.)

Amikor a közszolgáltatásokhoz egyenlő esélyű hozzáférésről beszélünk, akkor nem csak az épületek akadálymentesítéséről, hanem a teljes komplex akadálymentességet értjük ezalatt.

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Településünkön egy háziorvosi, egy gyermekorvosi körzet, egy fogorvos, egy gyógyszertár és egy védőnővel ellátott területi és iskolavédőnői védőnői szolgálat látja el az egészségügyi alapszolgáltatásokat. A szakorvosi járóbeteg ellátás a Dabasi szakrendelőben biztosított. A fekvőbetegek ellátást a Budapesti DPC Kórház látja el. A helyben nem elérhető rehabilitációs ellátásokhoz (pl.: fogyatékossgal élő vagy pszichiátriai és szenvedélybetegek rehabilitációs ellátása) való hozzáférést szükség esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai segítségével érhető el. A Dabasi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya rehabilitációs tanácsadás keretében a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára segít a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés megtalálásában.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Újhartyán Város Önkormányzata elkötelezett, hogy települési szinten a komplex akadálymentesítést az Önkormányzat és a Nemzetiségi Önkormányzat tulajdonában lévő középületeknél a jövőben is megvalósuljon. Az elmúlt évek folyamán minden új beruházás során kiemelt figyelmet fordított a komplex akadálymentesítésre. A legtöbb közszolgáltatást nyújtó közintézmény akadálymentesítése vagy már részlegesen, vagy teljesen megoldott, és ugyanez mondható el a településünkön működő helyi cégek,

nagyobb munkáltatók esetében is. A jogszabályi előírásnak megfelelően akadálymentesített intézményeink: az egészségház, és az óvoda, bölcsőde. Kiemelten fontos feladat a jövőben tervezett belterületi utak, járdák, közterületek, zöldterületek, játszóterek építése felújítása során, valamint akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése, mely könnyíti a fogyatékossgal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a településen belül. A települési közoktatási intézmények elhelyezkedését tekintve, könnyen megközelíthető helyen fekszenek. A település lakóinak és a környező települések gyermekeit is fogadják, beleértve a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókat is. Az intézményeink az óvoda és az iskola alapító okiratában szerepel az integráltan oktatható a SNI gyermekek felvétele, a fogyatékossgának megfelelő korlátozással.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az egészségügyi szolgáltatások, köznevelési intézmények, sport- és kulturális programok többnyire akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően minden új beruházás, felújítás megvalósítása településünkön is akadálymentesített környezet biztosítása mellett történik. Az önkormányzat rendelkezik saját honlappal, amely akadálymentesített verzióval ellátott így az információk mindenki számára könnyen elérhető, hozzáférhető, az ügyintézéshez szükséges tájékoztatók, kérelmek a jogszabályi követelményeknek megfelelően letölthetők.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az újabb építésű intézmények, munkahelyek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően végezték el a szükséges akadálymentesítést, a régebbi épületek esetében azonban vagy pályázati forrásból került majd megoldásra az akadálymentesítés részben vagy egészben. Pontos számszerű adatok településünkön nem állnak rendelkezésünkre, de tapasztalataink alapján több munkahely akadálymentesítése történt meg az elmúlt években.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés terén zajló beruházások, felújítási munkálatok során, az akadálymentesítés figyelembevételével valósultak meg. A járda- és egyéb közterület-felújítások szintén az akadálymentes környezet kialakítása kiemelt szempont volt, így közterületeink nagy része ma már akadálymentesen használható, ahol pedig ez még nem érvényes, ott a közeljövőben megvalósítandó beruházások révén jelentős mértékű akadálymentesítést kívánunk véghez vinni. A tervezett belterületi út- és járdaépítés során akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése révén szeretnénk megkönnyíteni a fogyatékossgal élő, elsősorban a mozgásukban korlátozott személyek közlekedését a településen belül.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Kifejezetten fogyatékossgal élő személyek számára működtetett helyi szolgáltatások nem állnak rendelkezésre.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az előbbieken részletezettekén túl, rendkívüli települési támogatás formájában, valamint tartósan beteg személyek támogatása jogcímén pénzügyi segítséget biztosít az Önkormányzat – hallókészülékek, közlekedést segítő eszközök - vásárlásában a településen élő fogyatékos személyek részére.

A tartósan beteg személyek részére egyedi elbírálás alapján, az önkormányzat támogatást nyújt annak a szülőnek, akinek gyermeke egészségileg sérült, vagy annak a felnőttnek, akinek súlyos, tartós egészségkárosodása van. A támogatás a fogyatékkal élő gyermek vagy felnőtt gyógykezeléséhez, az életkörülményeinek javításához adható.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nincsenek a településünkön - ilyen programokra vonatkozó igény nem mutatkozott, de az Önkormányzat és Intézményei, valamint a helyi szervezetek által szervezett közösségi eseményeken, programokon való részvétel minden szempontból biztosított.

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást.

A fogyatékossgág kérdése közösségi, széles körű társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossgág miatti kirekesztés, elmondható, hogy a településünkön élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben.

Fontos az egészséges emberek érzékenyítése, amely olyan programok szervezésével valósulhat meg, ahol a fogyatékkal élők életüket bemutathatják, a társadalom többi tagjai pedig megismerkedhetnek azokkal a problémákkal, nehézségekkel, amelyekkel a fogyatékkal élőknek naponta meg kell küzdeniük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Középületek komplex akadálymentesítése nem mindenütt megoldott	Fizikai akadálymentesítés
Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása	A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása, védett munkahely kialakítása
Fogyatékossgal élőköt célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítés	Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a fogyatékossgal élőköt támogató civil szervezetek bevonásával.
Társadalmi integrációs problémák.	Többfunkciós közösségi tér kialakítása (játszóter, szabadtéri színpad, pihenőpark) Esélyegyenlőségi nap szervezése.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közlekedés belterületi útjainkon.	Belterületi útjaink javítása, pályázatok beadása és támogatása
Szabadidő hasznos eltöltése, generációk találkozása.	Programszervezés és folyamatos pályázatfigyelés olyan közösségi tér kialakítására, ahol minden generáció megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot
Fizikai, mentális egészségi állapot romlása	Szűrőprogramok szervezése, játszóter-, fitnesspark építése, egészséges életmódra nevelés
Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapota nem megfelelő	Energetikai felújítási program folytatása, alternatív fűtési lehetőségekre pályázatok benyújtása
Csapadékvezető rendszer kapacitás bővítés nagyobb esőzés idején	Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, kibővítése
Környezetvédelmi okból a gépjárműforgalom csökkentése	Kerékpárutak építése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön a civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszony van az önkormányzat és a civil szervezetek között. Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt programjaikon. Az Önkormányzat látókörébe főleg azok a civil szervezetek kerültek, amelyek együttműködnek a településsel, támogatást kérnek és/vagy valamely programokban együttműködnek az Önkormányzattal, vagy intézményeivel. Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket (civil alap pályázat), azok a támogatást az alapszabályukban szereplő tevékenységükkel kapcsolatos programjaik, rendezvényeik költségeinek fedezésére használhatják fel.

Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek. Az Önkormányzata és a civil szervezetek együttműködése elsősorban a személyes kapcsolatokon alapszik, hivatalos partnerségi megállapodások kevésbé, illetve a pályázati úton elnyert önkormányzati támogatások folyósításához szükséges megállapodások a jellemzőek.

Az Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatának 3. számú függeléke tartalmazza, hogy mely civil szervezetekkel, társaságokkal tartja a kapcsolatot. (Lásd bővebben: a 3.7. e) pontjában, 46. oldal)

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodás kötött a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzattal, mely megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeit, a nemzetiségek számára a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét. A Német Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásában van a két alapfokú oktatási intézményünk a Gyermekvár Óvoda és a Német Nemzetiségi Általános Iskola. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő esetleges problémák felmerülése esetén az Önkormányzat és a problémában érintettek érdekeit képviselő civil vagy egyházi szereplőkkel közös együttműködésben keressük a megoldást.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Településünk, az "Ország Középe" Önkormányzati Társulás tagjaként, már 1995 óta tagja, amióta létrejött Dabas és a környező települések összefogásával. 2004-ben a társulás átalakulásából jött létre az Ország Középe Többcélú Kistérségi Társulás. A társulásban jelenleg 10 önkormányzat vesz részt: Dabas, Örkény, Hernád, Inárcs, Kakucs, Pusztavacs, Táborfalva, Tatárszentgyörgy, Újhartyán, Újlengyel. A kistérségi társulás közigazgatási területén több mint 42.000 ember él. A társulás elsődleges célja Dabas vonzáskörzetére fejlesztési stratégiák és programok kidolgozása, ezek képviselete országos, regionális, megyei szervezetekben, kormányzati, megyei programokban. A társulás kezdeményező szerepet vállal a régió gazdasági, infrastrukturális fejlesztésében, a tájegység értékeinek megőrzésében, a térségi identitástudat erősítésében. Tevékenységi körébe tartozik a turizmusfejlesztés, a természet és környezetvédelem térségi feladatainak koordinálása, a kistérség Európai Unió felzárkózásának elősegítése stb. Településünkön működik a négy település társulásában ellátott orvosi ügyeleti központ, az éjszakai és munkaszünetnapokon, központi felnőtt orvosi ügyelet 24 órás sürgősségi ügyelet formájában.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön 2010. októbere óta bejegyzett Önkormányzatként működik a Német Nemzetiségi Önkormányzat Újhartyán. A Nemzetiségi Önkormányzat fenntartásban van a két alapfokú oktatási Intézményünk az Óvoda és az Általános Iskola. A helyi kultúra és közélet mindennapjaiban kiemelkedő szerepet tölt be a Nemzetiségi Önkormányzat. Újhartyán Város Önkormányzata és a Német Nemzetiségi Önkormányzat Újhartyán megállapodást kötött egymással, mely megállapodás keretében az önkormányzat

pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeit, a nemzetiségek számára a településen elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiségek szellemi, épített- és tárgyi örökségük védelmét.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A helyi civil szerveződések jelentős része lát el olyan tevékenységeket, amelyek kapcsolódnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hátrányainak kompenzálásához, esélyegyenlőségük előmozdításához. A nyugdíjas klub működésének célja, az idősek érdekvédelme, esélyegyenlősége, életszínvonalának fenntartása, ezen célkitűzések szempontjából nagyon fontos szerepet lát el, valamint a helyi sváb fiatalok egyesülete is hasonló célkitűzések mentés a fiatal korosztályt tartja össze. Az Önkormányzat fontosnak tartja a civil szerveződések támogatását, így a nyugdíjas klub működéséhez is hozzájárul minden évben.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szféra konkrét szerepvállalása az esélyegyenlőségi feladatok ellátásában nem jellemző településünkön, a profitorientált szereplők tevékenységükkel inkább a gazdasági élet élénkítéséhez, ezen keresztül pedig a munkanélküliség csökkentéséhez járulnak hozzá, továbbá saját dolgozóik számára nyújthatnak különböző szolgáltatásokat, vagy plusz juttatásokat, amelyek összességében hozzájárulhatnak a helyiek életszínvonalának fenntartásához, javulásához.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során a település közigazgatásai, a civil szervezetek, az egyházak, az állami intézmények bevonásra kerültek az egyes esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő problémák feltárásában. Elsősorban az adatszolgáltatás kapcsán működtek velünk együtt, de a problémák beazonosítása, megfogalmazása terén is hasznos tanácsokkal segítették az önkormányzat munkáját. Az Intézkedési terv megvalósításának folyamatában is szeretnénk minél szélesebb körű együttműködés keretében együtt dolgozni az érintett intézményekkel, szervezetekkel, illetve a célcsoportok képviselőivel. A módszer, az online kapcsolattartás, illetve a munkacsoportok ülései az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd a programtervezet véleményezésére koncentrált. Az összeállított munkaanyagot a nemzetiségi önkormányzatok részére véleményezésre megküldtük, a HEP Fórumokra a tagjaikat meghívtuk.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezet elkészülte után felkerül a www.ujhartyan.hu települési honlapra széles nyilvánosságot biztosítva ezzel a lakossági tájékoztatásnak. Így a véleményezésre megjelölt email-címre a lakosok visszaküldhetik észrevételeiket, javaslataikat. A nyilvánosság széleskörűségét biztosítja, hogy a HEP munkacsoportba a civil szervezetek vezetői is bevonásra kerülnek, így a saját szervezeteikben tájékoztatást tudnak adni a helyi esélyegyenlőségi program alakulásáról. A helyi intézmények, az egyházak, a civil szféra képviselői, illetve a lakosság visszajelzéseit az Önkormányzat beépíti a végrehajtással kapcsolatos feladatok ellátásának folyamatába.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF

esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program – annak tervezete képviselő-testület általi megtárgyalását, majd elfogadását követően - ismételt kiírdetésre kerül a település honlapján (www.ujhartyan.hu), valamint a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. A HEP IT részletei

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>Munkanélküliek helyzetének segítése</p> <p>Szociális, önkormányzati lakások hiánya.</p> <p>A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.</p>	<p>Szociális szolgáltatások igénybevételeéről tájékoztatás nyújtása.</p> <p>Lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése</p> <p>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése,</p>
Gyermekek	<p>A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.</p> <p>Gyermekek iskolaszünetben való felügyelet megoldása</p> <p>A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérelmezők számának csökkenése.</p> <p>Középfokú oktatási Intézmény hiánya</p> <p>Iskolai oktatás színvonalának javítása, tanterem hiánya és az Iskolai gyermekétkeztetés körülményeinek javítása</p> <p>Biztonságosan eljutni az iskolába</p> <p>Közösségépítés megvalósítása</p>	<p>Szabadidős programok szervezése, A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a gyermekek társadalmi munkára való nevelés elősegítése</p> <p>Nyári táborok szervezése</p> <p>Szülők tájékoztatása a kedvezményel járó további támogatásokról.</p> <p>Középfokú oktatási intézmény építése, működtetése</p> <p>Iskola bővítése, tanterem, nyelvi labor építése, Iskolai ebédlő, konyha bővítése pályázat útján</p> <p>Járdák felújítása, településen belüli kerékpárút kialakítása</p> <p>Külön álló Művelődési ház építése</p>

<p>Idősek</p>	<p>Idősgondozás szélesebb körben kiterjeszteni</p> <p>Elmagányosodás megelőzése</p> <p>Fizikai és mentális állapot megőrzése</p> <p>Biztonságos gyalogos, mopedes közlekedés biztosítása</p>	<p>A már működő intézményi kapacitás bővítése</p> <p>Nappali ellátást biztosító intézmény létrehozása</p> <p>Egészségvédő és egészségmegőrző programok szervezése, (szűrővizsgálatok helyben)</p> <p>utak, járdák felújítása, kerékpárutak építése</p>
<p>Nők</p>	<p>Családi és munkahelyi feladatok összehangolása</p> <p>A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.</p> <p>A CSED, GYED és GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát</p> <p>A dolgozó édesanyák testi-lelki egészségük megőrzése</p>	<p>Családbarát munkahelyek kialakítása, részmunkaidős vagy rugalmas munkavégzés lehetőségével</p> <p>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</p> <p>Időszakos gyűjtések szervezése a rászorulóknak részére</p> <p>Gyermekeknek a rendezvényekre való eljutását segíteni</p> <p>Önkormányzati támogatások a gyermekek közösségi programjaihoz való hozzáféréshez</p> <p>Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése</p> <p>Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátásköltségeinek átvállalása.</p> <p>Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása a nők számára</p>
<p>Fogyatékkal élők</p>		<p>Fizikai akadálymentesítés</p>

	<p>Középületek komplex akadálymentesítése nem mindenütt megoldott</p> <p>Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása</p> <p>Fogyatékossgal élőköt célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítés</p> <p>Társadalmi integrációs problémák.</p>	<p>A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának támogatása, munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása, védett munkahely kialakítása</p> <p>Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a fogyatékossgal élőköt támogató civil szervezetek bevonásával.</p> <p>Többfunkciós közösségi tér kialakítása (játszótér, szabadtéri színpad, pihenőpark) Esélyegyenlőségi nap szervezése.</p>
<p><i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i></p>	<p>Közlekedés belterületi útjainkon.</p> <p>Szabadidő hasznos eltöltése, generációk találkozása.</p> <p>Fizikai, mentális egészségi állapot romlása</p> <p>Közintézmények, önkormányzati tulajdonú épületek energetikai állapotának javítása</p> <p>Csapadékelvezető rendszer kapacitás bővítés nagyobb esőzés idején</p> <p>Környezetvédelmi okból a gépjárműforgalom csökkentése</p>	<p>Belterületi útjaink javítása, pályázatok beadása és támogatása</p> <p>Programszervezés és folyamatos pályázatfigyelés olyan közösségi tér kialakítására, ahol minden generáció megtalálja a számára kedvező elfoglaltságot és az ehhez szükséges Sportcsarnok építése</p> <p>Szűrőprogramok szervezése, játszótér-, fitnesspark építése, egészséges életmódra nevelés</p> <p>Energetikai felújítási program folytatása, alternatív fűtési lehetőségekre pályázatok benyújtása</p> <p>Csapadékvíz elvezető rendszer felújítása, kibővítése</p> <p>Kerékpárutak építése</p>

2. Jövőképünk

Újhartyán Város Önkormányzatának fő célja, hogy a településünkön élő emberek mindennapi életében a jólét biztosítása, az életminőségének folyamatos javítása, olyan segítő élettér kialakításával, amelyben az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a megfelelő támogatásokhoz jussanak, a társadalmi leszakadásuk folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük a felzárkózásukat és az életszínvonaluk javulását.

Kiemelten fontosnak tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását, mert a nevelésük, oktatásuk egy megtérülő befektetés a jövőbe. Célunk továbbá településünk családbarát jellegének megtartása és a jövőbeni megerősítése.

A jövőkép által olyan állapot jöjjön létre, amely egy fenntartható települést hoz létre, és a fel növekvő generáció helyben tartásával a településünk folyamatos fejlődése megvalósuljon.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök jólétének kérdésére, az egészségügyi és szociális helyzetüknek alakulására, a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni diszkrimináció és erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

Ennek megvalósítása érdekében az emberekben erősíteni kell a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást, és a társadalmi felelősségvállalást. Kiemelt figyelmet kell fordítani a meghatározott célcsoportok számára, akár pozitív diszkrimináció alkalmazásával is. A célzottan meghatározott intézkedések, és megvalósításuk következtében a hátrányos helyzetű célcsoportok esélyei, életminőségük tartósan javul, és fenntartható.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a társadalom és a helyi közösségek egyenrangú tagja legyen minden ember, és ehhez a feltételeket megteremteni, amely mindenki számára lehetővé teszi a társadalmi életben az egyenlő részvételt. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők, a gyermekek, az idősök, a nők és a fogyatékkal élő embereknek egyenlő optimális életkörülményeket tudjunk biztosítani, és ezt hosszú távon fenn is tudjuk tartani.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Munkanélküliek helyzetének segítése	Nem minden munkanélküli regisztráltja magát a munkaügyi központban	A rászorultaknak megfelelő tájékoztatás nyújtása, családsegítő kollégánál történő együttműködés	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	A Munkaügyi Központtal történő egyeztetés	Polgármester, szociális ügyintéző, családsegítő	2026.12.31. (folyamatos)	Az intézkedés eredményessége a munkaügyi központ fogadókészségétől függ	Humán erőforrás.	Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható.	Nincs együttműködés
2	Rászorultak részére történő információ szolgáltatás	Az önkormányzat által igénybe vehető ellátások információ hiányában nem elérhetőek, nem tudják a rászorult személyek igénybe venni, mert nem tudják a lehetőségeket.	Minden rászoruló teljes körű információval rendelkezzen az önkormányzat által - jogszabály alapján – nyújtható támogatásokról és azok mértékéről.	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Lakossági tájékoztató megszervezése, segítségnyújtás az ellátások igénybe vétele kapcsán.	Polgármester, családsegítő, szociális ügyintéző	2026.12.31. (folyamatos)	Évente két alkalommal megszervezett tájékoztató.	Önkormányzat részéről helyiség biztosítása, információs anyag készítése az önkormányzat honlapján tájékoztató megjelentetése	Önkormányzati forrásból biztosított.	Nincs együttműködés
3	Szociális és Önkormányzati lakásállomány bővítése	Szociális alapon bére adható önkormányzati lakások hiánya	Az intézkedés célja önkormányzati lakásállomány növelése, ezzel elősegítve a lakhatási problémák megoldását	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Önkormányzati lakások bére adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése, korszerűsítése	Polgármester, Újhartyán Város Önkormányzata	2026.12.31. (folyamatos)	Bére adott lakások száma	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított	Nincs együttműködés
4	Hátrányos helyzet átörökítésének csökkentése	A hátrányos helyzet generációkon való átörökítése	A hátrányos helyzetűek számának csökkentése	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	Új Roma Stratégia, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási programok szervezése	Polgármester, Önkormányzat „Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ” Szociális ügyintéző	2026.12.31. (folyamatos)	Résztevők száma, prevenciók programok száma	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése	Az intézmények szakmai programjába beépülve fenntartható	Nincs együttműködés
II. A gyermekek esélyegyenlősége												

1	Szabadidős, szünidei foglalkozások megszervezése	Táborozási, szabadidős foglalkozások hiánya problémát okoz a szülőknek és a gyermekeknek.	Gyermekek számára biztosítani a megfelelő szabadidős tevékenységekre lehetőségeket	Gazdasági program, Költségvetési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szabadidős programok szervezése, önismereti órák az iskolában, gyermekek társadalmi életre való nevelése	Polgármester, Közoktatási intézmények, Önkormányzat, Helyi civil szervezetek, Nemzetiségi önkormányzat, Óvodai és iskolai szociális segítők Egyesített Művelődési Ház és Könyvtár	2026.12.31. (folyamatos)	A programokban részt vevő gyermekek száma.	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése.	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított.	Nincs együttműködés
2	Szülők tájékoztatása	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről, és további támogatások lehetőségeiről tájékoztatás a rászorulóknak részére	A kedvezményekről tájékoztatás a szülők részére	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó támogatásokról	Polgármester, Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ Közoktatási intézmények Szociális ügyintéző	2026.12.31. (folyamatos)	Tájékoztatás formái, megszólított szülők száma	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése	Érintettekkel együttműködve fenntartható	Nincs együttműködés
3.	Általános iskolai oktatás biztosítása korszerűbb környezetben.	Az általános iskola bővítése, tanterem építése, ebédlő bővítése, korszerűsítése	Korszerű épület építése	Gazdasági program, Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Az iskola bővítése révén korszerűbb környezet kialakítása	Polgármester, Önkormányzat, Német nemzetiségi Önkormányzat, Német Nemzetiségi Általános Iskola	2026.12.31. (folyamatos)	Új tanterem száma, ebédlő férőhely száma	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat költségvetése pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Anyák elhelyezkedésének segítése	GYES lejárta után nehéz az anyák elhelyezkedése, munkába történő visszakapcsolódás GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Az anyák – GYES lejárta utáni – munkakeresésének elősegítése, megkönnyítése.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Internetes – állásajánlat közzététel a helyi médiákban az aktuális körkörülményekről.	Polgármester, családszolgálat, Honlapkezelő, Mag tv	2026.12.31. (folyamatos)	Internetes információ nyújtások száma	Személyi erőforrások szükségességek.	Hosszú távon, önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
2	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása	Költségvetési koncepció Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára	Polgármester, Önkormányzat, Helyi civil szervezetek, Nemzetiségi önkormányzat Egyesített Művelődési Ház és Könyvtár	2026.12.31. (folyamatos)	Pozitív visszajelzések az érintettek és a lakosság részéről	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított	Nincs együttműködés

3.	Családbarát munkahelyek, intézkedések	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Családi és munkahelyi kötelezettségek könnyebb összehangolása.	Költség-vetési koncepció Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Családbarát munkahelyek létrejöttének támogatása, családbarát intézkedések támogatása	Önkormányzat, Védőnői szolgálat	2026.12.31. (folyamatos)	A családbarát intézkedések és azok fennmaradása hosszú távon	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított	Nincs együttműködés
4.	Szociális ellátások bővítése	A gyermekét egyedül, vagy több gyermeket nevelő családok szegénységének kockázata nagyobb	Célzott támogatásokkal, időszakos gyűjtésekkel gyermekek rendezvényekre való eljutásának segítségével a szegénység enyhítése	Költség-vetési koncepció Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Célzott és gyermekjóléti támogatások biztosítása, időszakos gyűjtések szervezése, gyermekek rendezvényekre való eljutásuk biztosítása, tanoda a többgyermekes családok részére	Polgármester, Szociális ügyintéző, Közoktatási intézmények, Helyi civil szervezetek, alapítványok, Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ,	2026.12.31. (folyamatos)	Támogatásban, kedvezményben részesülő gyermekek száma	Személyi és tárgyi feltételek, valamint az önkormányzat költségvetése, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított, valamint Önkormányzati ösztönzési intézmény koncepciójába beépítve fenntartható	Önkormányzati központi együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés

IV. Az idősök esélyegyenlősége

1	Elmagányosodás megelőzése	Nappali ellátást biztosító intézmény hiánya.	Nappali ellátást igénybevételel csökken az idősök elmagányosodása, elszigetelődése.	Költség-vetési koncepció Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Nappali ellátást biztosító Intézmény építése és működtetése	Polgármester, Önkormányzat, Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ Szociális ügyintéző	2026.12.31. (folyamatos)	A nappali ellátást igénybe vevők száma.	Személyi és anyagi erőforrások biztosítása az önkormányzat részéről, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel.	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés
2	Már működő Nyugdíjas Klub népszerűsítése	A nyugdíjasok szociális kapcsolatai beszűkültek. Sokan egyedül élnek	Az eddig működő nyugdíjas klub népszerűsítse, hogy minél több aktív, egyedül élő idős kívánjon a részese lenni. Így megakadályozva az elmagányosodását az idősöknek. A közösségi programok számának növelése, kirándulások szervezése.	Gazdasági program.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Nyugdíjas Egyesület támogatása, programok, kirándulások szervezésében történő segítségnyújtás.	Polgármester, Lila Akác Nyugdíjas Klub. Honlapkezelő, Mag Tv	2026.12.31. (folyamatos)	Nyugdíjas klub tagok számának növekedési arányszáma, Pályázatok száma.	Személyi és anyagi erőforrások biztosítása az önkormányzat részéről, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel.	Önkormányzati és pályázati forrásból fenntartható.	Nincs együttműködés
3	Szolgáltatások bővítése	szélesebb körben kiterjeszteni az idősgondozást	Idősgondozás kapacitásának bővítése	Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Idősgondozás kapacitásának kibővítése	Polgármester, Dabasi Család és Gyermekjóléti szolgálat és Központ, Szociális ügyintéző	2026.12.31. (folyamatos)	Idősgondozást igénybe vevők száma	személyi tárgyi feltételek biztosítása az önkormányzat és intézménye költségvetésében biztosítva	Önkormányzati és intézménye koncepciójába beépítve fenntartható	Nincs együttműködés

4.	Biztonságos gyalogos és mopedes közlekedés	Rövid, közép és hosszú távon is a megfelelő életvitel kialakításához szükséges közlekedési feltételek biztosítása, mint gyalogos és mopeddel közlekedők részére	Biztonságos közlekedéshez a feltételek megteremtése, az utak, járdák kerékpárutak építésével, a szabályos mopedes közlekedés feltételeinek biztosítása	Költség-vetési koncepció Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Közlekedésbiztonság megerősítése az utak, járdák és kerékpárutak felújításával, építésével	Önkormányzat és a Városi Járőrszolgálat	2026.12.31. (folyamatos)	Az új vagy a felújított útvonalak hossza, és a közlekedésben résztvevők száma	Személyi és anyagi erőforrások biztosítása az önkormányzat részéről, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Erőforrások hosszú távú megléte esetén biztosított	Nincs együttműködés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Középületek, utak járdák, parkok, akadálymentesítése	Középületek nem teljeskörűen akadálymentesítettek. Közterületen történő mozgásukban akadályoztatva vannak.	Az intézmények teljes körű akadálymentesítésének kialakítása. Biztosítani számukra a biztonságos közlekedést a közterületen.	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Középületek átépítése, bővítése az akadálymentesítésnek megfelelően. Közúthálózat javítása	Polgármester, Önkormányzat, Intézmények vezetői	2026.12.31. (folyamatos)	Pályázatokon történő részvétel, pályázati lehetőségek felkutatása.	Humán, és pénzügyi erőforrások.	Pályázatokból, anyagi erőforrás megléte esetén hosszú távon fenntartható	Nincs együttműködés
2	Foglalkoztatás elősegítése	A településen nincsen olyan cég, amely a megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztatja	A megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatása támogatásának elősegítése, tájékoztatás a cégek részére az igénybe vehető kedvezményekről.	Gazdasági program, szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, Országos Fogyatékosügyi Program	Foglalkoztatás megszervezése, foglalkoztatók létrehozása	Polgármester, Önkormányzat, Munkaügyi központ, Helyi Vállalkozások	2026.12.31. (folyamatos)	A foglalkoztatásban résztvevők száma	Személyi és anyagi erőforrások biztosítása az önkormányzat részéről, pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatokon történő részvétel	Hosszú távon önkormányzati forrásból fenntartható	Nincs együttműködés

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,

- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Újhartyán város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Újhartyán, 2023. november 23.

Rutterschmidt Zoltánné
HEP- referens

II. Ezt követően Újhartyán város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és /2023 (XII.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület /2023 (XII.) számú elfogadó határozatának kivonata

Újhartyán, 2023. december .

Göndörné Frajka Gabriella
Jegyző

Schulcz József
Polgármester